

МИНИСТЕРСТВО ПРОСВЕЩЕНИЯ РОССИЙСКОЙ ФЕДЕРАЦИИ

Министерство образования Иркутской области

МКУ «Центр образования Нукутского района»

МБОУ Верхне-Куйтинская ООШ

РАССМОТРЕНО

Руководитель МО

Андреева И.И.

Андреева И.И.

Протокол № 1
от «30»08.2024 г.

СОГЛАСОВАНО

Заместитель директора
по УР

Селезнёва Е.В.

Селезнёва Е.В.

Протокол № 1
от «30»08.2024 г.

УТВЕРЖДЕНО

Директор

Селезнёв А.А.

Селезнёв А.А.

Приказ № _____
от «30»08.2024 г.

РАБОЧАЯ ПРОГРАММА

учебного предмета «Бурятская литература»

для обучающихся 4 класса

Куйта 2024 год

«Буряад хэлэн. 1 класс» гэгэн учебно-методическа комплексын байгуулгын тобшо тодорхойлол Юрэнхы һуралсалай эмхи зургаануудта үзэгдэхэ 1-дэхи классай «Буряад хэлэн» гэгэн учебно-методическа комплексын (УМК) компонентнуудые нэрлэбэл, иимэ хэрэглэхэ гол зүйлнүүдтэй: 1) Эхин шатада буряад хэлэ үзэхэ программа (Авторнуудын: А.Д. Дармаева, Н.П. Евсеева, А.Т. Татарова, И.В. Ольхеева); 2) Һуралсалай ном (Авторнуудын: Г-Х.Ц. Гунжитова, Р.С. Дылыкова, Б.Д. Цырендоржиева, А.Д. Дармаева, Л.Х. Алсаева, И.П. Атугова, О.О. Аюшеева, О.М. Барлукова, Л.Е. Боронцова, С.Б. Буинова, Л.М. Мантыкова, И.В. Ольхеева, Н.Д. Петина, В.Г. Танганова, А.Т. Татарова, М.А. Хабаева, И.Н. Хамаганова, В.Б. Хартанова) болон шагнаха аудио; 3) Ажалай дэбтэр; 4) Уншаха ном; 5) Багшын ном гү, али методическа дурадхалнууд. Эрхүүгэй можодохи юрэнхы һуралсалай эхин шатада буряад хэлэ үзэхэ программа хэрэгэй нормативна документнүүд дээрэ үндэһэлэн зохёогдоһон. Тэдэ документнүмд соо юрэнхы һуралсалай эхин шатада буряад хэлэ яаж үзэхэб гэгэн хүтэлбэри заршамууд үгтэнхэй. Тэдэ хэрэгэй документнүмд гэбэл, иимэ: Эхин һуралсалай шатын федеральна гүрэнэй һуралсалай стандарт (ФГОС НОО); Юрэнхы һуралсалай эхин шатын һуралсалай жэшээтэ программа (Примерная программа НОО). Нэрлэгдэһэн документнүмд соо буряад хэлэ зааха заршамууд, гол зорилгонууд харуулаатай, тиигэхэдэ һуралсалай үедэ хэрэглэгдэжэ байха һуралсалай арга зүйлнүүдтэ тусхай эрилтэнүүд табятай. Буряад хэлэ зааха удха һуралсалай региональна компонент болодог. Тиимэһээ Эрхүүгэй можодохи Усть-Ордагай тойрогой эмхи зургаанаар баталагдаһан удха тус

программа руу оруулагдаhan байна. Эрхүүгэй можодохи Усть-Ордагай тойрогой хуралсалай эмхи зургаануудта үзэгдэхэ Хуралсалай ном Хуралсалай түсэбэй ёһоор долоон хоногто 2 час үзэхөөр зохёогдобо. Тиихэдээ тус ном январь һараһаа эхилэн хуралсалалда хэрэглэгдэхэ. Түрүүшын хахад жэлдэ буряад грамотада хургаха үе эмхидхэгдэхэ. 38 хэшээлдэ тааруу, тэрэ тоодо 28 гол хэшээл, 6 уншалгын хэшээл, 4 резервнэ хэшээл ороно. Хуралсалай ном «Уншагты», «Шагнагты», «Хэлэгты», «Бэшэгты», «Бодомжологты», «Наадагты», «Даабари дүүргэгты», «Гурбалдайн гурбан сэсэн» гэжэ рубрикануудтай. Рубрика бүхэн буряад хэлэлгэ хүгжөөхэ талануудаар дадал шадабари олгохо тодорхой зорилгонуудтай. Тиихэдэ хуралсалай ном буряад хэлэ үзэхэ болон түрэл хэлэн дээрээ хэлэхэ дадал болон шадабари олгохо зорилгонууды бээлүүлхэ талаар харилсаха 6 ехэ ушар нүхэсэлтэй байха. Нэрлэбэл: Би. Минии нүхэд; Минии бүлэ; Минии үдэр. Сүлөө саг; Минии хургуули; Ажал. Мэргэжэл; Гэрэй ба зэрлиг амитад. Үшөө тиихэдэ Хуралсалай ном аудио хэрэгсэлтэй. Тэрээн соо нэн түрүүн жэнхэни буряад литературна болон нюотаг хэлэлгэ шагнуулжа, ойлгуулжа хургаха тодорхой зорилготой, харилсаха ушарнуудтай нягта холбоотой текстнүүд үгтэнхэй байха, шүлэг болон оньһон хошоо үгэнүүд, буряад арадай ёһо заншалһаа баримтанууд байха. Аудиогой текстнүүд, тэрэ тоодо хөөрэлдөөнүүд 7-8 наһатай үхибүүдээр, тиихэдэ үндэр наһатай, дунда наһатай хүнүүдээр уншагдаһан. Хуралсалай ном соо хурагшадта хэрэгтэй бэшэлгын болон грамматическа дүримүүд үгтэнхэн байха. Тиихэдэ Гурбалдайн гурбан сэсэн гэжэ рубрика соо буряад зоной ёһо заншал тухай мэдээсэл үгтэнхэй байха. Тэрэ мэдээсэл аудио соошые байха. Ажалай дэбтэр. Энэ компонент болохо зүйл соо олон тоото упражненинүүд гү, али

даабаринууд үгтэнхэй. Ажалай дэбтэр соохи даабаринуудай гол шэглэл хадаа ФГОС-ой эрилтэтэй тааруу байха — нурагшадта өөрөө шалгаха болон сэгнэхэ дадал шадабари олгохо (ородоор хэлэбэл, навыки контрольно-оценочной самостоятельности). Тиимэхээ үндэһэн даабари — буулгажа бэшэхэ, өөрөө бэшэхэ даабари байха. Нурагшадта бэшэхэнээ заатагүй шалгаха арга боломжо үгэхэ хэрэгтэй. Критери гэжэ тухаламжа хэрэглэгдэхэ. Түрүүшын критеринүүд үгтэнхэй байха. Саашадаа нурагшад өөһэдөө критеринүүдые зохёон гаргабалнь ехэ найнда тоологдохо. Ажалай дэбтэр соо лексическэ дадал, тиигэхэдэ зарим грамматическа дадал олгохо тодорхой зорилготой даабаринууд бии. Ехэнхи даабаринууд зүб бэшэлгэдэ хандуулаатай. Тиихэдэ Сэбэр бэшэлгэ гэхэ рубрика байха. Уншаха ном соо очеркнүүд, тиихэдэ хүүгэдтэ бэшэдэг уран зохёолшодой бүтээлнүүд оронхой. Тус зохёолнууд үхибүүдэй наһанда тааруулагдаһан, тиимэхээ хэмжээн багахан. Уншаха болон уншаһан тухайгаа хөөрэхэ, хэлэхэ дадал хүгжөөхэ тодорхой зорилгонуудтай. Тэрэл зорилго бэелүүлхын тула Зүбөөр ба түргэнөөр уншагты гэжэ рубрикатайгаар текстнүүд үгтэнхэй. Үхибүүд уншахадаа, үгэнүүдэй илгаатай хуби зүбөөр үгүүлжэ уншаха болоно. Тус зохёолнууд хээшээлнүүдтэ — б хээшээлдэ — тиихэдээ өөрөө уншаха ажаябуулгалда хэрэглэгдэхэ. Эхин нурагшалай шатын ФГОС-оор «Смысловое чтение» гэжэ эрилтэтэй тааруу байха. Ямар шэглэлнүүдтэйб гэхэдэ, иимэнүүд: — юун тухай хэлэгдэхэ ойлгохо; — хөөрэгшэ хэн бэ гэжэ ойлгохо, элирүүлхэ; — болоһон үйлэ хэрэгүүдые гаргаха, тэдэнэй нубарил харуулха; — болоһон үйлэ хэрэгүүдэй газар болон саг тодоруулха; — хэрэгтэй мэдээсэл гаргаха; — геройнуудые зураглаха; — геройнуудай үйлэ хэрэгтэ өөрын сэгнэлтэ үгэхэ; — мэдээсэл бэшэгһээ таблица

болгохо; — текстын гол сэдэб элирүүлхэ. Методическа заабаринууд гү, али Багшын ном соо 1-дэхи класста үзэгдэхэ Буряад хэлэн гэхэн УМК-гай тобшо тодорхойлол, гол зорилгонууд, удха харуулаатай. Тэрээн соо буряад хэлэ үзэхэ түсэблэл, хэшээлнүүдые эмхидхэхэ жэшээтэ дурадхал-заабаринууд болон шалгалтын хүдэлмэринүүд үгтэнхэй.

1-дэхи класста буряад хэлэ үзэлгын үрэ дүнгүүдтэ табигдаха эрилтэнүүд

Предметнэ:

Нуралсалай программын ёһоор үгтэһэн 6 харилсаха томо ушарнуудай сэдэбүүдэй удхаар нурагшадые хэлүүлжэ, шагнуулжа, уншуулжа, бэшүүлжэ нургаха.

Предметнэ дадал болон шадабари бүрилдүүлхэ ба хүгжөөхэ ажаябуулгада табигдаха эрилтэнүүд: Аман хэлэлгын дадал бүрилдүүлгэдэ табигдаха эрилтэнүүд: Хэлэхэ модельнүүдые ойлгожо абаад, тэдэнээ хэрэглэн эгээ олон 30- аад үгэтэй текст хэлэхэ.

Хэлэхэдээ логико баримталха, түргэн ба удаан аялгануудые, хатуу ба зөөлэн хашалгануудые зүб үгүүлэн хэлэхэ. Шагнаха дадалда эрилтэнүүд: Багахан 30-аад үгэтэй текст шагнаад ойлгохо. Табигдаһан асуудалда харюусаха, даабари дүүргэхэ.

Уншаха дадалда эрилтэнүүд: Бэшээтэй текст үелэн тиигэхэдэ, үелэн уншалгаһаа бүхэли үгэнүүдтэ орон уншаха. Уншахадаа, түргэн ба удаан аялгануудые, хатуу ба зөөлэн хашалгануудые

зүб уншаха. 10 Минута соо 25-30 үгэ уншаха. Уншаһанаа ойлгохо, асуудалнуудта харюусаха, даабаринууды дүүргэхэ.

Нэрлэгдэһэнһээ гадна уншуулхадаа, иимэ гол даабаринууды дүүргэжэ шадаха дадал болон шадабаритай болгохо: юун тухай хэлэгдэһые ойлгохо, тэрээн тухай хөөрэхэ; хөөрэгшэ хэн бэ гэжэ ойлгохо, элирүүлхэ, тэрээн тухай хөөрэхэ; болоһон үйлэ хэрэгүүды гаргаха, тэдэнэй һубарил харуулха; болоһон үйлэ хэрэгүүдэй газар болон саг тодоруурлха; хэрэгтэй мэдээсэл гаргаха, тэрээн тухай хөөрэхэ; геройнууды зураглаха; геройнуудай үйлэ хэрэгтэ өөрын сэгнэлтэ үгэхэ; мэдээсэл бэшэгһээ таблица болгохо; текстын гол сэдэб элирүүлхэ, тэрээн тухай хөөрэхэ.

Бэшэхэ дадалда эрилтэнүүд: Буулгажа бэшэжэ һураха, бэшэхэдээ аялган ба хашалган үзэгүүды гээхэгүй, түргэн ба удаан аялганууды зүб буулгаха, мэдүүлэлнүүды зүбөөр бэшэхэ.

Метапредметнэ: Һурагша бүхэндэ өөрынгөө уншалга, шагналга, аман хэлэлгэ, бэшэлгэ шалгаха дадал, мэдэхэ дээрээ шэнэ юумэ ойлгоһоноо / шадабари нэмэн олоһоноо мэдэрхэ, дадал шадабарияа даабари дүүргэхэдээ хэрэглэхэ дадал олгогдохо. Гадна бүлэглэжэ, сасуулжа, шалгажа, дүн гаргажа һурана.

Личностнэ: Һурагшад ном соо дурадхагдаһан харилсаанай ушарнуудаар хөөрэлдэхэ, хөөрэхэ, уншаха, шагнаха, бэшэхэ дадалтай болохо. Хоорондоо түрэл хэлэн дээрээ харилсажа һураха. Һурагшадта даабари дүүргэһэнэйнгээ һүүлээр зүб гү, али буруу хэһэнээ, хэр зэргэ ойлгоһоноо элирүүлхэ, мэдэсээ

шалгах, багшатая болон нүхэдтээ дүн гаргах шадбаритай болохо.

«Буряад хэлэн» гэхэн ном,

Ажалай дэбтэр, Уншаха ном соохи сэдэбүүдые үзэхэ,

харилсаха ушарнуудтай танилсуулха түсэблэл

№	Бүлэг. Сэдэбүүд.	Саг
	Бүлэг 1. Би. Минии нүхэд	
1	Шэнэ хурагша	1
2	Танилсалга	4
3	Уншалгын хэшээл	1
	Бүлэг 2. Минии бүлэ	
4	Минии бүлэ ехэ гү?	1
5	Гэр бүлын хайндэр	1
6	Минии харбалжа	1
7	Ямар бэ?	1
8	Уншалгын хэшээл	1
	Бүлэг 3. Минии үдэр. Сүлөө саг	
9	Жаргалай үдэр	1
10	Үхибүүдэй наадан	1
11	Баяр амаралгадаа	1
12	А. Богомоевой үдэрэй журам	1
13	Минии нүхэдэй үдэр ямараар үнгэрөөб?	1
14	Уншалгын хэшээл	1
	Бүлэг 4. Минии хургуули	
15	Баярай хургуули	1
16	Хургуули хэжэ наадая	1
17	Баяр архитектор болохо	1
18	Хургуулиин хонинууд	1

19	Уншалгын хэшээл	1
	Бүлэг 5. Ажал. Мэргэжэл	
20	Баярай аба эжын мэргэжэл	1
21	Жаргалай аба эжы хаана хүдэлдэг бэ?	1
22	Ажал хэхэ — жаргал	1
23	Абамни — барилгашан. Эжымни — эмшэн.	1
24	Уншалгын хэшээл	1
	Бүлэг 6. Гэрэй ба зэрлиг амигад	
25	Бардамай гэрэй амигад	1
26	Гэрэй амигадай түл	1
27	Сэсэгмаагай мал ямар бэ?	1
28	Зэрлиг амигад	2
29	Уншалгын хэшээл	1
30	Дабталга	
31	Шалгалтын хүдэлмэри	2
32	Алдуу усадхаха хүдэлмэри	1
	ДҮН	38

Бүлэг 1. Би. Минии нүхэд

Гол зорилго: Буряад хэлэлгэ хүгжөөхэ гол зорилго: «Би. Минии нүхэд» гэнэн сэдэбээр нурагшадые хэлүүлжэ, шагнуулжа, уншуулжа, бэшүүлжэ нургаха.

Хэрэглэгдэхэ модельнүүд / Грамматическа хэбүүд: Би ... нэрэтэйб. Би долоотойб (...тэйб, ...тайб). Минии нютаг Би ...хаа (...hoo, ...hээ, ...hөө) ерээб. Би ...ха (...хэ, ...хо) дуратайб. Шатар наадажа (...жэ, ...жо) нуранаб. Би ...жа шададагби. Би январь нарада түрөөб. / Үбэл түрөөб. Январин долоондо түрөөб. Минии дуратай хэшээл – буряад хэлэн. / Нүхэрни ... нэрэтэй. Тэрэ долоотой (...тэй, ...тай). Бардамай нютаг Тэрэ ...хаа (...hoo, ...hээ, ...hөө) ерээ. Тэрэ ...ха (...хэ, ...хо) дуратай.

Бардам ...жа (...жэ, ...жо) нурана. Шатар наадажа шададаг. Тэрэ январь нарада түрөө./ Үбэл түрөө. Январин долоондо түрөө. Бардамай дуратай хэшээл – буряад хэлэн.

Хэрэглэгдэхэ үгэнүүдэй минимум: нэрэ, нэрэтэй, Баяр, Бардам болон бусад; 1-30 хүрэтэр тоогой нэрэнүүд, нютагай нэрэнүүд: Хөөрсэ, Үбэсэ, Мухар-Шэбэр, Эрхүү, Буряад республика болон бусад; дуратай, дуулаха, хатарха, наадаха, уншаха, бэшэхэ, гүйхэ болон бусад; шададаг, нурадаг; хэшээл, буряад хэлэн, тоо бодолго, тамир болон бусад; түрөө, нажар, үбэл, хабар, намар.

Бүлэг 2. Минии бүлэ

Гол зорилго: Буряад хэлэлгэ хүгжөөхэ гол зорилго: «Минии бүлэ» гэнэн сэдэбэй удха болон олон ондоо харилсаанай ушар хэрэглэн нурагшадай буряадаар уншаха, бэшэхэ, шагнаха дадал саашань хүгжөөхэ.

Хэрэглэгдэхэ модельнүүд / Грамматическа хэбүүд: Энэ минии бүлэ. Минии бүлэ ехэ. / Минии гэр бүлэдэ олон хүн. Энэ аба. Тэрэ хонишон. Абамни хүсэтэй хүн. Жаргал ахай механизатораар хүдэлнэ. Мүни ажалдаа. Үбгэн аба пенсидээ гаранхай. Хүгшэн эжы эдэе шанана. Би сэсэрлигтэ ябадагби. Бүлэмни эбтэй даа! Үдэшэдөө булта телевизор харанабди. Манай гэр модон / модоор баряатай. Гэр соомнай гурбан таһалга. / Энэ Жаргалай бүлэ. Жаргалай бүлэ ехэ. / Жаргалай гэр бүлэдэ олон хүн. Энэ Жаргалай аба. Тэрэ хонишон. Жаргалай аба хүсэтэй хүн. Жаргалай ахай механизатораар хүдэлнэ. Мүни ажалдаа. Жаргалай үбгэн аба пенсидээ гаранхай. Жаргалай хүгшэн эжы эдэе шанана. Жаргал сэсэрлигтэ ябадаг.

Жаргалай бүлэ эбтэй даа! Үдэшэдөө булта телевизор харадаг. Жаргалай модон / модоор баряатай. Жаргалай гэр соо гурбан таһалга.

Хэрэглэгдэхэ үгэнүүдэй минимум: гэр, гэр бүлэ, бүлэ; ехэ, бага, ехэшэг, багашаг; аба, эжы, ахай, эгэшэ, дүү, дүү хүбүүн, дүү басаган, хүбүүн, басаган, хүгшэн эжы, хүгшэн аба, нагаса эжы, нагаса аба болон бусад; хүдэлнэ, хүдэлдэг, нурана, нурадаг, ябана, ябадаг болон бусад; үндэр, нуруул, томо болон бусад; таһалга, сонхо, шкаф, сэнхир экран, сэсгүүд болон бусад; оёно, шанана, нэхэнэ, харана / оёдог, шанадаг, нэхэдэг, харадаг болон бусад; хайн үгэнүүд: хайхан, ажалша, энэрхы 19 сэдхэлтэй, сэбэрхэн, арюун, дулаан хандасатай, дууша, найдамтай, сэсэн, хайн ханаатай, хүдэлмэришэ, хүсэтэй, зүрхэтэй, туһамарша, ухаатай, хүндэмүүшэ; харша удхатай үгэнүүд: жаахан – ехэ, ахашаг – дүүшэг, дүү – аха, набтархан – үндэрхэн.

Бүлэг 3. Минии үдэр. Сүлөө саг

Гол зорилго: Буряад хэлэлгэ хүгжөөхэ гол зорилго: «Минии үдэр. Сүлөө саг» гэхэн сэдэбэй удха болон олон ондоо харилсаанай ушар хэрэглэн нурагшадай буряадаар уншаха, бэшэхэ, шагнаха дадал саашань хүгжөөхэ.

Хэрэглэгдэхэ модельнүүд / Грамматическа хэбүүд: Сүлүү сагтаа ... хэхэб. Би гэрэйнгээ даабари дүүргэхэб, футболно секцидээ ошоход, абадаа туһалхаб. Түлээгөө сомоходби. Долоон сагта бододогби. Ньюр гараа угаадагби. Эдээлээд, нургуулидаа ошодогби. Нургуулидаа бэшэнэб, уншанаб, зуранаб. Нургуулиһаан арбан хоёр сагта ерэнэб. Тиигээд амарнаб,

нааданаб. Би ... амарааб. Тэндэ олон нүхэдтэй болооб. Би ... наадажа нурааб. Энэ бүмбэгэ. Бүмбэгэ улаан, түхэрээн, томо, архан. / Бүхэли үдэр сүлөөгүй байдаг хэн. Үглөөгүүр эртэ бодоод гүйдэг, бээ хоридог байгаа. Нургуулиһаан ерээд үдэрэйнгүү хоол эдээд, гэрээ сэбэрлэдэг. Нүүлдэнь газар наададаг, сэбэр агаарта сэнгэдэг, хэшээлнүүдээ бэлдэдэг, гэрэйнгээ даабари хэдэг.

Хэрэглэгдэхэ үгэнүүдэй минимум: Сүлөө саг, дэр, үдэрэй журам; үглөөгүүр, үдэр, үдэшэ, орой, нургуулидаа, нургуулиингаа нүүлээр; хэхэ, дүүргэхэ, наадаха, туһалха, амарха / хэнэ, дүүргэнэ, наадана, туһална, амарна / хэдэг, дүүргэдэг, наададаг, туһалдаг, амардаг / хэдэг байгаа, дүүргэдэг байгаа, наададаг байгаа, туһалдаг байгаа, амардаг байгаа; лагерьта, хүдөөдэ, Байгал далайда болон бусад; улаан, сагаан, хара, хүрин, боро болон бусад; тэбхэр, гонзогор, түхэрээн болон бусад; гар бүмбэгэ, хүл бүмбэгэ, альган бүмбэгэ, шатар, шагай, хоргодоон юолон бусад.

Бүлэг 4. Минии нургуули

Гол зорилго: Буряд хэлэлгэ хүгжөөхэ Гол зорилго: «Минии нургуули» гэнэн сэдэбэй удха болон олон ондоо харилсаанай ушар хэрэглэн нурагшадай буряадаар уншаха, бэшэхэ, шагнаха дадал саашань хүгжөөхэ.

Хэрэглэгдэхэ модельнүүд / Грамматическа хэбүүд:
Нургуулимни шэнэ. Минии нургуули ... үйлсэдэ байдаг.
Нургуулимни гурбан дабхар, олон класстай. Класс соомнай
парта, стол бии. Нургуулимнай номой сан, актова заал,
столовотой. Газаань жэмэстэ модод, сэсэгүүд ургана.
Нургуулиин огород соо хартаабха, морхооб, свёкло ургадаг.
Нургуулиимни хажууда тамирай нургуули, почто бии.
Нурагшад тоолоно, бодоно. ... бэлдэе. ... няая. Би архитектор
болохоб. Жаргал космонавт болохо. Энэ тоо бодолгын хэшээл.
Энэ соёлой байшан.

Хэрэглэгдэхэ үгэнүүдэй минимум: Нургуули, класс, актова заал
болон бусад; тамирай хэшээл, тоо бодолгын хэшээл, зуралгын
хэшээл болон бусад; хүлээнэ, бэлдэнэ, мэндэшэлнэ, эхилнэ,
асууна, бэшэнэ, 30 уншана, зурана болон бусад / хүлээдэг,
бэлдэдэг, мэндэшэлдэг, эхилдэг, асуудаг, бэшэдэг, уншадаг,
зурадаг болон бусад; няая, үлгэе, зурая, табия болон бусад; ...
болохо; баригдаа, баригдаха.

Бүлэг 5. Ажал. Мэргэжэл

Гол зорилго: Буряад хэлэлгэ хүгжөөхэ Гол зорилго: «Минии
нургуули» гэнэн сэдэбэй удха болон олон ондоо харилсаанай
ушар хэрэглэн нурагшадай буряадаар уншаха, бэшэхэ, шагнаха
дадал саашань хүгжөөхэ.

Хэрэглэгдэхэ модельнүүд / Грамматическа хэбүүд: Минии аба
пешэ баридаг. Эжымни – эмшэн. Жаа үхибүүдые эмнэдэг.
Минии эжы аба хоёрой мэргэжэл ехэ хэрэгтэй. Минии аба

модоор гэр баридаг. Тэрэ барилгашан юм. Ажал гээшэ жаргал. Ажалтай хүн хүндэтэй, гэр бүлэдii тухатай.

Хэрэглэгдэхэ үгэнүүдэй минимум: Ажал, хүдэлмэри, мэргэжэл; дархан, наймаашан, жолоошон, тогоошон, эмшэн, барилгашан болон бусад; баридаг, даргалдаг, зөөдэг, шанадаг, эмнэдэг болон бусад; амтатай, хоолтой, дулаан болон бусад; байһан, бариһан, дархалһан болон бусад; габьяата барилгашан, нэрэ зэргэтэй, орденоор шагнагдаһан.

Бүлэг 6. Гэрэй ба зэрлиг амитад

Гол зорилго: Буряд хэлэлгэ хүгжөөхэ Гол зорилго: «Гэрэй ба зэрлиг амитад» гэһэн сэдэбэй удха болон олон ондоо харилсаанай ушар хэрэглэн нурагшадай буряадаар уншаха, бэшэхэ, шагнаха дадал саашань хүгжөөхэ. Хэрэглэгдэхэ модельнүүд / Грамматическа хэбүүд: Ямар олон малтайбта? Манайда үхэр, хонин, морин бии. Ямаа баридаггүй гүт? Үгы. Манай хүршынхи баридаг. Буряд монгол зон табан хушуу мал 39 үдхэдэг байһан. Морин, хонин, үхэр, ямаан, тэмээн – энэ табан хушуу мал. Мал бүхэн тухатай. Морин тэмээн хоёр ашаа зөөдэг. Хурьгаяа Маадай гэдэгбди. Тэрэ маарадаг. Манайда олон морид бии. Тэдэмнай элдэб зүһэтэй — хара, сабидар, хээр, соохор. Манай нютагай ой соо баабгай, шоно, шандаган, үнэгэн, хэрмэн, хандагай, заряа гэхэ мэтэ зэрлиг амитад байдаг. Үнэгэн гоё шара дэгэлтэй, мэхэтэй, тахяа баридаг. ... ошооб. Элдэб амитадые харааб. Хэрэглэгдэхэ үгэнүүдэй минимум: гэрэй амитад, зэрлиг амитад; морин, хонин, үхэр, ямаан, тэмээн; унаган, хурьган, тугал, эшэгэн, ботогон; хара, сабидар, хээр,

соохор болон бусад үнгэтэй; маарадаг, мөөрэдэг, буйладаг, инсагаалдаг; зөөдэг, хатардаг, хү үгэдэг, нооно үгэдэг болон бусад; хөөрхэн, жаахан, томо, мантан болон бусад; баабгай, шоно, шандаган, үнэгэн, хэрмэн, хандагай, заряа болон бусад; ута шэхэтэй, томо эбэртэй, томо бээтэй, ута хүүлтэй, гоё нюдэтэй, шара үнгэтэй болон бусад; Эрхүү ошооб, Улаан-Үдэ ошооб болон бусад.

Түрэл буряад хэлэн дээрэнх ухибууды тэдэнэй наһанай хэмжээндэ тааруугаар харилсуулжа хүргахадаа, шагнаха, хэлэхэ, уншаха, бэшэхэ дадал болон шадабаритай болгохо гээшэ гол зорилго болоно.

Энэ гол зорилго тодорхой зорилгонүүдаар бэелүүлэгдэнэ. Тэдэниие нэрлэбэл, иимэнууд:

1) эхин хүргуулида хүрадаг ухибуудэй арга боломжо болон эрилтэдэ тааруугаар аман болон бэшэгэй хэлэлгыень бурилдуулхэ;

2) ном, дэбтэр, уншаха номой удхаар эхин хүргуулида хүрадаг ухибууды ооһэдынь наһанай ухибуудэй ажабайдалтай, түрэл арадайнь ёһо заншал, соёл, түүхэ, буряад уран зохёолшодой бүтээлнүүдтэй танилсуулха, түрэл буряад хэлэндэнь тусхай хан- даса хүмүүжүүлхэ;

3) буряад хэлэ зааха уедоо, эхин хүргуулида хүрадаг ухибуудэй хэлэхэ, ухаан бодолоо гүйлгэхэ, оршон тойрониие шудалха шадабари, тиэхэдэ тэдэнэй юрэнхылэгдэһэн (ородоор, универсальные) хүралсалай шадабари һайжаруулха, хүгжөөхэ;

4) түрэл бүрээд хэлээ шудалха, ойлгохо, тэрээн дээрээ харилсаха дура, хүсэл туруулэн хугжоохэ;

5) бүрээд хэлэ зааха үедоо олон ондоо арга боломжо хэрэглэн, эхин хүргүүлида нурадаг ухибуудые хайн хунууд болгон хүмүүжүүлхэ. Хэлэгдэһые тодорхойлоё.

Бүрээд хэлэ үзэхэдэ олгогдоһон хүралсалай дунгуудтэ доро харуулаатай гол эрилтэнүүд табигдаха. Саашадаа эдэ эрилтэнүүд удха үзэхэ гол зорилго болон тодорхо. Бүлэг үзэхын урда тээ багша бүхэн ямар удха үзүүлхэби? Тиихэдээ юундэ хүргаха ёһотой болоноби? Нурагшадни ямар шадабаритай болохоб? Хэды үгэ хэрэглэн харилсахаб? – иимэ асуудалнуудта харюу үгэхэ болоно.

Ухибуудни ядаралдангүйгоор юун тухай хоорэжэ, хоорэлдэжэ, шагнаад ойлгожо, бэшэжэ, тиин уншажа шадаха болохоб гэжэ ойлгохо болоно. Тиимэхэе бүлэг үзэлгын удаа нурагшадаа хооруулхэ, тэрэ хоорооень бэшүүлхэ, зуруулха, түрэлхидэйн урда уран гоёор уншуулха, шагнуулаад ойлгоһые элируулхэ г.м. оорын шалгалта хэхэ аргатай.

Гурбан бүлэг эрилтэнүүд байха: предметнэ (бүрээд хэлэнэй удхада тааруу), метапредметнэ (эхин хүргүүлида үзэгдэдэг олон ондоо предметуудэй үзэлгэдэ нэгэл адли шадабаринуудые – сасуулха, зэргэсуулхэ, удаа дараалан табиха, бодомжолхо, хубааха, сэгнэхэ, баталха, зураглаха, хэрэглэхэ, ажалайнгаа түсэб табиха г.м. – юрэнхылэгдэһэн шадабаринуудые бүрээд хэлэ үзэлгын үедэ бүрилдүүлхэ гэхэн удхатай), личностнэ (харилсажа хүргаха, предметэй туһаар хүмүүжүүлхэ, олоһон шадабаринуудыень ухибуунэй онһон болгохо).

Бүлэгүүдые үзэхэдэ юрэнхылэгдэһэн эрилтэ тиин зорилгонууд табигдаха. Тэдэнэй гол хараае эндэ харуулая.

Предметнэ. Би. Минии нүхэд, Минии хүргүүли, Хубсаһан, Табан хушуун мал, Минии үдэр. Сулоо саг, Ажал. Мэргэжэл, Минии бүлэ, Минии нютаг гэһэн бүлэгүүд соо хараалаатай харилсаха ушар болзоонуудаар хооруулжэ, шагнуулжа, үншүүлжа, бэшүүлжэ хүргаха.

Хэлэхэ дадал бурилдуулэлгэ: Бүлэг бүхэнэй урда тээ хэлэхэдэ хэрэглэгдэхэ хэбүүдэй жэшээ болон хэлэлгэдэ хэрэглэгдэхэ үгэнүүдэй минимум үгтэнхэй байха.

Аман хэлэлгэдэ табигдаха эрилтэнууд: Хэлэхэ модельнуудые ойлгожо абаад, тэдэнээ хэрэглэн, эгээ олон 40-оод үгэтэй текст хэлэхэ. Хэлэхэдээ логико баримталха, түргэн ба удаан аялгануудые, хатуу ба зоолэн хашалгануудые зуб үгүүлэн хэлэхэ.

Шагнаха дадалда эрилтэнууд: Багахан 30–35 үгэтэй текст шагнаад ойлгохо. Табигдаһан асуудалда харюусаха, даабари дүүргэхэ.

Уншаха дадалда эрилтэнууд: Бэшээтэй текст үелэн уншалгаһаа бүхэли үгэнүүдтэ орон уншаха. Уншахадаа, түргэн ба удаан аялгануудые, хатуу ба зоолэн хашалгануудые зуб уншаха. Минута соо 30–50 үгэ уншаха. Уншаһанаа ойлгохо, асуудалнуудта харюусаха, даабаринуудые дүүргэхэ.

Бэшэхэ дадалда эрилтэнууд: Бүүлгажа бэшэжэ хүраха, бэшэхэдээ аялган ба хашалган үзэгүүдые гээхэгүй, түргэн ба удаан аялгануудые зуб бүүлгаха, мэдүүлэлнүүдые зубоор бэшэхэ.

Метапредметнэ: Нурагша бүхэндэ оорынгоо уншалга, шагналга, аман хэлэлгэ, бэшэлгэ шалгаха дадал, мэдэхэ юумэн дээрээ шэнэ юумэ ойлгоһоноо / шадабари нэмэн олоһоноо мэдэрхэ, дадал шадабарияа даабари дүүргэхэдээ хэрэглэхэ дадал олгогдохо. Гадна бүлэглэжэ, сасуулжа, шалгажа, дун гаргажа хүраха.

Личностнэ: Нурагшад ном соо дурадхагдаһан харилсаанай ушарнуудаар хоорэлдэхэ, хоорэхэ, уншаха, шагнаха, бэшэхэ дадалтай болохо. Хоорондоо түрэл хэлэн дээрээ харилсажа һураха. Нурагшад даабари дүүргэнһэнһингээ һүүлээр зүб гү, али буруу хэнһэнэ, хэр зэргэ ойлгоһоноо элируулхэ, мэдэсэеэ шалгаха, багшатаяа болон нүхэдтээ дүн гаргаха шадбаритай болохо.

«Буряад хэлэн» гэнэн ном, Ажалай дэбтэр, Уншаха ном соохи сэдэбуудые нурагшадтай үзэхэ, танилсуулха,

харилсаха ушарнуудаар тэдэнэй хэлэлгэ хугжоохэ тусэблэл

№	Темэнууд	Хараалагдаһан сар
Бүлэг 1. Би. Минии нүхэд		
1.	Лагерьта танилсалга	2
2.	Баяр лагерьһаан бэшэг бэшэнэ	1
3.	Минии нүхэд ба тамир	1
4.	Хамтын ажал	2
5.	Нүхэдэйм дуратай гэрэй амирад	1
6.	Уншалгын хэшээл	1
Бүлэг 2. Минии һургуули		
1.	Алтана һургуулида оробо	1
2.	Байгал тухай хэшээл	1
3.	Алтанын һургуули	1
4.	Зулгы үгэнүүдэй үдэр	2
5.	Хуугэдэй сэсэрлигтэ концерт	1
6.	Ном – минии нүхэр	1
7.	Дуратай ном	1
8.	Уншалгын хэшээл	1
Бүлэг 3. Хубсаһан		
1.	Хубсаһанай дэлгүүртэ	1

2.	Шинии самса ямар үнгэтэйб?	2
3.	Баярай гуйлта	1
4.	Саяанын бүрээд дэгэл	1
5.	Этнографическа музейдэ	1
6.	Уншалгын хэшээл	2

Бүлэг 4. Минии үдэр. Сулоо саг

1.	Баярай үдэр	1
2.	Бадмын сулоо саг	2
3.	Баяр морин хуураар наадажа нурана	1
4.	Бадмын амаралтын үдэр	1
5.	Бардам барилдаанай секцидэ ябадаг	1
6.	Уншалгын хэшээл	2

Бүлэг 5. Табан хушуун мал

1.	Һурагшадай проект	2
2.	Ямаан – табан хушуун малай нэгэн	1
3.	Морин эрдэни. Сэсэгмаагай мал ямар бэ?	1
4.	Табан хушуун малай нэгэн – хонин	2
5.	Табан хушуун малай амитад болохо тэмээн ба үнээн	1
6.	Уншалгын хэшээл	2

Бүлэг 6. Ажал. Мэргэжэл

1.	Тамирай гэртэхинэй ажал	1
2.	Журналистын хоорэлдоон	1
3.	Эжын туһалагша	1
4.	Минии абга – жолоошон	1
5.	Аламжын бэшэг. Бэшэгэй аяншалга	2
6.	Номой сан соо	1
7.	Уншалгын хэшээл	2

Бүлэг 7. Минии бүлэ

1.	Эбтэй бүлэ	1
2.	Үбгэн абын харуулхан заншал	2
3.	Дариимын түрэхэн үдэр	1
4.	Тоодэйн хэлэхэн гэр булын ёно гурим	1
5.	Уншалгын хэшээл	2
Бүлэг 8. Минии нютаг		
1.	Амирад тоонтотой гү?	2
2.	Бардамай тоонто	1
3.	Улаан-Үдэ хото	1
4.	Түрэл тоонтоороо аяншалга	2
5.	Уншалгын хэшээл	2
	ДҮН	68

БҮЛЭГ 1. БИ. МИНИИ НҮХЭД

Гол зорилго: «Би. Минии нүхэд» гэхэн сэдэбээр хурагшадые хооруулжэ, шагнуулжа, уншуулжа, бэшүүлжэ хургаха.

Хэрэглэгдэхэ хэбуудэй жэшээ: Би ... лагерьта амарааб. ...-тай (-той, -тэй) танилсааб. Тэрэ ... нютагһаа ерээ. Минии нүхэр ... (ямар бэ?). Тэрэ ... наадаха дуратай. ... секцидэ ябадаг. Тэрэ найматай. Бидэ ... наадаха дуратайбди. Наадаабди, илаабди, шүүгээбди.

Бидэ ошообди, ... суглуулаабди, ... сэбэрлээбди. Найнаар ажал хээбди. Уһалдаг, сэбэрлэдэг байгаабди.

Минии дуратай гэрэй амитан – Тэрэ ... (ямар бэ?).

Хэрэглэгдэхэ угэнуудэй минимум: зундаа, намартаа, хабартаа, лагерь, нүхэр, нютаг, бэшэг, хул бумбэгэ, гар бумбэгэ, шатар, барилдаан, зужэг, хүргүүлиин огород, амитан, нохой, миисгэй, гүлгэн, болохо, наадаха, уулзаха, танилсаха, бэшэхэ, ажаллаха, сабшаха, ургуулха, тариха, суглуулха, үһалха, түһалха, дуратай байха г.м.

1–2-дохи хэшээлнүүд

Сэдэб: Лагерьята танилсалга

Зорилго: Үгтээн удхаар ухибуудыг зунайнгаа амаралта яаж унгэргээн тухайн хооруулжэ нургаха.

Хэшээлдэ хэрэглэгдэхэ зуйлнууд: аудио, ажал дэбтэр.

Хэшээлэй ябаса:

I. Нуралсалай шэнэ жэлээр! Хоорэлдоон. «Буряд хэлэн» гэнэн хэшээлдээ юу хэдэг байхабибди? Ямар шадабаритайбта? Ямар шадабаритай болохобта?

II. Харилсаха ушартай танилсуулха.

1. Номоор худэлмэри.

а) Зурагаар ажал. Хаана? Хэзээ? Хэд бэ? Юу хэнэб? Энэ асуудалнуудай харюунуудыг олон ухибуудээр дабтуулха. Нэрэ угуулхэ.

б) Уншулха, асуудалнуудта харюусуулха. Даабари дүүргүүлхэ.

в) Ажалай дэбтэрээр худэлмэри. 1–2-дохи даабари. Дүүргэ-һыень шалгуулха. Нурагшадаар критеринуудыг гаргуулха. «Цукерманай линейкэ» гэнэн хэрэгсэл хэрэглүүлхэ.

III. Хэшээлэй дун. Баярай нэрэнэ тэрээнэй нүхэд тухай хоорэгты. Хоорэхэдоо ямар угэнүүдыг хэрэглэбэбта? Ямар мэдүүлэлнүүдыг хэрэглэбэбта? Ямар даабаринуудыг хэбэбта?

IV. Урдахи хэшээлдээ хэн тухай, юун тухай хоорэлдоо хэнбибди?

Цырентэй танилсая.

г) Аудио шагнуулха. Асуудалда харюусуулха.

д) Текст уншуулха, асуудалнуудта харюусуулха.

е) Ажалай дэбтэрээр хүдэлмэри. 3–4-дэхи даабаринууд. Дуургэһыень шалгуулха. Нурагшадаар критеринуудые гаргуулха. «Цукерманай линейкэ» гэһэн хэрэгсэл хэрэглүүлхэ.

ж) Баяр ба Бардамай нүхэд тухай таблицаар хооруулхэ.

з) Нурагшадые оорынь нүхэд тухай хооруулхэ. V. Гурбалдайн гурбан сэсэн. Шагнуулха, уншуулха.

VI. Хэшээлэй дун. Юу хэжэ һурабабта? Нүхэр тухайгаа хоорэхэдоо, ямар мэдүүлэл болон үгэнуудые хэрэглэхэбта? VII. Гэрэй даабари. Ажалай дэбтэр. 5-дахи даабари.

3-дахи хэшээл

Сэдэб: Баяр лагерьһаан бэшэг бэшэнэ

Зорилго: Бэшэгэй заншалта байгуулгатай танилсуулха, нүхэд тухайгаа хоорэхэ шадабари саашань бурилдуулхэ.

Хэшээлдэ хэрэглэгдэхэ зүйлнууд: аудио, ажалай дэбтэр.

Хэшээлэй ябаса:

I. Эмхидхэлэй шата. Нурагшадые хэшээлдэ бэлэдхэл, психологическа ушар нүхэсэл зохёолго.

II. Дабталга. Урдахи хэшээлнуудтээ хэн тухай хоорэжэ һураабибди? Нүхэр тухайгаа хоорэхэдоо, ямар мэдүүлэл болон үгэнуудые хэрэглээбибди?

III. Хэшээлдэ харилсаха шэнэ ушартай танилсуулга болон ажал эмхидхэлгэ. Багша номоор харилсаха шэнэ ушартай танилсуулна.

1. Номоор хүдэлмэри.

а) Баярай бэшэһэн бэшэг шагнуулха. Баярай нүхэд юу наадаха дуратайб гэжэ асуудалда харюу үгүүлхэ.

б) Ухибууд Баярай бэшэһэн бэшэг уншана. Уншахадаа бэшэгэй байгуулга анхарна. Багша энэ ушарта илган уншалга хэрэглэхэ болоно. Дун болон бэшэг ямар байгуулгатайб гэжэ ханамжа гараха ёһотой. Тиин «чтение со звуковым ориентиром» гэжэ арга хэрэглэхэдэнь болоно.

Асуудалнуудта харюусахадаа, Баярай нүхэд тухай хоорэдэг шадабари дабтагдажа байна гэжэ ухибуудтэ ойлгуулха шухала.

2. Ажалай дэбтэрээр худэлмэри. 6–7-дохи даабаринууд. Дуургэһыень шалгуулха. Нурагшадаар критеринуудые гаргуулха. «Цукерманай линейкэ» гэһэн хэрэгсэл хэрэглүүлхэ.

в) Бэшэгэй байгуулга ямар бэ? Ойлгуулха, хэрэглэхэ худэлмэри. Багша оороо тухалха хэрэгсэл – саарһан дээрэ ямар нэгэн хубигуй бэшэгүүдэй текст асаржа ухибуудээрээ ажаллаха. Заатагуй эрилтэнь гэхэдэ – текстын удха лагерьһаа бэшэһэн бэшэг байха ёһотой.

г) Грамматикын талаар шадабари хугжоолгэ. Үгын үе, үгэ үедэ хубаалга гэһэн удхатай тааруу ажал хүүлэхэ.

IV. Гурбалдайн гурбан сэсэн. Шагнуулха. Асуудалнуудта харюусуулха.

V. Хэшээлэй дун. Юу хэжэ һураабта? Нүхэр тухайгаа бэшэг соо бэшэхэдээ, юундэ анхаралаа хандуулхабта?

VI. Гэрэй даабари. Ажалай дэбтэр 11–12-дохи даабаринууд.

4-дэхи хэшээл

Сэдэб: Минии нүхэд ба тамир

Зорилго: Нурагшадые нүхэдэйнь болон оорынь дуратай тамир тухай хоорэхэ шадабаритай болгохо.

Хэшээлдэ хэрэглэгдэхэ зуйлнууд: аудио, ажалай дэбтэр.

Хэшээлэй ябаса:

I. Эмхидхэлэй шата. Нурагшадые хэшээлдэ бэлэдхэл, психологическа ушар нүхэсэл зохёолго.

II. Дабталга. Урдахи хэшээлнүүдтээ хэн тухай хоорэжэ һураа-бибди? Бэшэг юүндэ бэшэдэг юм? Тэрэ хэрэгтэй юүмэн гү? Ямар байгуулгатайб?

III. Хэшээлдэ харилсаха шэнэ ушартай танилсуулга болон ажал эмхидхэлгэ. Багша номоор харилсаха шэнэ ушартай танилсуулна.

1. Номоор худэлмэри.

а) Аудио. Шагнүүлха. Баяр Бардам хоёр ямар тамир тухай проект бэшээб?

б) Текст уншуулха. Даабари дүүргүүлхэ. Проектээрнь Баяр Бардам хоёрто асуудал табуюлха.

в) Аудио. Шагнүүлха. Чимит ямар тамир тухай проект бэшээб?

г) Текст уншуулха. Даабари дүүргүүлхэ. Хубуудэй проектнуу-дээр асуудал табуюлха.

д) Хоорэлдоо зохёолгуулха. Ролёор наадуулха.

2. Ажалай дэбтэрээр худэлмэри. 16-дахи даабари. Дүүргэһыень шалгуулха. Нурагшадаар критеринуудые гаргуулха. «Цукерманай линейкэ» гэнэн хэрэгсэл хэрэглүүлхэ.

е) Аудио. Шагнүүлха. Хэд хоорэлдэнэб?

ж) Бодомжологты. Ямаршье тамир тунатай. Юүндэб гэхэдэ ...

IV. Хэшээлэй дун. Юү хэжэ һураабта? Ямар тамирта дуратайбта? Юүндэ?

V. Гэрэй даабари. Ном. 6-дахи даабари.

5–6-дахи хэшээлнүүд

Сэдэб: Хамтын ажал

Зорилго: Хэшээлэй удаа нурагша бүхэн нургуули соо, газраань нүхэдоороо хамта хэдэг ажал тухайгаа хоорэжэ шадаха болохо арга олгохо.

Хэшээлдэ хэрэглэгдэхэ зүйлнүүд: аудио, ажалай дэбтэр.

Хэшээлэй ябаса:

I. Эмхидхэлэй шата. Нурагшадые хэшээлдэ бэлэдхэл, психологическа ушар нүхэсэл зохёолго.

II. Дабталга. Урдахи хэшээлдээ юун тухай хоорэжэ нураабибди? Танай нүхэд тамирай ямар янзада дуратай? Тамир хэрэгтэй гү?

III. Хэшээлдэ харилсаха шэнэ ушартай танилсуулга болон ажал эмхидхэлгэ. Багша номоор харилсаха шэнэ ушартай танилсуулна.

1. Номоор хүдэлмэри.

а) Зурагаар хүдэлмэри. Хаана? Хэзээ? Хэд? Юу хэнэб? Ямар зураг бэ? «Шууяатай» гү? «Аалин» гү? «Хүхюутэй» гү? «Уйдхартай» гү?

б) Текст уншуулха. Асуудалнуудые табуулха, харюусуулха.

в) Аудио. Шагнуулха. Бардам юу хэнэб гэнэн асуудалда харюу угуулхэ.

г) Уншуулха. Даабари дүүргүүлхэ. Зурагуудаар текст тааруулха. Таараагүй зурагаарнь хооруулхэ.

2. Ажалай дэбтэрээр хүдэлмэри.13-дахи даабари. Арюуна зоолэн хашалгантай үгэнүүдые текст сооһоо түүжэ бэшэбэ. Алдуунуудыень олуулха. Дүүргэһыень шалгуулха. Нурагшадар

критеринүүдые гаргуулха. «Цукерманай линейкэ» гэнэн хэрэгсэл хэрэглүүлхэ.

д) Үхибүүдэй хэһэн ажал тухай хооруулхэ. 6-дахи даабари хэрэглэхэ.

е) Зурагаар хүдэлмэри. Хаана? Хэзээ? Хэд? Юу хэнэб? Ямар зураг бэ? «Шууяатай» гү? «Аалин» гү? «Хүхюутэй» гү? «Уйдхартай» гү? Зурагаар хооруулхэ.

ж) 8-дахи даабари. Үгтэһэн үгэнуудые хэрэглэн, үхибүүдэй ажал тухай хооруулхэ.

IV. Гурбалдайн гурбан сэсэн. Шагнуулха. Уншуулха. Даабаринүүдые дуургуулхэ.

V. Хэшээлэй дун. Юу хэжэ һурабабта? Үхибүүд хамта ямар ажал хэнэб? Тэрэ ажал тухай хоороо бэлдэхэдээ, ямар мэдүүлэл, ямар үгэнуудые хэрэглэхэбта?

VI. Гэрэй даабари. Нүхэдэй хамтын ажал тухай зураг зураад, тэрээгээрээ хоороо бэлдэхэ.

7-дохи хэшээл

Сэдэб: Нүхэдэйм дуратай гэрэй амитад

Зорилго: Хэшээлэй сэдэбээр хооруулжэ, амитадые зураглуулжа һургаха.

Хэшээлдэ хэрэглэгдэхэ зүйлнүүд: аудио, ажалай дэбтэр.

Хэшээлэй ябаса:

I. Эмхидхэлэй шата. Нурагшадые хэшээлдэ бэлэдхэл, психологическа ушар нүхэсэл зохёолго.

II. Дабталга. Урдахи хэшээлдээ юун тухай хоорэжэ һураабибди? Зурагуудайтнай үзэмжэ хэгдээ. Харагты.

Оорынгоо һанамжа хэлэгты. Жэшээ баримталагты. Минии һанахада, ... зураг эгээ һайн. Юундэб гэхэдэ ... нүхэдэй хамтын ажал харуулаа, тэрээн тухай хоороо бэлдээ, бэшээ. Ямар критеринуудээр шалгаабиди?

Хэнэй хоороо шагнаха һанаатайбта?

III. Хэшээлдэ харилсаха шэнэ ушартай танилсуулга болон ажал эмхидхэлгэ. Багша номоор харилсаха шэнэ ушартай танилсуулна.

1. Номоор хүдэлмэри.

а) Жаргалай хоороо уншуулха. Ямар амитан тухай бэшэнэб? Асуудалнуудта харюусуулха.

б) Арюуна Жаргалай дуратай амитан тухай бэшээ. Тухайлагты.

Юу бэшээб? Хоорэгты.

2. Ажалай дэбтэрээр хүдэлмэри. 14-дэхи даабари.

Амитад тухайгаа хоорэхэдоо, тэдэнээ бидэ зураглахабди. Энээн тухай бодомжологты.

в) Аудио. Баяр Бардам хоёрой хоороонһоо хэхэгүүдые шагнуулха. Ямар амитад тухай нүхэдууд бэшэнэб? Таагты.

г) Энэ хоёр хубууд дуратай амитадаа зураглаа. Тиимэхээ шанар шэнжээрнь таагаат. Зугоор тэдэнэй текст ямар эхитэй байгаа хаб? Эхиень хэлэгты.

д) Дуратай амитад тухайгаа хоорэхэдоо юунһээ эхилхэбта? Амитанаа зураглахадаа, ямар үгэнуудые хэрэглэхэбта? Самбарта бэшээ. Нэн туруун амитанаа оорыень зураглахат. Тэрэ ямар бэ? Нүүлээрнь аяг зангыень харуулхат. Тэрэ ямар бэ? Бэшэхэн үгэнуудээ хоёр бүлэгтэ хубаагты.

е) Наадан.

IV. Гурбалдайн гурбан сэсэн. Шагнуулха. Уншуулха. Зураглахан угэнүүдые олуулха.

V. Хэшээлэй дун. Юу хэжэ һурабабта? Дуратай амирад тухайгаа хоорэхэ гээшэ юун гээшэб? Ямар мэдуулэл, ямар угэнүүдые хэрэглэхэбта?

VI. Гэрэй даабари. Ном. 7-дохи даабари.

8-дахи хэшээл

Уншалгын хэшээл

Гол зорилго: Зүб, түргэн, ойлгон уншаха дадал бүрилдуулхэ.

Хэшээлдэ хэрэглэгдэхэ зүйл: уншаха ном.

Хэшээлэй ябаса:

I. Эмхидхэлэй шата. Нурагшадые хэшээлдэ бэлэдхэл, психологическа ушар нүхэсэл зохёолго.

II. Уншалгада бэлэдхэл. Фонетическэ зарядка оруулха: удаан болон түргэн аялгануудые уншуулха. Ном соохи текстын угэнүү- дые хэрэглэхэ.

III. Уншалгын шата.

1. Номоор худэлмэри.

а) Уншаха зохёолнуудаа харагты. Ямар зохёол бэ? Шүлэгэй

автор хэн бэ? Энэ бүлэг соо ушоо шүлэгүүд бии гү? Автортай гү?

б) Үгтэнэн зураг ямар текстдэ тааранаб? Хаана? Хэзээ? Хэд? Юу хэнэб? Ямар зураг бэ? «Шүүятай» гү? «Аалин» гү? «Хүхюүтэй» гү? «Уйдхартай» гү? Зурагаар хоорэгты.

в) Шүлэгүүдые уншуулха. Асуудалнуудта харюусуулха.

г) 3-дахи шүлэг, 5-дахи даабари урдахи шүлэгүүдхээ юүгээрээ илгаатайб? Таабари-шүлэг хүнэй сэдхэлэй байдал харуулхан шүлэгүүдхээ илгаатай гү?

Багша ухибуудэйнгээ хүгжэлтын хэмжээ анхарна. Хэшээлдээ нэгэл шүлэг уншуулжа болоно.

д) Жороо үгэ уншуулха /х/ фонемын абьяанүүдай үгүүлбэридэ анхарал татаха.

е) Хоороон шэнги бэшээтэй зохёолнуудые уншуулха. Ямар нэрэтэйб? Юун тухайб? Автортай гү?

ж) Уншуулха. Даабаринуудые дүүргүүлхэ.

з) Жороо үгэ уншуулха /б/ фонемын абьяанүүдай үгүүлбэридэ анхарал татаха.

к) Бүлэгэй нэрэ ямар бэ? Ямар зохёолнуудтай танилсаабта? Эгээ дүратай зохёолоо хэн ульгам бушүү уншахаб?

IV. Хэшээлэй дун. Ямар зохёолнуудтай танилсаабта? Тэдэ ямар сэдэбтэ тааранаб?

V. Гэрэй даабари. Ямар нэгэн шүлэг сээжэлдэхэ.

БҮЛЭГ 2. МИНИИ НУРГУУЛИ

Гол зорилго: «Минии нургуули» гэнэн сэдэбэй удха болон олон ондоо харилсаанай ушар хэрэглэн, хүрагшадай бүряадаар уншаха, бэшэхэ, шагнаха, бодомжолхо дадал саашань хүгжоохэ.

Хэрэглэгдэхэ хэбуудэй жэшээ: Нуралсалай шэнэ хэрэгсэлнуудые нэрлэхэ. Энэ Тэрэ Географическа карта дээрэ харуулха: Энэ

Байгал, энэ ... г.м.; Манай нургуулида нурьш. Ямар нургуу- лида нуранабши? Класс соошни хэды нурлагшаб? Буряад хэлэеэ үзэнэ гүш? Зулгы угэнуудые мэдэхэ гүш? Хэниие зулгы ухибуун гэдэг бэ? Тэрэ ямар бэ? Онтохо харуулха, наадаха. Хэн хэнэй нүхэр бэ? Юун хэнэй нүхэр бэ? Ном – хүнэй нүхэр, минии дуратай ном, тэрэнэй герой (геройнууд).

Тусхайта юумэнэй нэрэнууд. Хэн? Юун? Юумэнэй нэрын хубилалта.

Хэрэглэгдэхэ угэнуудэй минимум: Дурим, эрдэм, тойрог, эрхим нурлагша, нээмэл хэшээл, зулгы хубуун/басаган, хүндэлдэг, дууладаг, тунгалха, хэн – ямар бэ, хэн хэнэй, юун хэнэй, хэндэ хэлэхээр бэ, хэнтэй хоорэлдэнэб, суглуулая, нэрлэе, нурая г.м.

1-дэхи хэшээл

Сэдэб: Алтана нургуулида оробо

Зорилго: Нуралсалай хэрэгсэлнуудые зуб нэрлэхэ болон хэрэглэлгыень харуулха, хэлэхэ – иимэ шадабаринууд дээрэ Алтанада тунгалнабди гэжэ харилсаха ушар болзоогоор ажаллаха. *Хэшээлдэ хэрэглэгдэхэ зуйлнууд:* аудио, ажалай дэбтэр.

Хэшээлэй ябаса:

I. Эмхидхэлэй шата. Нурлагшадые хэшээлдэ бэлэдхэл, психологическа ушар нүхэсэл зохёолго.

II. Дабталга. Урдахи бүлэгтэй танилсахадаа, юу хэжэ нурраабди? Нүхэд тухайгаа хоорэжэ шадаха гүт? Дуутэй гүт? Хэдытэйб? Дуудээ яажэ тунгалдагбта?

III. Хэшээлдэ харилсаха шэнэ ушартай танилсуулга болон ажал эмхидхэлгэ. Багша номоор харилсаха шэнэ ушартай танилсуулна.

1. Номоор хүдэлмэри.

а) Зурагуудта анхаралыень татаха. Нэрлуулхэ. Үгэнуудые

бүлэглүүлхэ. Бүлэгүүдэй нэрэ хэлүүлхэ: эдеэн, һуралсалай хэрэгсэл, нааданхай.

Алтанын суумхэ соо юун хэгдэхэб? Түһалая. Дүүрэн харюугаар харюусуулха: Энэ хилээмэн. Алтанын суумхэ руу хэхэгүйбди.

Юундэб гэхэдэ эдеэн.

Танай суумхэ соо юун бииб? Нэрлэгты. Тиихэдээ һуралсалай хэрэгсэл зубоор нэрлүүлхэ.

б) Аудио. Шагнүүлха. Асуудалда харюусуулха.

в) Уншуулха. Даабари дүүргуулхэ.

г) Нургуулиин хэрэгсэл нэрлүүлээд, ямар түһатайб гэжэ хэлүүлхэ. 4-дэхи даабаряар хүдэлхэ.

2. Ажалай дэбтэрээр хүдэлмэри. 1-дэхи даабари. Дүүргэһыень угтэһэн критеринуудээр шалгуулха. «Цукерманай линейкэ» гэһэн хэрэгсэл хэрэглүүлхэ.

IV. Гурбалдайн гурбан сэсэн.

V. Хэшээлэй дун. Юун түхай хоорэлдообта? Алтанын суумхэ соо юун бииб? Тэдэ ямар түһатайб?

VI. Гэрэй даабари. Ном. 6-дахи даабари.

2-дохи хэшээл Сэдэб:

Байгал түхай хэшээл

Зорилго: Байгал түхай хооруулжэ һургаха.

Хэшээлдэ хэрэглэгдэхэ зуйлнууд: аудио, ажалай дэбтэр.

Хэшээлэй ябаса:

I. Эмхидхэлэй шата. Нурагшадые хэшээлдэ бэлэдхэл, психологическа ушар нүхэсэл зохёолго.

II. Дабталга. Хэн оорынгоо суумхэ соохи хэрэгсэлнүүд тухайгаа хоорэжэ шадаха болооб?

III. Хэшээлдэ харилсаха шэнэ ушартай танилсуулга болон ажал эмхидхэлгэ. Багша номоор харилсаха шэнэ ушартай танилсуулна.

1. Номоор худэлмэри.

а) 5-дахи даабари. Таабари уншуулха. Таалгаха. Суумхэ соо хэгдэхэ гү? Энэ хэрэгсэл ямар тунатайб? Таанад хэрэглэдэг гүт?

Ямар хэшээлдэ хэрэглэгдэхэб?

б) Аудио. Шагнуулха. Асуудалда харюусуулха.

в) Уншуулха. Ямар хэшээл болоноб? Асуудалнуудта харюусуулха, даабари дуургуулхэ.

г) Зурагуудые харагты. Эндэ ямар амитад байнаб? Мэдэхэгүй хаа асуудал табигты. Эдэ амитадай алин тухайнь текст соо хэлээтэйб? Олоод уншагты. Хоорэгты.

д) Грамматическа дадал хугжоохэ ажал ябуулха. 9-дэхи даабари. Дуримтэй танилсуулха.

2. Ажалай дэбтэрээр худэлмэри. 2–3-дахи даабаринууд. Дуургэһыень үгтэһэн критеринуудээр шалгуулха. «Цукерманай линейкэ» гэһэн хэрэгсэл хэрэглуулхэ.

е) Зураг харагты. Энэ юунэй картаб? 10–11дэхи даабаринуудые дуургуулхэ.

ж) Карта дээрэ юу харуулжа болохоб?

3-дахи даабари. Таабари таалгаха, тиихэдээ шэнэ нуралсалай хэрэгсэлтэй – географическа картатай танилсуулха.

IV. Хэшээлэй дун. Юун тухай хоорэлдообта? Байгал ямар далайб? Ямар амитад уһан соонь байдаг бэ?

V. Гэрэй даабари. Ном. 8-дахи даабариин 3-дахи асуудал.

3-дахи хэшээл

Сэдэб: Алтанын нургуули

Гол зорилго: Нургуули тухайнь хооруулжэ нургаха.

Хэшээлдэ хэрэглэгдэхэ зуйлнууд: аудио, ажалай дэбтэр.

Хэшээлэй ябаса:

I. Эмхидхэлэй шата. Нурагшадые хэшээлдэ бэлэдхэл, психологическа ушар нүхэсэл зохёолго.

II. Дабталга. Нэгэдэхи класста юун тухай хоорэхэбта? Шагная.

III. Хэшээлдэ харилсаха шэнэ ушартай танилсуулга болон ажал эмхидхэлгэ. Багша номоор танилсуулха.

1. Номоор худэлмэри.

а) 1-дэхи даабари. Хоорэлдэе. Тойрог тухайгаа бэшэхэдээ, Баяр бэшэг соогоо юун тухай бэшээ хаб, тухайлая.

б) 2-дохи даабари. Алтана ямар басаган бэ?

в) Аудио. Шагнүүлха. Асуудалда харюу абаха.

г) Уншуулха. Даабари дуургуулхэ. Ролёор наадуулха.

2. Ажалай дэбтэрээр худэлмэри. 4–5-дахи даабаринууд. Дуургэһыень шалгуулха. Критеринуудые гаргуулха. «Цукерманай линейкэ» гэдэн хэрэгсэл хэрэглүүлхэ.

д) 6-дахи даабари. Хоороо зохёолгохо.

IV. Гурбалдайн гурбан сэсэн.

V. Хэшээлэй дун. Юун тухай хоорэлдообта? Танай нургуули ямар бэ?

VI. Гэрэй даабари. Ном. 5-дахи даабари.

4–5-дахи хэшээлнүүд

Сэдэб: Зулгы үгэнүүдэй үдэр

Гол зорилго: Зулгы үгэнүүдые хэлэлгэдээ хэрэглэхэ шадабаритай болгохо, зулгы хүнэй хэрэгтэй ушарта жэшээлхэ үгэнүүдтэ нургаха.

Хэшээлдэ хэрэглэгдэхэ зуйлнууд: аудио, ажалай дэбтэр.

Хэшээлэй ябаса:

I. Эмхидхэлэй шата. Нурагшадые хэшээлдэ бэлэдхэл, психологическа ушар нүхэсэл зохёолго.

II. Дабталга. Юун тухай хоорэжэ нураабта? Танай нургуулида Солонгос айлшад ерэхэнь. Нургуули тухайгаа юун гэжэ хоорэ- хэбта? Бүлэг боложо бэлдээд, хоорэгты.

Бүлэгүүдэй ажал сэгнэгдэхэ ёготой. Критеринуудые ухибууд- тэй суг гаргаха.

III. Хэшээлдэ харилсаха шэнэ ушартай танилсуулга болон ажал эмхидхэлгэ. Номоор танилсуулха.

1. Номоор хүдэлмэри.

а) 1-дэхи даабари. Баяр Булад хоёрой хоорэлдоо уншуулха. Асуудалнуудта харюусуулха. Булад ямар зулгы үгэнүүдые нэрлэбэб? Баяр ямар зулгы үгэнүүдые ханабаб? Эдэ үгэ хэзээ хэлэгдэхэб? Таанад ямар зулгы үгэнүүдые мэдэхэбта? Иимэ үгэнүүдые ушоо ямар үгэнүүд гэхэдэ болохоб?

б) 2-дохи даабари. Баяр Алтанада зулгы / шэдитэ үгэнууд тухай хоорэбэ. Зурагуудые харагты. Алтанада тухалагты гэжэ гуйха. Шэдитэ үгэнуудые таалгаха, бэшуулхэ.

в) 3-дахи даабари. Ямар ушарта хэрэглэгдэхэб? Ушарнуудые наадуулха.

2. Ажалай дэбтэрээр хүдэлмэри. 6-дахи даабари. Дүүргэһыень критеринуудээр шалгуулха. «Цукерманай линейкэ» гэхэн хэрэгсэл хэрэглүүлхэ.

г) 4-дэхи даабари. Шүлэг шагнуулха. Хубуудэй хэниинь зулгы хубуун бэ?

д) 5-дахи даабари. Шүлэг үншуулха. Зулгы хубуун юу хэнэб? Асуудалнуудта харюусуулха.

е) 6-дахи даабари. Зурагуудые холбуулалнуудтай тааруулха.

ж) 8-дахи даабари. «Мүү – найн» гэхэн наада наадуулха. IV. Гурбалдайн гурбан сэсэн.

V. Хэшээлэй дун. Зулгы үгэнуудые нэрлэгты. Багша оороо зурагуудые бэлдээд харуулха. Зулгы үгэнуудые хэлуулхэ. VI. Гэрэй даабари. Ном. 9-дэхи даабари.

6-дахи хэшээл

Сэдэб: Хуугэдэй сэсэрлигтэ концерт

Гол зорилго: Хоёрдохи классай һурагшадай хуугэдэй сэсэрлигтэ харуулһан концерт тухай хоорүүлжэ һургаха.

Хэшээлдэ хэрэглэгдэхэ зуйлнууд: аудио, ажалай дэбтэр.

Хэшээлэй ябаса:

I. Эмхидхэлэй шата. Нурагшадые хэшээлдэ бэлэдхэл, психологическа ушар нүхэсэл зохёолго.

II. Дабталга. Зулгы үгэнүүд гэжэ ямар үгэнүүд бэ? Гэрэйнгээ даабари ролёор наадажа харуулагты. Паарануудай ажал сэгнэг- дэхэ ёһотой. Критеринуудые ухибуудтэй суг гаргах.

III. Хэшээлдэ харилсаха шэнэ ушартай танилсуулга болон ажал эмхидхэлгэ. Номоор танилсуулха.

1. Номоор хүдэлмэри.

а) Аудио. Текст шагнуулха. Асуудалдань харюу абаха.

б) Текст уншуулха. Даабари дүүргүүлхэ.

в) Баярай тоодэйдөө хоорэһэн хоороо таблицаар хүсэд болгуулха, хооруулхэ.

г) Грамматическа дадал бурилдуулхэ ажал. Даабари дүүргүүлхэ.

2. Гурбалдайн гурбан сэсэн.

д) Наадан.

3. Ажалай дэбтэрээр хүдэлмэри. 10-дахи даабари. Дүүргэһыень шалгуулха. Критеринуудые гаргуулха. «Цукерманай линейкэ» гэһэн хэрэгсэл хэрэглүүлхэ.

IV. Хэшээлэй дун. Ямар үгэнүүд хэн? гэжэ асуудалда, ямарынь юун? гэжэ асуудалда харюусахаб?

V. Гэрэй даабари. Ажалай дэбтэр. 11-дэхи даабари.

7-дохи хэшээл

Сэдэб: Ном – минии нүхэр

Гол зорилго: Оорынгоо эгээл һайн нүхэр тухай хоорэжэ һургах.

Хэшээлдэ хэрэглэгдэхэ зуйл: ажалай дэбтэр.

Хэшээлэй ябаса:

I. Эмхидхэлэй шата. Нурагшадые хэшээлдэ бэлэдхэл, психологическа ушар нүхэсэл зохёолго.

II. Дабталга. Урдахи хэшээлдээ юун тухай хоорэжэ һураабиди?

III. Хэшээлдэ харилсаха шэнэ ушартай танилсуулга болон ажал эмхидхэлгэ.

1. Номоор худэлмэри.

а) Зураг харагты. Хэн хэнэй нүхэр бэ? Юун хэнэй нүхэр бэ? Нэгэ зурагаар хоороо зохёогты. Геройн нэрэнээ зохёохо болонот. Багша жэшээтэ хоороо буулгаад шагнуулхадань болохо гү, али миин лэ бэшээдшые харуулхадань болохо.

б) Тухайлагты. Танай нүхэр – уһан. Тэрэ ямар тухатайб?

Хоорэгты.

в) Таанад – һурагшад. Танай эгээ хайн нүхэр ямар бэ? Текст уншуулха. Асуудалнуудтань харюусуулха.

г) Ном тухайгаа хоорэгты. IV.

Гурбалдайн гурбан сэсэн.

3. Ажалай дэбтэрээр худэлмэри. 12-дохи даабари. Дуургэһыень шалгуулха. Критеринуудые гаргуулха. «Цукерманай линейкэ» гэһэн хэрэгсэл хэрэглүүлхэ.

V. Хэшээлэй дун. Танай эгээ хайн нүхэр юун бэ? Тэрээнэй туһа тухай 3-3 үгэ нэрлэгты.

VI. Гэрэй даабари. Ажалай дэбтэр. 13-дахи даабари.

8-дахи хэшээл

Сэдэб: Дуратай ном

Гол зорилго: Дуратай ном тухайнь хооруулжэ һургаха.

Хэшээлдэ хэрэглэгдэхэ зуйлнууд: аудио, ажалай дэбтэр.

Хэшээлэй ябаса:

I. Эмхидхэлэй шата. Нурагшадые хэшээлдэ бэлэдхэл, психологическа ушар нүхэсэл зохёолго.

II. Дабталга. Танай нүхэр – модон тулга. Тэрээн тухай хоорэгты. Хоорэжэ шадаба гүт? Ямар шадабаритнай тухалбаб?

III. Хэшээлдэ харилсаха шэнэ ушартай танилсуулга болон ажал эмхидхэлгэ. Багша номоор харилсаха шэнэ ушартай танилсуулна.

1. Номоор хүдэлмэри.

а) Аудио шагнуулха. Асуудалдань харюу абаха.

б) Текст уншуулха. Удха дээрэнь хүдэлүүлхэ: ханамжа зүб

гү, али буруу гү, хэлэгдэнэ гү, али угы гү гэжэ элируулуулхэ.

в) Номой сан экскурсида уридшалан ухибуудээ абаад ошохо. Ном абүүлха. Тэрээн тухайнь хооруулхэ.

г) Библиотекариин уншаһан онтохон тухай хооруулхэ. Гэртээ уншадаг номууд тухайнь хооруулхэ.

2. Ажалай дэбтэрээр хүдэлмэри. 7-дохи даабари. Дүүргэһыень шалгуулха. Критеринуудые гаргуулха. «Цукерманай линейкэ» гэнэн хэрэгсэл хэрэглүүлхэ.

IV. Гурбалдайн гурбан сэсэн.

V. Хэшээлэй дун. Дуратай номтой гүт? Ямар бэ? Хоорэгты. VI.

Гэрэй даабари. Ажалай дэбтэр. 9-дэхи даабари.

9-дэхи хэшээл

Уншалгын хэшээл

Гол зорилго: Зүб, түргэн, ойлгон уншаха дадал бурилдуулхэ.

Хэшээлдэ хэрэглэгдэхэ зүйл: уншаха ном.

Хэшээлэй ябаса:

I. Эмхидхэлэй шата. Нурагшадые хэшээлдэ бэлэдхэл, психологическа ушар нүхэсэл зохёолго.

II. Уншалгада бэлэдхэл. Фонетическэ зарядка оруулха: удаан болон тургэн аялгануудые уншуулха. Ном соохи текстын үгэнүү- дые хэрэглэхэ.

III. Уншалгын шата.

1. Номоор худэлмэри.

а) Уншаха зохёолнуудаа харагты. Ямар зохёолнууд бэ? Шүлэ- гүүд бии гү? Хоороонууд бии гү? Авторынь хэд бэ?

б) Үгтээн зурагууд ямар текстнуудтэ тааранаб? Хаана? Хэзээ? Хэд? Юу хэнэб? Ямар зураг бэ? «Шууяатай» гү? «Аалин» гү?

«Хүхюүтэй» гү? «Уйдхартай» гү? Зурагаар хоорэгты.

в) Шүлэг уншуулха. Асуудалнуудта харюусуулха.

г) «Муура багша» гэжэ ямар зохёол бэ? Авторынь хэн бэ? Энэ зохёол ямар онтохон гүүлэхэб? Юүндэ?

Уншуулха. Олон ондоо арга хэрэглэхэ: илган уншалга, ролёор наадан уншалга г.м.

Удха дээрэнь худэлхэ. Хулганаанууд мэхэлүүлээ гү? Юүндэ?

Зураг текстын ямар хубида тааранаб? Тэрэ хуби уншуулха.

Таанад энэ онтохо сэсэрлигэй ухибуудтэ уншаха болобот. Яжа уншахабта? Хэды хэнэгтэ хубаахабта? Хэн ямар хэнэг уншахаб? Ямар зурагуудые ушоо зурахаарба?

IV. Хэшээлэй дун. Ямар зохёолнуудтай танилсаабта? Тэдэ ямар сэдэбтэ тааранаб?

V. Гэрэй даабари. 6-дахи даабари.

БҮЛЭГ 3. ХУБСАНАН

Гол зорилго: «Хубсаһан» гэхэн сэдэбэй удха болон олон ондоо харилсаанай ушар хэрэглэн, нурагшадай буряадаар уншаха, бэшэхэ, шагнаха дадал саашань хугжоохэ.

Хэрэглэгдэхэ хэбуудэй жэшээ: Энэ хубсаһанай дэлгүүр. Басагадай хубсаһа худалдана. Гутал, малгайшые, бээлэйшые харагдана. Хубсаһанай үнгэ. Саяанын дэгэл гоё. Хормойгоорнь угалзанууд тааруулжа оёотой. Энгэртэнь гурбан тобшо. Досоогоо арһатай, дулаан. Этнографическа музей. Нэеы гэр: эрэшүүлэй тала, намгадай тала. Агнууриин, барилгын зэбсэгүүд, мориной тоног, эрэшүүлэй хубсаһан. Намгадай хубсаһан гоёолтотой. Гуталай хоншоорынь газар хадхахагуйн тула дээшээ үргоотэй.

Хэрэглэгдэхэ үгэнуудэй минимум: Хубсаһанай дэлгүүр, басагадай хубсаһан, гутал, самса, малгай, бээлэй, үмдэн, хормой, суба, бүһэ, үнгэнууд, сагаан, боро, хурин, ногоон, хара, шара, ягаан, улаан, шара улаан, хүхэ, сэнхир хүхэ, хүхэ улаан, гүйлта, эдир баатар, мурьсоон, торгон дэгэл, энгэр, гурбан тобшо, хамсы, туруу, хормой, арһан, шүрбэһэн, үмдэхэ, тайлаха, таараха, зохихо, хубсалха, элдэхэ, тобшолхо, сэбэрлэхэ, уяха, угааха, худалдаха, хабаадаха, оюулха г.м.

1-дэхи хэшээл

Сэдэб: Хубсаһанай дэлгүүртэ

Гол зорилго: Нурагшадые хубсаһанай дэлгүүр тухай хоорүүлжэ һургаха, «Хубсаһан» гэхэн сэдэбэй лексикэ оруулха, үхибуудэй угын ноосэ баяжуулха, харилсуулжа һургаха.

Хэшээлдэ хэрэглэгдэхэ зуйлнууд: аудио, ажалай дэбтэр.

Хэшээлэй ябаса:

I. Эмхидхэлэй шата. Тодорхой зорилго: хэшээлдэ һурагшадые бэлэдхэл, психологическа ушар нүхэсэл зохёолго.

II. Хэшээлэй сэдэбтэ оруулха шата. Харилсаха ушар: Баяр эжытээе хубсаһанай дэлгүүр ошобо. Тэдэ хоёр юу абаха һанаатайб?

1. Номоор хүдэлмэри.

а) Үхибуудээр текст уншуулха. Баярта юун хэрэгтэй болобоб гэжэ асуудалда харюусуулха. Зуб гу, али буруу гу? Асуудалнуудта зуб харюу олуулха. Ямар үнгэтэй самса байдаг бэ? Хэлүүлхэ.

б) Баярай дэлгүүртэ ямар хубсаһа хараһанайнь дугаар зуб болгуулха. Энэл ушараар үхибуудээр ооһэдоорнь хоорэлдоо зохёолгохо, хооруулхэ.

2. Ажалай дэбтэрээр хүдэлмэри. 1-дэхи даабари. Дүүргэһыень шалгуулха. Критеринуудые гаргуулха. «Цукерманай линейкэ» гэһэн хэрэгсэл хэрэглүүлхэ.

Энэ даабаринуудые хүүлэхэдээ, намда, Арсаланда ... (хубсаһанай янза) хэрэгтэй гэһэн хэлэлгын хэб хэрэглүүлхэ.

в) Аудио. Шагнуулха. Асуудалдань харюусуулха.

г) Уншуулха. Ямар хэб хэрэглэгдээб гэжэ ойлгуулха. Даабари дуургуулхэ.

д) Ородоор «пожалуйста ...» гэжэ зулгы үгэ буряадаар яжа хэлэгдэхэб гэһэн ушараар бодолгото болгуулан, даабари дуургуулхэ.

Гол юумэн: Дэлгүүр ошоод ямар мэдүүлэл, ямар үгэнуудые хэрэглэхэбта гэжэ ойлгуулха хэрэгтэй. Тиин 8-дахи даабари дуургуулхэ.

III. Хэшээлэй дун. Ямар ушараар хоорэлдэжэ һураабибди?

Дэлгуур ошоод, наймаашантай бүряадаараа яаж хоорэлдэхэбта? IV.
Гэрэй даабари. Ажалай дэбтэр. 2-дохи даабари.

2–3-дахи хэшээлнууд

Сэдэб: Шинии самса ямар үнгэтэйб?

Гол зорилго: Сэдэбээр нурагшадые хэлүүлжэ, шагнуулжа, уншуулжа, бэшүүлжэ хүргаха. Үхибүүдэй үгын ноосэ баяжуулха.
Хэшээлдэ хэрэглэгдэхэ зүйлнууд: аудио, ажалай дэбтэр.

Хэшээлэй ябаса:

I. Эмхидхэлэй шата. Нурагшадые хэшээлдэ оруулха психологическа ушар нүхэсэл зохёолго.

II. Дабталга. Урда хэшээлдэ юун тухай хоорэжэ нураабта? Харилсаанда ямар үгэнүүд хэрэгтэйб?

III. Хэшээлэй сэдэбтэ оруулха шата. Харилсаха ушар: Дурбэтэй Аюур хая үгэнүүдые зубоор илгажа нураба. Ямар үгэнүүдые тэрэ мэдэдэг болобоб?

1. Номоор хүдэлмэри.

а) Аудио. Шагнуулха. Асуудалдань харюусуулха.

б) Уншуулха. Даабаринуудыень дүүргүүлхэ.

в) Зураг харуулха. Ямар үнгэтэй самсанууд бэ гэжэ хэлүүлхэ. Тиин үгтээн үгэнүүдые хэрэглүүлэн хооруулхэ.

2. Ажалай дэбтэрээр хүдэлмэри. 3-дахи даабари. Нолонго ямар үгэнүүдтэйб? Зураг шэрдуулхэ. Үгэнүүдэйн нэрэ оршуулха, бэшүүлхэ. Дүүргэһыень шалгуулха. Критеринуудые гаргуулха.
«Цукерманай линейкэ» гэнэн хэрэгсэл хэрэглүүлхэ.

г) Аудио. Шагнуулха. Асуудалдань харюусуулха.

д) Шулэг уншуулха. Хоорэгшэдоорнь хубаан ролёор уншуулха. Үнгэ харуулһан үгэнүүдые олуулха. Асуудалнуудта харюу абаха.

е) Хэнэй зун ямар бэ? 6–7-дохи даабаринууд. Тиин дун болгон, нурагшад ооһэдынгоо зун тухай хэлэнэ (8-дахи даабари), урдахи даабари соохи хэлэлгын хэбуудые хэрэглэнэ.

ж) Зундаа ямар хубсаһа үмдэдэгбта? Номоор 9–10-дахи даабаринууд.

3. Ажалай дэбтэрээр худэлмэри. 4-дэхи даабари. Хооруулхэ. Тиихэдээ хэрэглэнэн хэбуудыень хэрэглүүлхэ. Шэнэ хэб оруулхагүй гэжэ оролдохо.

IV. Хэшээлэй дун. Юун тухай хоорэлдэжэ нурабабибди? Минии хубсаһан ямар үнгэтэйб?

V. Гэрэй даабари. Ном. 11-дэхи даабари. Ажалай дэбтэр. 5-дахи даабари.

4-дэхи хэшээл

Сэдэб: Баярай гүйлта

Гол зорилго: «Баярай гүйлта» гэнэн сэдэбэй үдха болон олон ондоо харилсаанай ушар хэрэглэн, нурагшадай буряадаар хоорэхэ, үншаха, бэшэхэ, шагнаха дадал саашань хугжоохэ. *Хэшээлдэ хэрэглэгдэхэ зүйлнууд:* аудио, ажалай дэбтэр.

Хэшээлэй ябаса:

I. Эмхидхэлэй шата. Нурагшадые хэшээлдэ оруулха психологическа ушар нүхэсэл зохёолго.

II. Дабталга. Урда хэшээлдээ юун тухай хоорэжэ нураабта? (*Багша зураг бэлдээд байха*). Энэ зураг дээрэхи үхибууд ямар үнгэтэй хубсаһатайб?

III. Хэшээлэй сэдэбтэ оруулха шата. Харилсаха ушар: Баяр абгайдаа гүйлтатай ерэбэ. Ямар гүйлтатай хаб?

1. Номоор худэлмэри.

а) Уншуулха. Асуудалнуудта харюусуулха. Үйлэнуудэй нуба-

рилые дугаарлан тэмдэглүүлхэ.

б) Аудио. Шагнуулха. Асуудалдань харюусуулха.

в) Уншуулха. Асуудалнуудта харюусуулха. Зураг харуулха. Ямар малгай захяаб илгуулха. Хоёр ондоо малгай тухай хоороон соо хэлэгдээтэй гү? Юун гэжэ? Оложо уншуулха.

Түруушын зураг дээрэхи малгай ямар ушарта үмдэдэг бэ?

г) 4-дэхи даабари. Дүүргэнэнь удаа монгол арадай малгайн хундэ тухай хэлуулхэ.

д) Зурагаар хооруулхэ. Хэн юу хэнэб? Наада наадуулха.

2. Ажалай дэбтэрээр худэлмэри. 6–8-дахи даабаринууд. Дүүргэһыень үгтэнэн критеринуудээр шалгуулха. «Цукерманай линейкэ» гэнэн хэрэгсэл хэрэглүүлхэ.

IV. Хэшээлэй дун. Юу хэжэ һураабта? Ямар мэдүүлэл ба ямар үгэнүүдые хэрэглэбэбта?

V. Гэрэй даабари. Ажалай дэбтэр. 9-дэхи даабари.

5-дахи хэшээл

Сэдэб: Саяанын буряад дэгэл

Гол зорилго: Нурагшадай хубсаһан тухайгаа хоорэхэ шадабариень үргэдхэхэ.

Хэшээлдэ хэрэглэгдэхэ зүйлнүүд: аудио, ажалай дэбтэр.

Хэшээлэй ябаса:

I. Эмхидхэлэй шата. Нурагшадые хэшээлдэ оруулха психологическа ушар нүхэсэл зохёолго.

II. Дабталга. Урда хэшээлдээ юун тухай хоорэжэ һураабта? Хоорэхэдоо ямар үгэнүүдые хэрэглэбта?

III. Хэшээлэй сэдэбтэ оруулха шата. Харилсаха ушар: Алтанын класста шэнэ нурагша ерээ.

1. Номоор хүдэлмэри.

а) Аудио. Шагнүүлха. Асуудалдань харюусуулха.

б) Уншуулха. Асуудалнуудта харюусуулха. Зуб гу, али буруу гу харюунууды тэмдэглүүлхэ.

в) Аудио. Шагнүүлха. Асуудалдань харюусуулха.

г) Уншуулха. Даабаринууды дуургуулхэ.

2. Ажалай дэбтэрээр хүдэлмэри. 10–12-дохи даабаринууд. Хэрэглэгдээн хэбүүдээрээ хоорүүлхэ, харюусуулха. 3-дахи даабари. Зурагууды хараха. Саяанын дэгэл оложо, тэмдэглэхэ.

IV. Хэшээлэй дун. Хубсаһан тухай юу мэдэхэ болобобта? V.

Гэрэй даабари. Ажалай дэбтэр. 13-дахи даабари.

6-дахи хэшээл

Сэдэб: Этнографическа музейдэ

Гол зорилго: Этнографическа музей хараһан тухайгаа үхибүүдээр хооруулжэ нургаха.

Хэшээлдэ хэрэглэгдэхэ зүйлнууд: аудио, ажалай дэбтэр.

Хэшээлэй ябаса:

I. Эмхидхэлэй шата. Нурагшадые хэшээлдэ оруулха психологическа ушар нүхэсэл зохёолго.

II. Дабталга. Хубсаһан, малгай ямар байдаг бэ? Ямар хубсаһа үмдэхэ дуратайбта?

III. Хэшээлэй сэдэбтэ оруулха шата. Харилсаха ушар: Этнографическа музейдэ экскурсида ошоод, Сэсэгмаа басаган най-руулга бэшэбэ.

1. Номоор хүдэлмэри.

а) Аудио. Шагнуулха. Асуудалдань харюусуулха.

б) Уншуулха. Асуудалнуудта харюусуулха.

в) 3-дахи даабари. Уншуулха. Даабаринуудые дүүргүүлхэ. Зурагудтай тааруулха.

г) Эрхүүгэй буряадүүдай хубсаһан тухай хооруулхэ. Урда хэшээлнуудтэ хэрэглэгдэһэн үгэнуудыень, хэлэлгын хэбуудые хэрэглүүлхэ.

2. Ажалай дэбтэрээр хүдэлмэри. 15-дахи даабари. Дүүргэһыень шалгуулха. Критеринуудые гаргуулха. «Цукерманай линейкэ» гэһэн хэрэгсэл хэрэглүүлхэ.

IV. Хэшээлэй дун. Этнографическа музей тухай юу мэдэхэ болобопта? Эрхүүгэй буряадүүдай хубсаһан тухай хоорэжэ шадаха гут?

V. Гэрэй даабари. Солонгос уласһаа ерэһэн айлшадые Эрхүү- гэй буряадүүдай хубсаһантай танилсуулха хоороо бэлдэхэ, зурагуудые суглуулха.

7–8-дахи хэшээлнууд Уншалгын

хэшээл

Гол зорилго: Зүб, түргэн, ойлгон уншаха дадал бүрилдүүлхэ.

Хэшээлдэ хэрэглэгдэхэ зүйл: уншаха ном.

Хэшээлэй ябаса:

I. Эмхидхэлэй шата. Нурагшадые хэшээлдэ бэлэдхэл, психологическа ушар нүхэсэл зохёолго.

II. Уншалгада бэлэдхэл. Фонетическэ зарядка оруулха: удаан болон тургэн аялгануудые уншуулха. Ном соохи текстын үгэнүү- дые хэрэглэхэ.

III. Уншалгын шата.

1. Номоор худэлмэри.

а) Уншаха зохёолнуудаа харагты. Ямар зохёолнууд бэ? Авторнуудын хэд бэ? Хэдыб? Алин зохёолын уншаха дурантай хүрэнэб?

б) Зурагууд бии гү? Тэдэ ямар текстдэ тааранаб? Хаана? Хэзээ? Хэд? Юу хэнэб? Ямар зураг бэ? «Шууяатай» гү? «Аалин» гү?

«Хүхюүтэй» гү? «Уйдхартай» гү? Зурагаар хоорэгты.

в) Шулэг уншуулха. Даабари дүүргүүлхэ.

г) Хоороон шэнги бэшээтэй зохёолнуудые уншуулха. Ямар нэрэтэйб? Юун тухайб? Автортай гү?

д) Уншуулха. Даабаринуудые дүүргүүлхэ.

IV. Хэшээлэй дун. Ямар зохёолнуудтай танилсаабта? Тэдэ ямар сэдэбтэ тааранаб?

V. Гэрэй даабари. Ямар нэгэн шулэг сээжэлдэхэ.

БҮЛЭГ 4. МИНИИ ҮДЭР. СҮЛОО САГ

Гол зорилго: «Минии үдэр. Сулоо саг» гэнэн сэдэбэй үдхэ болон олон ондоо харилсаанай ушар хэрэглэн, нурагшадай буряадаар уншаха, бэшэхэ, шагнаха дадал саашань хугжоохэ.

Хэрэглэгдэхэ хэбуудэй жэшээ: Би үглоогүүр ... бододогби / Баяр үглоогүүр бододог; унтарияа хүряадагби / унтарияа хүряадаг; зарядка хэдэгби / зарядка хэдэг; нюур гараа угаадагби / нюур гараа угаадаг;

углоонэйнгоо хоол барیداгби / углоонэйнгоо хоол барідаг;
һургуулидаа ошодогби / һургуулидаа ошодог; номоо үзэдэгби /
номоо үзэдэг; гэртээ ошодогби / гэртээ ошодог; удынгоо хоол
эдідэгби / удынгоо хоол эдідэг; гэртээ газаагаа ажалаа хэдэгби /
гэртээ газаагаа ажалаа хэдэг; ... наададагби /... наададаг; һуулээрнь
гэрэйнгээ даабари дүүргэдэгби / һуулээрнь гэрэйнгээ даабари
дүүргэдэг; ... харадагби / ... харадаг; ... уншадагби / ... уншадаг; ...
табидагби / ... табидаг; үдэшин ... унтарідаа ородогби / үдэшин ...
унтарідаа ородог г.м.

Хэрэглэгдэхэ үгэнуудэй минимум: углоогуур, үдэр, удын хойно,
оройдоо, үдэшэ, һургуули, тамирай байшан, кружок, секци, хэшээл,
гэрэй даабари, гэрэй ажал, ном уншаха, шатар табиха, сэнхир экран
хараха, газаа наадаха, хэхэ дуратай, суглардаг, бэлдэдэг, угаадаг,
сэбэрлэдэг, хамадаг, арилгадаг, шагнадаг, харадаг, сулоо саг, морин
хуур, түсэблэл, үдэрэй журам, амаралтын үдэр, барилдаан, соло г.м.

1-дэхи хэшээл

Сэдэб: Баярай үдэр

Гол зорилго: Баярай үдэрэй жэшээ дээрэ алибаа хүнэй үдэр тухай
һурагшадые хоорүүлжэ һургаха.

Хэшээлдэ хэрэглэгдэхэ зүйлнууд: аудио, ажалай дэбтэр.

Хэшээлэй ябаса:

I. Эмхидхэлэй шата. Нурагшадые хэшээлдэ бэлэдхэл, психоло-
гическа ушар нүхэсэл зохёолго.

II. Дабталга. Урдахи бүлэг үзэхэдоо юундэ һураабта? Хубсаһан
тухай хоорэжэ һураха хэрэгтэй гү? Ямар ушарта хоорэхэбта?

III. Хэшээлдэ харилсаха шэнэ ушартай танилсуулга болон ажал
эмхидхэлгэ. Багша номоор харилсаха шэнэ ушартай танилсуулна.

1. Номоор хүдэлмэри.

- а) Аудио. Шагнуулха. Асуудалдань харюусуулха.
- б) Уншуулха. Асуудалнуудта харюусуулха. Хооруулхэ, таараха угэнуудые табуюлха.
- в) Аудио. Шагнуулха. Асуудалдань харюусуулха.
- г) Уншуулаад, даабари дуургуулхэ.
- д) Арюуна болон Дариимын үдэр тухай хооруулхэ.
- е) Уншуулха. Баярай үдэр тухай хооруулхэ. Асуудалнуудта харюусуулха.

2. Ажалай дэбтэрээр худэлмэри. 4-дэхи даабари. Дуургэһыень шалгуулха. Критеринуудые гаргуулха. «Цукерманай линейкэ» гэнэн хэрэгсэл хэрэглүүлхэ.

IV. Гурбалдайн гурбан сэсэн.

V. Хэшээлэй дун. Юун тухай хоорэжэ шадаха болобобта? Оорын-гоо үдэр тухай хоорэжэ туршагты. Бэе бээдээ хоорэгты.

VI. Гэрэй даабари. Ном. б-дахи даабаряар оор тухайгаа хоорэхэ.

2–3-дахи хэшээлнүүд

Сэдэб: Бадмын сүлоо саг

Гол зорилго: Бадмын сүлоо саг тухай ухибуудые хооруулжэ һургаха.

Хэшээлдэ хэрэглэгдэхэ зуйлнууд: аудио, ажалай дэбтэр.

Хэшээлэй ябаса:

I. Эмхидхэлэй шата. Нурагшадые хэшээлдэ оруулха психологическа ушар нүхэсэл зохёолго.

II. Дабталга. Урда хэшээлдээ юун тухай хоорэжэ һураабта? Хоорэхэдоо ямар угэнуудые хэрэглээбта? Гэрэйнгээ даабаряар оор тухайгаа хоорэгты.

III. Хэшээлэй сэдэбтэ оруулха шата. Харилсаха ушартай номоор танилсуулха. Бадмын удэр яажа унгэрнэб? Нонирхоё.

1. Номоор хүдэлмэри.

а) Зурагуудта анхаралыень татаха. Хэн юу хэнэб? Хооруулхэ.

б) Аудио. Шагнуулха. Асуудалдань харюусуулха.

в) Уншуулха. Асуудалнуудта харюусуулха. Зурагуудтай тааруулха. Хооруулхэ.

г) Аудио. Шагнуулха. Асуудалдань харюусуулха.

д) Баяр нүхэртээ хоорэлдоо. Тэдэ хоёр юун тухай хоорэлдэнэб? Асуудалнуудта харюусуулха. Хоорэлдоо уншуулха. Үргэлжэлүүлхэ.

е) Аудио. Шагнуулха. Асуудалдань харюусуулха.

ж) Уншуулха. Даабари дуургуулхэ.

2. Ажалай дэбтэрээр хүдэлмэри. 5-дахи даабари. Дүүргэһыень шалгуулха. Критеринуудые гаргуулха. «Цукерманай линейкэ» гэнэн хэрэгсэл хэрэглүүлхэ.

Юу хэжэ һураабта? Баярай хэнэн үйлэнүүд тухай хоорэгты. з)

Сулоо сагтаа юу хэнэб? 7–9-дэхи даабаринуудые хуулэхэ.

к) Нурагшадые ооһэдыень сулоо саг тухайнь хооруулхэ. 11–12-дохи даабари энэ хэшээлдээ хуулэнгүй, һуулдэ – амаралтын удэр тухай хоорэлдэхэдоо хэхэдэ болоно.

IV. Гурбалдайн гурбан сэсэн.

- V. Хэшээлэй дун. Юун тухай хоорэжэ һурабабта?
VI. Гэрэй даабари. Ажалай дэбтэр. 1-дэхи даабари.

4-дэхи хэшээл

Сэдэб: Баяр морин хуураар наадажа һурана

Гол зорилго: Бадма сулоо сагтаа морин хуураар наадажа һурана, тэрэнэй түсэблэл тухай үхибуудыг хоорүүлжэ һургаха.

Хэшээлдэ хэрэглэгдэхэ зүйлнүүд: аудио, ажалай дэбтэр.

Хэшээлэй ябаса:

I. Эмхидхэлэй шата. Нурагшадые хэшээлдэ бэлэдхэл, психологическа ушар нүхэсэл зохёолго.

II. Дабталга. Урдахи хэшээлдээ юун тухай хоорэжэ һураабибди? Сулоо сагтаа танай нүхэд юундэ һуранаб?

III. Хэшээлдэ харилсаха шэнэ ушартай танилсуулга болон ажал эмхидхэлгэ. Багша номоор харилсаха шэнэ ушартай танилсуулна.

1. Номоор худэлмэри.

а) Аудио. Шагнүүлха. Асуудалдань харюусуулха.

б) Уншуулха. Асуудалнуудта харюусуулха.

в) Баярай түсэблэл тухай зурагаар хоорүүлхэ.

г) Хоорэлдуулхэ. Хэрэглэгдэхэ үгэнуудэй зүб хэрэглэл анхарха.

д) Аудио. Шагнүүлха. Асуудалдань харюусуулха.

е) Уншуулха. Асуудалнуудта харюусуулха.

2. Ажалай дэбтэрээр худэлмэри. 6-дахы даабари. Дуургэһыень үгтэһэн критеринуудээр шалгуулха. «Цукерманай линейкэ» гэһэн хэрэгсэл хэрэглүүлхэ.

Ямар хоёр бүлэгтэ хубаабалта? Ямар нэрэ үгэхэбта? Абтаһан үгэнүүд гээшэ ямар үгэнүүд бэ? Эдэ үгэнүүд юун тухай хоорэхэдэтнай тухалхаб? Үгэнүүдые хэрэглэн хоорэгты.

ж) Сулоо саг тухайгаа хоорэгты.

IV. Хэшээлэй дун. Юун тухай хоорэжэ шадаха болобопта? V. Гэрэй даабари. Ном. 8-дахи даабари.

5-дахи хэшээл

Сэдэб: Бадмын амаралтын үдэр

Гол зорилго: Бадмын амаралтын үдэрэй жэшээ дээрэ алибаа хүнэй амаралтын үдэр тухай хооруулжэ һургаха.

Хэшээлдэ хэрэглэгдэхэ зүйлнүүд: аудио, ажалай дэбтэр.

Хэшээлэй ябаса:

I. Эмхидхэлэй шата. Нурагшадые хэшээлдэ бэлэдхэл, психологическа ушар нүхэсэл зохёолго.

II. Дабталга. Урдахи хэшээлдэе юун тухай хоорэжэ һураабиди? Танай нүхэд яажа сулоо сагаа үнгэргэнэб?

III. Хэшээлдэ харилсаха шэнэ ушартай танилсуулга болон ажал эмхидхэлгэ. Багша номоор харилсаха шэнэ ушартай танилсуулна.

1. Номоор хүдэлмэри.

а) Зурагта анхарал татаха. Хаана? Хэзээ? Юун болоноб?

Харюусуулха. Зурагай үүргэ ямар бэ? Тухайлуулха.

б) Аудио. Шагнуулха. Асуудалдань харюусуулха.

в) Уншуулха. Даабари дүүргүүлхэ.

г) Амаралтын үдэр тухай хооруулхэ. Арюунын амаралтын

үдэртэй жэшуулхэ. Даабари дүүргүүлхэ.

2. Ажалай дэбтэрээр худэлмэри. 8-дахи даабари. Дүүргэһыень үгтэһэн критеринуудээр шалгуулха. «Цукерманай линейкэ» гэһэн хэрэгсэл хэрэглүүлхэ.

12-дохи даабари. Хооруулхэ. Бэшуулхэ.

IV. Гурбалдайн гурбан сэсэн.

V. Хэшээлэй дун. Танай амаралтын үдэр яажа унгэрнэб?

VI. Гэрэй даабари. Ажалай дэбтэр. 7-дохи даабари.

6-дахи хэшээл

Сэдэб: Бардам барилдаанай секцидэ ябадаг

Гол зорилго: Сулоо сагтаа ямар секцидэ ябадаг тухайнь хооруулжэ һургаха.

Хэшээлдэ хэрэглэгдэхэ зүйлнууд: аудио, ажалай дэбтэр.

Хэшээлэй ябаса:

I. Эмхидхэлэй шата. Нурагшадые хэшээлдэ бэлэдхэл, психологическа ушар нүхэсэл зохёолго.

II. Дабталга. Бадмын амаралтын үдэр тухай хоорэгты. Гэрэйнгээ даабари тухай хоорэгты.

III. Хэшээлдэ харилсаха шэнэ ушартай танилсуулга болон ажал эмхидхэлгэ. Багша номоор харилсаха шэнэ ушартай танилсуулна.

1. Номоор худэлмэри.

а) Уншуулха. Асуудалнуудта харюусуулха.

б) Аудио. Шагнуулха. Асуудалдань харюусуулха.

в) Уншуулха. Асуудалнуудта харюусуулха.

г) Хубууд тухай хооруулхэ.

2. Ажалай дэбтэрээр худэлмэри. 2-дохи даабари. Наная. Бэшэг ямар хубинуудтай байдаг бэлэй? Баярай бэшэг уншя. Тэрээн соо хэрэгтэй хубинууд бии гү? Баяр юун тухай хоорэнэб?

Бэшэг бэшуулхэ. Дуургэһыень угтэһэн критеринуудээр шалгуулха.
«Цукерманай линейкэ» гэһэн хэрэгсэл хэрэглүүлхэ.

д) Аудио. Шагнуулха. Асуудалдань харюусуулха.

е) Уншуулха. Даабари дуургуулхэ.

IV. Гурбалдайн гурбан сэсэн.

V. Хэшээлэй дун. Таанад ямар кружок гү, али секцидэ ябадаг-бта? Тэндээ юу хэдэгбта? Юүндэ һурадагбта?

VI. Гэрэй даабари. Ажалай дэбтэр. 13-дахи даабари.

7–8-дахи хэшээлнүүд Уншалгын

хэшээл

Гол зорилго: Зүб, түргэн, ойлгон уншаха дадал бүрилдүүлхэ.

Хэшээлдэ хэрэглэгдэхэ зүйл: уншаха ном.

Хэшээлэй ябаса:

I. Эмхидхэлэй шата. Нурагшадые хэшээлдэ бэлэдхэл, психологическа ушар нүхэсэл зохёолго.

II. Уншалгада бэлэдхэл. Фонетическэ зарядка оруулха: удаан болон түргэн аялгануудые уншуулха. Ном соохи текстын үгэнуудые хэрэглэхэ.

III. Уншалгын шата.

1. Номоор худэлмэри.

а) Уншаха зохёолнуудаа харагты. Ямар зохёолнууд бэ? Шүлэг-

лэмэл зохёол бии гү? Хоорэнэн зохёол бии гү? Ямар нэрэтэйб?

Автортай гү?

б) Үгтэһэн зурагууд ямар текстнүүдтэ тааранаб? Хаана? Хэзээ? Хэд? Юу хэнэб? Ямар зураг бэ? «Шууяатай» гү? «Аалин» гү? «Хүхюүтэй» гү? «Уйдхартай» гү? Зурагаар хоорэгты.

в) Шулэг уншуулха. Даабари дүүргүүлхэ. Иимэ түхэлтэй шулэг ном соотнай байгаа һэн. Тэрээн соо хэндэ соло хэлэгдээб? Энэ зохёол соо юундэ соло дуудаатайб? Ямар солонууд байдаг болоноб даа?

Буряад арад мориндоо дуратай гү? Дуратай байһыень харуулһан үгэнууд доогуур зурагты. Ном соотнай 91-дэхи хуудаһанда морин зураатай. Тэрэ мориной зураг хараад, соло соогоо буряад хүн моринойнгоо юун тухай һайн һайхан үгэнуудые хэлэнэб, илгагты, уншагты.

г) Хоороонуудые уншуулха. Онтохон һайшаагдаба гү? Даабари дүүргүүлхэ.

д) Жороо үгэ уншуулха /ой/ фонемын абяанай үгүүлбэридэ анхарал татаха.

е) Хоороон шэнги бэшээтэй зохёолнуудые уншагты. Ямар нэрэтэйб? Юун тухайб? Автортай гү?

ж) Уншуулха. Даабаринуудые дүүргүүлхэ.

IV. Хэшээлэй дун. Ямар зохёолнуудтай танилсаабта? Тэдэ ямар сэдэбтэ тааранаб?

V. Гэрэй даабари. 5-дахи даабари дүүргэхэ. Гэртээ уншаха. «Эгээ түргэноор уншагша» гэһэн мурысоондэ бэлдэхэ.

БҮЛЭГ 5. ТАБАН ХУШУУН МАЛ

Гол зорилго: «Табан хушуун мал» гэгдэн сэдэбэй үдхэ болон олон ондоо харилсаанай ушар хэрэглэн, нурагшадай буряадаар уншаха, бэшэхэ, шагнаха дадал саашань хугжоохэ.

Хэрэглэгдэхэ хэбуудэй жэшээ: Хэды малтайбта? Манайда үхэр, хонин, морин бии. Ямаа баридаггүй гүт? Үгы. Буряад монгол зон табан хушуун мал үдхэдэг байһан. Морин, хонин, үхэр, ямаан, тэмээн – энэ табан хушуун мал. Мал бүхэн тухатай.

Ямаагаа Янгар гэдэгбди. Тэрэ маарадаг. Манайда морин бии. Ута дэлһэтэй, хойноо жэбжэгэр нуултэй, елэгэр үһэтэй. Хониной нооһоор шэрдэг, хунжэл оёдог, дулаан бээлэй, оймһо, кофто нэхэдэг. Тэмээн – ехэ тэсэмгэй, шэрхи амитан. Үнеэн хүндэ тараг, зоохэй, ну, мяха үгэдэг.

Хэрэглэгдэхэ үгэнуудэй минимум: табан хушуун мал – морин, хонин, үхэр, ямаан, тэмээн, унаган, хурьган, тугал, эшэгэн, ботогон, ну үгэдэг, нооһо үгэдэг, амитадай туһа, аба, тоодэй, тоолэй, тухатай, нооһон сэнтэй, бэлдэдэг, үбһэ эдидэг, гүйдэг, шэрхи, тэсэмгэй, хуухирна, шамбай, үдхэдэг, баридаг, тэжээдэг, харадаг г.м. **1–2-дохи хэшээлнууд**

Сэдэб: Нурагшадай проект

Гол зорилго: Табан хушуун мал тухай хооруулжэ нургаха.

Хэшээлдэ хэрэглэгдэхэ зүйлнууд: аудио, ажалай дэбтэр.

Хэшээлэй ябаса:

I. Эмхидхэлэй шата. Нурагшадые хэшээлдэ бэлэдхэл, психологическа ушар нүхэсэл зохёолго.

II. Дабталга. Урдахи бүлэг үзэхэдоо, юун тухай хоорэжэ нураабта? Сулоо сагтаа юу хэхэ дуратайбта?

III. Хэшээлдэ харилсаха шэнэ ушартай танилсуулга болон ажал эмхидхэлгэ. Багша номоор харилсаха шэнэ ушартай танилсуулна.

1. Номоор хүдэлмэри.

а) Нурагшадай проектнуудай текст уншуулха. Асуудалнуудта харюусуулха.

б) Аудио. Шагнуулха. Асуудалдань харюусуулха.

в) Уншуулха. Даабари дүүргүүлхэ.

г) Табан хушуун мал тухай хооруулхэ.

2. Ажалай дэбтэрээр хүдэлмэри. 1–2-дохи даабари. Дүүргэһыень үгтэһэн критеринуудээр гу, али критеринуудые гаргуулан шалгуулха. «Цукерманай линейкэ» гэһэн хэрэгсэл хэрэглүүлхэ.

IV. Хэшээлэй дун. Ямар амитад тухай мэдэхэ болобобта? Тэдээн тухай юу мэдэхэ болобобта?

V. Гэрэй даабари. Ном. 6-дахи даабари.

3-дахи хэшээл

Сэдэб: Ямаан – табан хушуун малай нэгэн

Гол зорилго: Ямаан тухай хооруулжэ һургаха.

Хэшээлдэ хэрэглэгдэхэ зүйлнууд: аудио, ажалай дэбтэр.

Хэшээлэй ябаса:

I. Эмхидхэлэй шата. Нурагшадые хэшээлдэ бэлэдхэл, психологическа ушар нүхэсэл зохёолго.

II. Дабталга. Табан хушуун малай тоодо ямар амитад ородог бэ? Тэдэ мал сооһоо манай нютагта алиниинь үдхэгдэдэг бэ?

III. Хэшээлдэ харилсаха шэнэ ушартай танилсуулга болон ажал эмхидхэлгэ. Багша номоор харилсаха шэнэ ушартай танилсуулна.

1. Номоор хүдэлмэри.

а) Аудио. Шагнуулха. Асуудалдань харюусуулха.

б) Уншуулха. Даабари дүүргүүлхэ. Ямар үгэнуудые табяабта?

Хаанаһаа мэдээбта? Ямар текст тухалааб?

в) Ямаан тухай хоороон. Текст баримталан, бэе бээдэнь асуудал табюулха.

г) Аудио. Шагнуулха. Асуудалдань харюусуулха.

д) Уншуулха. Асуудалнуудта харюусуулха.

2. Ажалай дэбтэрээр хүдэлмэри. 2-дохи даабари. Дүүргэһыень угтэһэн критеринуудые хэрэглэн шалгуулха. «Цукерманай линейкэ» гэхэн хэрэгсэл хэрэглүүлхэ.

е) Ямаанай туха ямар бэ? Хоорэгты.

IV. Хэшээлэй дун. Ямаан ямар амитан бэ? Манай эндэ ямаа барйдаг айл бии гү?

V. Гэрэй даабари. Ямаа зураха. Хоороо зохёогоод бэшэхэ.

4-дэхи хэшээл

Сэдэб: Морин эрдэни. Сэсэгмаагай мал ямар бэ?

Гол зорилго: Морин тухай хооруулжэ һургаха.

Хэшээлдэ хэрэглэгдэхэ зуйлнууд: аудио, ажалай дэбтэр.

Хэшээлэй ябаса:

I. Эмхидхэлэй шата. Нурагшадые хэшээлдэ бэлэдхэл, психологическа ушар нүхэсэл зохёолго.

II. Дабталга. Гэрэйнгээ даабари шалгая. Хэн эгээ олон үгэтэй хоороо бэлдээб? Хэн бэшэһэнээ харангүй хоорэхэб? Энэ хоёр критеринуудые хэрэглэн сэгнэе.

III. Хэшээлдэ харилсаха шэнэ ушартай танилсуулга болон ажал эмхидхэлгэ. Багша номоор харилсаха шэнэ ушартай танилсуулна.

1. Номоор хүдэлмэри.

а) Аудио. Шагнулха. Таабари таалгажа туршаха.

б) Уншуулха. Асуудалнуудта харюусуулха.

в) Ролёор уншуулха. Даабари дургүүлхэ. Морин ямар байдаг бэ? Текст соохи угэнүүдые хэрэглэн хооруулхэ.

г) Сэсэгмаагай гэрэй амитан тухай хооруулхэ. Текстын үргэл-жэлэл уншуулха. Хооруулхэ.

д) Бодомжологты. Текстдэ зураг тааруулагты. Моридые зураг-лагты.

2. Ажалай дэбтэрээр хүдэлмэри. 4-дэхи даабари. Дургэһыень шалгуулха. Критеринуудые гаргуулха. «Цукерманай линейкэ» гэнэн хэрэгсэл хэрэглуулхэ.

IV. Гурбалдайн гурбан сэсэн.

V. Хэшээлэй дун. Морин тухай хоорэгты. Мориной туһа ямар бэ? VI. Гэрэй даабари. Ажалай дэбтэр. 3-дахи даабари.

5–6-дахи хэшээлнүүд

Сэдэб: Табан хушуун малай нэгэн – хонин

Гол зорилго: Хонин тухай хооруулжэ хүргаха.

Хэшээлдэ хэрэглэгдэхэ зүйлнүүд: аудио, ажалай дэбтэр.

Хэшээлэй ябаса:

I. Эмхидхэлэй шата. Нурагшадые хэшээлдэ бэлэдхэл, психологическа ушар нүхэсэл зохёолго.

II. Дабталга. Хэнтнай гэртээ моритойб? Морин тухайгаа ямар үгэнүүдые хэлэхэбта? Морин ямар бэ? Зураглаһан үгэнүүдые нэрлэгты.

III. Хэшээлдэ харилсаха шэнэ ушартай танилсуулга болон ажал эмхидхэлгэ. Багша номоор харилсаха шэнэ ушартай танилсуулна.

1. Номоор худэлмэри.

а) Аудио. Шагнүүлха. Асуудалдань харюусуулха.

б) Уншуулха. Асуудалнуудта харюусуулха.

в) Ямар фото-зураг альбом руугаа оруулхабибди? Тухайлагты. IV. Гурбалдайн гурбан сэсэн.

3. Ажалай дэбтэрээр худэлмэри. 6-дахи даабари. Дүүргэһыень үгтэнэн критеринуудээр шалгуулха. «Цукерманай линейкэ» гэнэн хэрэгсэл хэрэглүүлхэ.

г) Хонин тухай хоорэгты. Тэрэ ямар амитан бэ?

д) Уншуулха. Даабари дүүргүүлхэ. Буряад арад ямар эдеэтэйб?

4. Ажалай дэбтэрээр худэлмэри. 5-дахи даабари. Дүүргэһыень шалгуулха. Критеринуудые гаргуулха. «Цукерманай линейкэ» гэнэн хэрэгсэл хэрэглүүлхэ. Ямар амитан ямар эдээ үгэнэб?

е) Аудио. Шагнүүлха. Асуудалдань харюусуулха.

ж) Уншуулха. Тоолэй гэжэ ямар эдээн бэ?

з) Хонин тухай ушоо ямар мэдэсэтэй болобобибди? Хоорэгты. V. Гурбалдайн гурбан сэсэн.

VI. Хэшээлэй дун. Хонин ямар тухатайб? Ооһэдынгоо хони харалсадаг гут? Юу хэдэгбта?

VII. Гэрэй даабари. Ажалай дэбтэр. 9-дэхи даабари. Интернет хэрэглэн, хонин тухай фотоальбом руу орохо зурагуудыг суглуулха, үзэмжэдэ бэлдэхэ.

7-дохи хэшээл

Сэдэб. Табан хушуун малай амитад болохо тэмээн ба үнээн

Гол зорилго: Тэмээн ба үнээн хоёр тухай хооруулжэ һургаха.

Хэшээлдэ хэрэглэгдэхэ зүйлнүүд: аудио, ажалай дэбтэр.

Хэшээлэй ябаса:

I. Эмхидхэлэй шата. Нурагшадые хэшээлдэ бэлэдхэл, психологическа ушар нүхэсэл зохёолго.

II. Дабталга. Гэрэйнгээ даабари шалгая. Хонин тухай ямар альбом суглуулбабди? Үзэмжээ харая. (*Хун бухэн оорынгоо зурагай хажууда байна. Экскурсовод болоно*). Маанадтаа зурагаараа хоорэгты.

III. Хэшээлдэ харилсаха шэнэ ушартай танилсуулга болон ажал эмхидхэлгэ. Багша номоор харилсаха шэнэ ушартай танилсуулна.

1. Номоор худэлмэри.

а) Аудио. Шагнуулха. Асуудалдань харюусуулха.

б) Уншуулха. Даабари дүүргуулхэ. Хоорэлдүүлхэ.

в) Аудио. Шагнуулха. Асуудалдань харюусуулха.

г) Уншуулха. Асуудалнуудта харюусуулха. Зурагуудтай тааруулха.

2. Ажалай дэбтэрээр худэлмэри. 11-дэхи даабари. Дүүргэ- һыень угтэһэн критеринуудыг хэрэглэн шалгуулха. «Цукерманай линейкэ» гэһэн хэрэгсэл хэрэглүүлхэ.

д) Уншуулха. Асуудалнуудта харюусуулха. Баярай фермэ дээрэ ямар амитад бииб? Хоорэгты.

е) Табан хушуун малай нэгэн тухай хооруулхэ.

3. Ажалай дэбтэрээр худэлмэри. 1-дэхи даабари. Таалгаха. Зуруулха. Бэшуулхэ. Дуургэһыень угтэһэн критеринуудые хэрэглэн шалгуулха. «Цукерманай линейкэ» гэһэн хэрэгсэл хэрэглүүлхэ.

IV. Хэшээлэй дун. Ямар амитад тухай хоорэжэ шадаха болобобта?

V. Гэрэй даабари. Ажалай дэбтэр. 12–13-дахи даабаринууд.

8–9-дэхи хэшээлнүүд Уншалгын хэшээл

Гол зорилго: Зүб, түргэн, ойлгон уншаха дадал бурилдуулхэ.

Хэшээлдэ хэрэглэгдэхэ зуйл: уншаха ном.

Хэшээлэй ябаса:

I. Эмхидхэлэй шата. Нурагшадые хэшээлдэ бэлэдхэл, психологическа ушар нүхэсэл зохёолго.

II. Уншалгада бэлэдхэл. Фонетическэ зарядка оруулха: удаан болон түргэн аялгануудые уншуулха. Ном соохи текстын үгэнүү- дые хэрэглэхэдэ болоно.

III. Уншалгын шата.

1. Номоор худэлмэри.

а) Уншаха зохёолнуудаа харагты. Ямар зохёолнууд бэ? Шүлэ-
гууд байна гу? Авторын хэн бэ? Энэ булэг соо хоороонууд бии гу?
Автортай гу?

б) Үгтэһэн зурагууд ямар текстнүүдтэ тааранаб? Хаана? Хэзээ?
Хэд? Юу хэнэб? Ямар зураг бэ? «Шууяатай» гу? «Аалин» гу?
«Хүхюутэй» гу? «Уйдхартай» гу? Зурагаар хоорэгты.

в) Хоороо уншуулха. Юун тухайб хооруулхэ. Зураг хоороонэй

али хубидань тааранаб? Зурагаар хоорүүлхэ.

г) Шулэг уншуулха. Асуудалда харюу абаха. Даабари дүүргүүлхэ. Ролёор уншуулха.

д) 4-дэхи даабари. Уншуулха. Энэ ямар хоороон бэ? Ямар онтохон бэ? Ролёор наадуулха.

IV. Хэшээлэй дун. Ямар зохёолнуудтай танилсаабта? Тэдэ ямар сэдэбтэ тааранаб?

V. Гэрэй даабари. Нүүлшын хоороо ролёор тараажа, сэсэрлигтэ харуулхаяа бэлдэхэ.

БҮЛЭГ 6. АЖАЛ. МЭРГЭЖЭЛ

Гол зорилго: «Ажал. Мэргэжэл» гэгээн сэдэбэй удха болон олон ондоо харилсаанай ушар хэрэглэн, һурагшадай бүрыадаар уншаха, бэшэхэ, шагнаха дадал саашань хугжоохэ.

Хэрэглэгдэхэ хэбуудэй жэшээ: Минии аба – хонишон, эжы- мни – тогоошон, ехэ ажалтай / ехэ ажал хэнэ, убэлдоо хонидоо убһэ, обёосоор шахана, намартаа хонидоо адуулна, хабартаа хонидоо хурьгалуулна, зундаа адуулна, бэрхэ ажалшан, тэрэ магтуулаа г.м.

Хэрэглэгдэхэ үгэнуудэй минимум: хонишон, тогоошон, багша, жолоошон, барилгашан, дүүшан, хатаршан, эмшэн, гэртэхин, харадаг, шанадаг, һургадаг, заадаг, зүүдэг, баридаг, дууладаг, хатардаг, эмнэдэг, бэшэнэ, эльгээнэ, абана, уншана, харюусана г.м.

1-дэхи хэшээл

Сэдэб: Тамирай гэртэхинэй ажал

Гол зорилго: Тамирай гэртэхинэй хэдэг ажал тухай хооруулжэ һургаха.

Хэшээлдэ хэрэглэгдэхэ зүйлнууд: аудио, ажалай дэбтэр.

Хэшээлэй ябаса:

I. Эмхидхэлэй шата. Нурагшадые хэшээлдэ бэлэдхэл, психологическа ушар нүхэсэл зохёолго.

II. Дабталга. Урдахи бүлэг үзэхэдоо, юунууд тухай хоорэлдоо һэнбибди? Хони харадаг хүниие хэн гэдэг бэ? Үхэр? Ямаа? Тэмээ? Мори?

III. Хэшээлдэ харилсаха шэнэ ушартай танилсуулга болон ажал эмхидхэлгэ. Багша номоор харилсаха шэнэ ушартай танилсуулна.

1. Номоор хүдэлмэри.

а) Аудио. Шагнүүлха. Асуудалдань харюусуулха.

б) Уншуулха. Асуудалнуудта харюусуулха. Хонишоной ажал тухай хооруулхэ.

в) Гэртэхинэйн ажал тухай хооруулжэ түршүүлха. Түсэб зохёолгохо. Хэрэглэгдэхэ хэбүүдые бэшээд уншуулха, хооруулхэ.

Жэшээ: Минии аба – Тэрэ ... хүдэлдэг. Ажалдаа ..., ..., Минии һанахада абымни ажал хүндэ түһатай. Тэрэ ажал дээрээ магтуулдаг.

г) Мэргэжэлэй нэрэ яажа бии болоноб? Ойгуулха. Дуримоор даабари дуургуулхэ.

2. Ажалай дэбтэрээр хүдэлмэри. 3-дахи даабари. Дуургэ- һыень үгтэһэн критеринуудые хэрэглэн шалгуулха. «Цукерманай линейкэ» гэдэн хэрэгсэл хэрэглүүлхэ.

IV. Хэшээлэй дун. Ямар мэргэжэлнүүд байдаг бэ? Танай классай нурагшадай аба эжын мэргэжэл ямар бэ?

V. Гэрэй даабари. Ном. 7-дохи даабари.

2-дохи хэшээл

Сэдэб: Журналистын хоорэлдоон

Гол зорилго: Нүхэдэйнгоо болон оорынгоо амаралтада гараһан түрэлхидэй мэргэжэл тухай хоорэжэ шадаха болгохо.

Хэшээлдэ хэрэглэгдэхэ зүйлнүүд: аудио, ажалай дэбтэр.

Хэшээлэй ябаса:

I. Эмхидхэлэй шата. Нурагшадые хэшээлдэ бэлэдхэл, психологическа ушар нүхэсэл зохёолго.

II. Дабталга. Гэрэйнгээ даабари дүүргэжэ шадаа гүт? Ямар мэргэжэлтэн тухай хоороон байгааб? Тогоошон ямар ажалтайб? Тэрэ мэргэжэл тунатай гү?

III. Хэшээлдэ харилсаха шэнэ ушартай танилсуулга болон ажал эмхидхэлгэ. Багша номоор харилсаха шэнэ ушартай танилсуулна.

1. Номоор хүдэлмэри.

а) Аудио. Шагнүүлха. Асуудалдань харюусуулха.

б) Уншуулха. Асуудалнуудта харюусуулха.

в) Таанад хугшэн аба гу, али хугшэн эжытэй гүт? Тэдэтнай ямар мэргэжэлтэй байһан бэ? Классайнгаа нурагшадай хугшэн аба, хугшэн эжын мэргэжэл нэрлэе. Жэшээ баримталай.

Жэшээ: Бардамай хугшэн аба агроном байһан.

г) Хоорэлдуулхэ. Уншуулха. Асуудалнуудта харюусуулха.

д) Аудио. Шагнүүлха. Асуудалдань харюусуулха.

2. Ажалай дэбтэрээр хүдэлмэри. 7-дохи даабари. Дүүргэһыень шалгуулха. Критеринуудые гаргуулха. «Цукерманай линейкэ» гэһэн хэрэгсэл хэрэглүүлхэ.

е) Зурагаар хүдэлмэри. Хэбээр хэлүүлхэ. *Жэшээ:*

Энэ сагдаа. Тэрэ харгын ябадал харадаг.

IV. Хэшээлэй дун. Бардамай хугшэн аба ямар мэргэжэлтэн байһан бэ? Зурагуудые харуулха. Ямар мэргэжэлтэн бэ? Юу хэдэг бэ?

V. Гэрэй даабари. Ном 9-дэхи даабари. Хугшэн аба эжыһээн интервью абаха. Номой текст хэрэглэхэ. Фото-зурагыень асарха, хоорэхэ.

3-дахи хэшээл

Сэдэб: Эжын тухалагша

Гол зорилго: Ажал хэхэ хүндэтэй хэрэг гэжэ хумуужуулгын ажал эрхилхэ.

Хэшээлдэ хэрэглэгдэхэ зүйлнууд: аудио, ажалай дэбтэр.

Хэшээлэй ябаса:

I. Эмхидхэлэй шата. Нурагшадые хэшээлдэ бэлэдхэл, психологическа ушар нүхэсэл зохёолго.

II. Дабталга. Гэрэйнгээ даабари шалгая. Хэн интервью абааб? Юун тухай мэдэдэг болообта? Хоорэгты. Фото-зурагуудаартай үзэмжэ хэе. «Манай хугшэн аба эжын мэргэжэл» гэжэ бэшээтэй плакат доро фото-зурагуудыень, ухибуудэй бэшэһые үлгэхэ.

III. Хэшээлдэ харилсаха шэнэ ушартай танилсуулга болон ажал эмхидхэлгэ. Багша номоор харилсаха шэнэ ушартай танилсуулна.

1. Номоор хүдэлмэри.

а) Аудио. Шагнуулха. Асуудалдань харюусуулха.

б) Уншуулха. Асуудалнуудта харюусуулха.

в) Дариима ямар овоц суглуулааб? Шанарыень нэрлүүлхэ.
Дуримтэй танилсуулха.

2. Ажалай дэбтэрээр хүдэлмэри. 8-дахи даабари. Дүүргэһыень шалгуулха. Критеринуудые гаргуулха. «Цукерманай линейкэ» гэһэн хэрэгсэл хэрэглүүлхэ.

г) Тогоошоной ажал тухай хоорүүлхэ.

IV. Гурбалдайн гурбан сэсэн.

V. Хэшээлэй дун. Дариима ямар басаган бэ? Юундэ бэрхэ басаган бэ? Ямар овоцнуудые суглуулааб? Тэдэ ямар сэдэбтэ тааранаб?

VI. Гэрэй даабари. Ном 5-дахи даабари. «Манай огород» гэжэ хоороо бэлдээд ерэхэ. Огородто хүдэлдэг хун ямар мэргэжэлтэн болоноб?

4-дэхи хэшээл

Сэдэб: Минии абга – жолоошон

Гол зорилго: Ажал хэхэ хундэтэй хэрэг гэжэ хумуужуулгын ажал эрхилхэ.

Хэшээлдэ хэрэглэгдэхэ зуйлнууд: аудио, ажалай дэбтэр.

Хэшээлэй ябаса:

I. Эмхидхэлэй шата. Нурагшадые хэшээлдэ бэлэдхэл, психологическа ушар нүхэсэл зохёолго.

II. Дабталга. Гэрэйнгээ даабари шалгая. Огород тухай хоороо шагная. Сэгнае. Ямар критеринуудээр сэгнэхэбибди? Огородто хүдэлдэг хунууд ямар мэргэжэлтэн болоноб? Нонирхоо гут?

III. Хэшээлдэ харилсаха шэнэ ушартай танилсуулга болон ажал эмхидхэлгэ. Багша номоор харилсаха шэнэ ушартай танилсуулна.

1. Номоор хүдэлмэри.

а) Аудио. Шагнүүлха. Асуудалдань харюусуулха.

б) Уншуулха. Асуудалнуудта харюусуулха.

в) Хоорэлдоо уншуулха. Даабари дуургуулха. Ролёор наадүүлха. 2. Ажалай дэбтэрээр хүдэлмэри. 9–10-дахи даабаринууд. Бэшүүлхэ. Хооруулхэ. Дуургэһыень угтэһэн критеринуудые хэрэг- луулэн шалгуулха. «Цукерманай линейкэ» гэһэн хэрэгсэл хэрэглүүлхэ.

г) Хоорэлдоо зохёолгохо. Наадуулха.

IV. Хэшээлэй дун. Бардамай абга ямар мэргэжэлтэн бэ? Тэрэ бэрхэ жолоошон гү? Ямар хэрэгээрнь мэдэгдэнэб?

V. Гэрэй даабари. Ажалай дэбтэр. 12-дохи даабари.

5–6-дахи хэшээлнууд

Сэдэб: Аламжын бэшэг. Бэшэгэй аяншалга

Гол зорилго: Нурагшадые хайшан гэжэ бэшэг бэшэхэб гэһэн шадабаритай болгохо.

Хэшээлдэ хэрэглэгдэхэ зүйлнууд: аудио, ажалай дэбтэр.

Хэшээлэй ябаса:

I. Эмхидхэлэй шата. Нурагшадые хэшээлдэ бэлэдхэл, психологическа ушар нүхэсэл зохёолго.

II. Дабталга. Юун тухай хоорэжэ һуранабибди? Мэргэжэл тухай хоорэхэдоо, ямар мэдүүлэл, угэнуудые хэрэглэхэбибди?

III. Хэшээлдэ харилсаха шэнэ ушартай танилсуулга болон ажал эмхидхэлгэ. Багша номоор харилсаха шэнэ ушартай танилсуулна.

1. Номоор хүдэлмэри.

а) Аудио. Шагнүүлха. Асуудалдань харюусуулха.

б) Уншуулха. Асуудалнуудта харюусуулха. Аламжын бэшэгыг хубинуудта хубаалгаха. Хуби бүхэнэһын үүргэ тухай хооруулхэ.

в) Бэшэг бэшээн хүндэ хүрэтэроо ямар аяншалга хэнэб?

Хоорэгты. Зурагуудай хубарил зуб болгогты.

г) Аудио. Шагнуулха. Асуудалдань харюусуулха.

д) Ролёор уншуулха. Даабари дүүргүүлхэ.

2. Ажалай дэбтэрээр худэлмэри. 11-дэхи даабари.

е) Хоорэлдоо зохёолгохо, наадуулха.

ж) Зурагаар хооруулхэ.

IV. Хэшээлэй дун. Бэшэг ямар аяншалга хэнэб? Бэшэг асарагша хун ямар мэргэжэлтэн болоноб?

V. Гэрэй даабари. Нүхэртоо бэшэг бэшэхэ. Аба эжынгээ ажал, мэргэжэл тухай хоорэхэ.

7-дохи хэшээл

Сэдэб: Номой сан соо

Гол зорилго: Номой сан тухай хооруулжэ һургаха. Үхибуу- дые номдо дуратайгаар хүмүүжүүлхэ.

Хэшээлдэ хэрэглэгдэхэ зүйлнууд: аудио, ажалай дэбтэр.

Хэшээлэй ябаса:

I. Эмхидхэлэй шата. Нурагшадые хэшээлдэ бэлэдхэл, психологическа ушар нүхэсэл зохёолго.

II. Дабталга. Хэн хэндэ бэшэг бэшээб? Би почтальон болобоб. Танай бэшэг хүргэхэмни. Минии сүүмхэ рүү хэгты. Бэшэгээ уншаад, нүхэрэйнгоо аба эжын ажал болон мэргэжэл тухай хоорэгты.

III. Хэшээлдэ харилсаха шэнэ ушартай танилсуулга болон ажал эмхидхэлгэ. Багша номоор харилсаха шэнэ ушартай танилсуулна.

1. Номоор худэлмэри.

а) Уншуулха. Даабари дүүргүүлхэ.

б) Дүримтэй танилсуулха. Текст сооһоо синоним болон анто- ним олуулха.

в) Аудио. Шагнүүлха. Асуудалдань харюусуулха.

г) Уншуулха. Асуудалнуудта харюусуулха.

2. Ажалай дэбтэрээр худэлмэри. 1–2-дохи даабаринууд. Синонимууд болон антонимуудые олуулха. Дүүргэһыень шалгуулха. Критеринуудые гаргуулха. «Цүкерманай линейкэ» гэһэн хэрэгсэл хэрэглүүлхэ.

IV. Гурбалдайн гурбан сэсэн.

V. Хэшээлэй дүн. Номой сан соо юу хээбта? Ямар ном абаабта?

VI. Гэрэй даабари. Дуратай ном тухайгаа хоороо бэлдэхэ.

8–9-дэхи хэшээлнүүд Уншалгын

хэшээл

Гол зорилго: Зуб, түргэн, ойлгон уншаха дадал бурилдуулхэ.

Хэшээлдэ хэрэглэгдэхэ зүйл: уншаха ном.

Хэшээлэй ябаса:

I. Эмхидхэлэй шата. Нурагшадые хэшээлдэ бэлэдхэл, психологическа ушар нүхэсэл зохёолго.

II. Уншалгада бэлэдхэл. Фонетическэ зарядка оруулха: удаан болон түргэн аялгануудые уншуулха. Ном соохи текстын үгэнүү- дые хэрэглэхэдэ болоно.

III. Уншалгын шата.

1. Номоор худэлмэри.

а) Уншаха зохёолнуудаа харагты. Ямар зохёолнууд бэ? Шүлэг

бии гү? Хоороонууд бии гү?

б) Үгтэһэн зураг ямар текстдэ тааранаб? Хаана? Хэзээ? Хэд? Юу хэнэб? Ямар зураг бэ? «Шууяатай» гу? «Аалин» гу? «Хүхюутэй» гу? «Уйдхартай» гу? Зурагаар хоорэгты.

в) Туруушын шүлэг уншуулха. Энэ ямар зохёол бэ? Арадай дуун ямараар дуулагдадаг бэ? Юун тухайб?

г) Хоёрдохи шүлэг уншуулха. Асуудалнуудтань харюусуулха. Энэ ямар жанр бэ? Басниин байгуулга анхарха. Нургамжа гэжэ юун бэ? Энэ басниин нургамжа уншуулха. Ямар нургаал абахаар бэ?

д) Хоороон шэнги бэшээтэй зохёолнуудые уншагты. Нэрэтэй гу? Юунууд бэ? Автортай гу? Уншуулха. Даабаринуудые дүүргуулхэ.

т) Жороо үгэ уншуулха. Удаан аялган фонемын абяануудай үгуулбэридэ анхарал татаха.

IV. Хэшээлэй дун. Бүлэгэй нэрэ ямар бэ? Ямар зохёолнуудтай танилсаабта? Эгээ найшаагдаһан зохёолоо хэн ульгам бушуу уншааб? Ямар зохёолнуудтай танилсаабта?

V. Гэрэй даабари. Арадай ажалай дүү хүгшэн аба эжыгээрээ дуулуулха.

БҮЛЭГ 7. МИНИИ БҮЛЭ

Гол зорилго: «Минии бүлэ» гэһэн сэдэбэй удха болон олон ондоо харилсаанай ушар хэрэглэн, нурагшадай бүряадаар уншаха, бэшэхэ, шагнаха дадал саашань хугжоохэ.

Хэрэглэгдэхэ хэбуудэй жэшээ: Минии бүлэ дүрбэн хунһоо бүридэнэ. / Бидэ гэртээ дүрбэбди. Минии бүлэ ехэ / томо / бага. Манай / Минии / Бүлэмнай / Бүлэмни хүдоодэ байдаг / ... нютагта байдаг. Эжы / хүгшэн эжы гэрэйнгээ ажал хэдэг хун. Абамни – Гэртээ орой ерэдэг. Оройшые ерээ наа, маанадтая ном уншадаг / ..., ...

. Ахамни дурбэдэхи класста һурадаг. Би ахадаа дуратайб. Тэрэмни намтаяа наададаг, гэрэймни даабари хэлсэжэ тһалдаг. Манай / Минии бүлэ / Бүлэмнай / Бүлэмни эбтэй. Бидэ бэе бээдээ ехэ дуратайбди.

Минии түрэхэн үдэр болохонь. Шамае уринаб. Түрэхэн үдэрооршни амаршалнаб. Эжымни ... бэлэглээ.

Бүряад зон уулзахадаа Гэртэ ороходоо, малгайгаа тайлаха. Хунтэй уулзахадаа, «Сайн байна!» гэжэ мэндэшэлхэ. Аха хун дуу хунэй альган дээрэ альгаа табяад мэндэшэлнэ. Дуу хун ахатанаа тохоногойнь дороһоо барин мэндэшэлнэ. Гэртээ ... болохогүй. Айлшандаа бэлэг баридаг. Айлшандаа заатагүй сай уулгадаг. Гэрэй эзэн хоймортоо урина.

Хэрэглэгдэхэ үгэнуудэй минимум: аба, эжы, аха, би, дуунэр, аханар, ахатан, айлшан, альган дээрэ, тохоног доро, хоймор, наададаг, уншадаг, сэнхир экран харадаг, хэлсэдэг, тһалдаг / хамһалсадаг, харадаг, эбтэй, дуратай, бултадаа, хүсэтэй, түрэхэн үдэр, болохонь / болоо, урина / уринаб, урилга, бэлэг, бэлэглээ, асараа, баярлааб, амаршалга, амаршалнаб, мэндэшэлнэ, урина, хоорэлдэнэ, сай уулгаха г.м.

1-дэхи хэшээл

Сэдэб: Эбтэй бүлэ

Зорилго: «Эбтэй бүлэ» гэжэ удхаар һурагшадай хэлэлгэ хугжоохэ, угын ноосэ баяжуулха, асуудалнуудта харюусуулжа һургаха. *Хэшээлдэ хэрэглэгдэхэ зуйлнууд:* аудио, ажалай дэбтэр.

Хэшээлэй ябаса:

I. Эмхидхэлэй шата. Нурагшадые хэшээлдэ бэлэдхэл, психологическа ушар нүхэсэл зохёолго.

II. Дабталга. Урдахи бүлэг үзэхэдөө, юун тухай хоорэжэ һураабиди? Танай гэртэхинэй мэргэжэл ямар бэ? Гэр бүлэнь ехэ гү?

III. Хэшээлдэ харилсаха шэнэ ушартай танилсуулга болон ажал эмхидхэлгэ. Багша номоор харилсаха шэнэ ушартай танилсуулна.

1. Номоор худэлмэри.

а) Аудио. Шагнүүлха. Асуудалдань харюусуулха.

б) Уншуулха. Даабари дүүргүүлхэ.

в) 3-дахи даабари. Уншуулха. Асуудалнуудта харюусуулха.

г) 4-дэхи даабари. Хоорэлдоо уншуулха. Асуудалнуудта харюусуулха.

2. Ажалай дэбтэрээр худэлмэри. 7-дохи даабари. Дүүргэ- һыень угтэһэн критеринуудые хэрэглэн шалгуулха. «Цукерманай линейкэ» гэһэн хэрэгсэл хэрэглүүлхэ.

д) Гэр бүлэ тухайгаа хоорэлдэе. 5-дахи даабари. Эбтэй бүлэ ямар бэ? Хоорэгты. Гэр бүлэ тухайгаа ушоо юун гэжэ хоорэхэбта?

IV. Хэшээлэй дун. Танай гэр бүлэ ямар бэ? Хоорэгты.

V. Гэрэй даабари. «Минии эбтэй бүлэ» гэжэ проект хэхэ, фото-зурагуудаар гол удха харуулха.

2–3-дахи хэшээлнүүд

Сэдэб: Үбгэн абын харуулһан заншал

Зорилго: Нурагшадые айлшадые угтаха ёһо заншалнуудтай танилсуулха.

Хэшээлдэ хэрэглэгдэхэ зуйлнууд: зурагууд, аудио, ажалай дэбтэр.

Хэшээлэй ябаса:

I. Эмхидхэлэй шата. Нурагшадые хэшээлдэ бэлэдхэл, психологическа ушар нүхэсэл зохёолго.

II. Дабталга. Гэрэйнгээ даабари шалгая. Хэн ямар проект хээд ерээб? Фото-зурагуудаа үзэмжэдэ табигты (*Нурагшад «Минии эбтэй бул» гэжэ плакат доро фото-зурагуудаа улгэнэ*). Хэнэй проект шагнахамнайб? Хэн эгээ бэрхээр ажалаа хээ гэжэ хайшан гээд мэдэхэбибди? Критеринуудые зохёе.

III. Хэшээлдэ харилсаха шэнэ ушартай танилсуулга болон ажал эмхидхэлгэ. Багша номоор харилсаха шэнэ ушартай танилсуулна.

1. Номоор хүдэлмэри.

а) Зураг харуулха. Хаана? Хэзээ? Хэд? Юу хэнэб? Энэ зураг «дулаан» гу, али «хүйтэн» гу?

б) Аудио. Шагнуулха. Асуудалдань харюусуулха.

в) Уншуулха. Асуудалнуудта харюусуулха.

г) Угтамжын / Угталгын заншал тухай хоорэлдоо уншажа харая. Уншуулха. Асуудалнуудта харюусуулха. Ролёор наадуулха.

2. Ажалай дэбтэрээр хүдэлмэри. 1–3-дахи даабаринууд. Ямар дурум дабтажа байнабибди? Даабари дуургуулхэ. Дуургэһыень шалгуулха. Критеринуудые гаргуулха. «Цукерманай линейкэ» гэһэн хэрэгсэл хэрэглүүлхэ.

д) Зураг харагты. Угталгын ямар заншалнууд харуулаатайб? Тааруулагты.

Анхарагты! Зурагууд соо хубуун эжыдээ бэлэг үгэнэ гэжэ зураг байна. Энэ зураг (үхибуудэйнгээ хэмжээ хараадаа абан) айлшандаа бэлэг баридаг гээд харуулхада болохо. Зүгоор үхибуудэй хубуун эжыдээ бэлэг барина гэжэ хэлэбэлнь, багша тиимэ гээд зүбшоохэ. Тиихэдээ, ямар зураг дутууб гэжэ асуудал табиha. Айлшандаа ямар бэлэг бариха заншал бииб гэжэ тодорхойло. Сай, самса, буд г.м. баридаг гэжэ ойлгуулха.

е) Мэдэхэ болоһон заншал тухайнь хооруулхэ. Хэрэглэгдэхэ үгэнуудые хэрэглүүлхэ.

ж) Уншуулха. Даабари дуургуулхэ. Харилсаанай ямар ушар харуулһан хоорэлдоонууд бэ? (*Нурагшадтай суг элируулхэ*).

Наадуулха.

3. Ажалай дэбтэрээр хүдэлмэри. 4–5-дахи даабаринууд. Дуургэһыень шалгуулха. Критеринуудые гаргуулха. «Цукерманай линейкэ» гэһэн хэрэгсэл хэрэглүүлхэ.

IV. Хэшээлэй дун. Арадайнгаа ямар заншалтай танилсаба- бибди? Угталгын заншал хойно хойноһоонь һубарюулан хэлэе.

V. Гэрэй даабари. Ном. 6-дахи даабариин һүүлэй хоорэлдооноор оорынгоо харбаалжа (родословная) зураад ерэхэ. Хоороо бэлдэхэ.

4-дэхи хэшээл

Сэдэб: Дариимын түрэнэн үдэр

Зорилго: «Түрэнэн үдэр» гэжэ үдхаар һурагшадтай хэлэлгэ хугжоохэ, үгын ноосэ баяжуулха, оорын хаяг хэлүүлжэ һургаха. *Хэрэглэгдэхэ зүйлнууд:* зурагууд, аудио, ажалай дэбтэр.

Хэшээлэй ябаса:

I. Эмхидхэлэй шата. Нурагшадые хэшээлдэ бэлэдхэл, психологическа ушар нүхэсэл зохёолго.

II. Дабталга. Гэрэйнгээ даабари шалгая. Хэн ямар харбаалжа зураад ерэбэ? Энэ манай үзэмжэдэ табигты. (*«Минии харбаалжа» гэжэ нэрэтэй плакат эртээнһээ бэлдэхэ*).

Эхилэе. 1. Би таанадта асуудал табинаб, таанад харюусанат.

2. Асуудалгүйгоор оорынгоо харбаалжа хэлэнэт.

Хэн эгээ найнаар хэлээб? Хэн эгээ найн харбаалжа зурааб? Хэн эгээ олон үеэ мэдэнэб? Сэгнүүлхэ. Энэ асуудалнууд критеринууд болохо.

III. Хэшээлдэ харилсаха шэнэ ушартай танилсуулга болон ажал эмхидхэлгэ. Багша номоор харилсаха шэнэ ушартай танилсуулна.

1. Номоор хүдэлмэри.

а) Зураг харагты. Энэ юун бэ? Зуун талыень анхарая. Тэндэ юун гэжэ бэшээтэйб? Хэндэ ханданаб? Юун гэжэ ханданаб? Нуулдэнь юун бэшээтэйб? Баруун талада юун бэшээтэйб? «Минии һургуули» гэжэ булэг үзэхэдөө хаягаа бэшээ һэнта. Ажалайнгаа дэбтэр нээгээд харагты.

Уншуулха. Асуудалнуудта харюусуулха.

Танай түрэнэн үдэр хэзээ болохоб? Урилга бэшэжэ үзөө һэн гүт?

Бэшэжэ түршя.

б) Уншуулха. Даабари дүүргүүлхэ.

в) Аудио. Шагнуулха. Асуудалдань харюусуулха.

г) 6-дахи даабари. Танай түрэнэн үдэр яагаад унгэроо һэн бэ? Хоорэгты. (*Хэрбээ түрэнэн үдэрэйн ушоо болоодуй байбал, яажа унгэрхэб, тухайлагты гэжэ даабари үгэхэ*).

д) Танайда айлшан ерэбэ. Наадуулха. Нааданда хэрэгтэй хэрэг-

сэл байха ёһотой: гэрэй байдал гү, али һургуулиин музейн һэеы гэр, аяга, сай г.м.

IV. Гурбалдайн гурбан сэсэн.

3. Ажалай дэбтэрээр хүдэлмэри. 11-дэхи даабари. Дүүргэһыень шалгуулха. Критеринуудые гаргуулха. «Цукерманай линейкэ» гэнэн хэрэгсэл хэрэглүүлхэ.

V. Хэшээлэй дун. Түрэнэн үдэртоо хун юу бэшэжэ бэлдэдэг бэ? Хаяг гэжэ юун бэ? Хаягаа хэлэгты.

VI. Гэрэй даабари. Ажалай дэбтэр. 12-дохи даабари.

5-дахи хэшээл

Сэдэб: Тоодэйн хэлэнэн гэр булын ёһо гурим

Зорилго: Нурагшадые гэр булын ёһо гуримтай танилсуулха. *Хэрэглэгдэхэ зүйлнууд:* аудио, зураг.

Хэшээлэй ябаса:

I. Эмхидхэлэй шата. Нурагшадые хэшээлдэ бэлэдхэл, психоло-гическа ушар нүхэсэл зохёолго.

II. Дабталга. Гэрэйнгээ даабари шалгая. Эдэ зулгы үгэнүүдэй алиниинь түрэнэн үдэртэ хэрэгтэй болохоб?

а) Зураг харагты. Хаана? Хэзээ? Хэд? Юу хэнэб? Энэ зураг «дулаан» гү, али «хүйтэн» гү?

б) Аудио. Шагнуулха. Асуудалдань харюусуулха.

в) Уншуулха. Асуудалнуудта харюусуулха.

г) Уншуулха. Даабари дүүргүүлхэ.

д) Гэр булын ямар заншал мэдэдэг болообта? Юу хэжэ болохогүйб? 2. Ажалай дэбтэрээр хүдэлмэри. 14–15-дахи даабаринууд. Дуургэһыень шалгуулха. Критеринуудые гаргуулха. «Цукерманай линейкэ» гэһэн хэрэгсэл хэрэглүүлхэ.

- IV. Хэшээлэй дун. Ямар заншалтай танилсаабта? Тэдэ юун тухайб?
V. Гэрэй даабари. Гэр булын заншал зуража харуулха.

6–7-дохи хэшээлнүүд Уншалгын хэшээл

Гол зорилго: Зүб, түргэн, ойлгон уншаха дадал бүрилдүүлхэ. *Хэшээлдэ хэрэглэгдэхэ зүйл:* уншаха ном.
Хэшээлэй ябаса:

I. Эмхидхэлэй шата. Нурагшадые хэшээлдэ бэлэдхэл, психоло-гическа ушар нүхэсэл зохёолго.
II. Уншалгада бэлэдхэл. Фонетическэ зарядка оруулха: удаан болон түргэн аялгануудые уншуулха. Ном соохи текстын үгэнуу- дые хэрэглэхэ.

- III. Уншалгын шата.
1. Номоор хүдэлмэри.

а) Уншаха зохёолнуудтаяа танилсагты. Ямар зохёолнууд бэ? Шүлэгүүд бии гү? Автортай гү? Хоороонууд бии гү? Автортай гү?

б) Үгтэһэн зураг ямар текстдэ тааранаб? Хаана? Хэзээ? Хэд? Юу хэнэб? Ямар зураг бэ? «Шууяатай» гү? «Аалин» гү?

«Хүхюүтэй» гү? «Уйдхартай» гү? Зурагаар хоорэгты.

в) Шүлэгүүдые уншуулха. Асуудалнуудта харюусуулха.

Түруушын шүлэг ямар гол сэдэбтэйб? Шүлэг түргэн уншагдана гү? Юүндэ? Хоорэгшэ хэн бэ? Автор гү? Хоорэгшэ эжыдээ дуратай байһанаа ямар үгэнуудээр харуулнаб?

Хоёрдохи шүлэг ямар гол сэдэбтэйб? Хоорэгшэ хэн бэ? Автор гү? Хоорэгшэ эжыдээ дуратай байһанаа ямар үгэнуудээр харуулнаб?

Тэрэ найн хүн гү? Найн байһаниинь юун дээрэһээ мэдэгдэнэб?

Гурбадахи шүлэг ямар гол сэдэбтэйб? Эжынь ямархан бэ?

Дурбэдэхи шүлэг ямар гол сэдэбтэйб? Хоорэгшэ хэн бэ? Автор гү? Эжыдээ дуратайгаа хоорэгшэ ямар үгэнуудээр харуулнаб? Эжы- нээр хуугэдтээ ямараар ханданаб?

Ц-Д. Дондоковагай эжынэр ямар бэ? Адлинууд гү? Ямар шүлэгынь танда эгээ ехээр найшаагдабаб? Сээжэлдэгты.

г) Хоороо уншуулха. Даабари дүүргүүлхэ. Хоороон автортай гү? Буряд арадай ямар заншал тухай хэлээтэйб?

- IV. Хэшээлэй дун. Ямар зохёолнуудтай танилсаабта? Тэдэ ямар сэдэбтэ тааранаб?
V. Гэрэй даабари. Шүлэг сээжэлдэхэ.

БҮЛЭГ 8. МИНИИ НЮТАГ

Гол зорилго: «Минии нютаг» гэдэг сэдэвэй үдхэ болон олон ондоо харилсаанай ушар хэрэглэн, нурагшадай буряадаар уншаха, бэшэхэ, шагнаха дадал саашань хугжоохэ.

Хэрэглэгдэхэ хэбуудэй жэшээ: Би ... нютагайб. Тэрэ – минии тоонто. / Минии тоонто – ... нютаг. Минии тоонто ой модоор, ан гуроолоор, гол горхоор, хада уулаар баян. / Тоонтомни ой модотой, ан гуроолтэй, гол горходтой, хада уулатай. / Минии тоонто олон хун зотой. Тэрэ ... үйлсэнүүдтэй, ... г.м.

Хэрэглэгдэхэ угэнуудэй минимум: тоонто, хубшэ тайга, нютаг, үйлсэ, гэрнүүд, клуб, парк, дэлгүүр, театр, музей, хүргүүли, хүүгэдэй сэсэрлиг, интернат, сэбэр агаар, амтатай үһан, зоолэн ногоон, олон адуу мал, хайн, хайхан, гоё, түрэнэн, гараһан г.м.

1–2-дохи хэшээлнүүд

Сэдэб: Амитад тоонтотой гү?

Гол зорилго: Нурагшадта тоонто нютаг юун бэ, бүхы амитад түрэнэн гараһан нютагтай байдаг юм гэжэ ойлгуулха. Асуудалнуудта дүүрэн харюугаар харюусуулжа һургаха.

Хэшээлдэ хэрэглэгдэхэ зүйлнүүд: аудио, ажалай дэбтэр.

Хэшээлэй ябаса:

I. Эмхидхэлэй шата. Нурагшадые хэшээлдэ бэлэдхэл, психо-логическа ушар нүхэсэл зохёолго.

II. Дабталга. Урдахи бүлэг үзэхэдоо, юун тухай хоорэжэ һурабабта? Хаягаа һанана гүт? Хэлэжэ шадаха гүт? Хаяг соотнай юун бэшэгдэдэг бэ? Тэрээн соо ямар мэдээсэл ороноб?

а) Аудио. Шагнуулха. Асуудалдань харюусуулха.

б) Уншуулха. Асуудалнуудта харюусуулха. Тоонто нютаг тухайнь хооруулхэ.

в) Уншуулха. Асуудалнуудта харюусуулха. Амитадай нэрэнэ тоонто нютаг тухайнь хооруулхэ.

г) 6-дахи даабари.

IV. Гурбалдайн гурбан сэсэн.

V. Хэшээлэй дун. Тоонто нютаг гэжэ юун бэ? Амитадай тоонто хаана байдаг бэ?

VI. Гэрэй даабари. Тоонто нютагайнгаа фото-зурагуудые асарха.

3-дахи хэшээл

Сэдэб: Бардамай тоонто

Гол зорилго: Үбэсэ нютагтай нурагшадые танилсуулан, үгэнуудые хэрэглэн, мэдүүлэлнүүдые зохёожо һургаха, асуудалнуудта дүүрэн харюу үгэжэ һургаха.

Хэшээлдэ хэрэглэгдэхэ зүйлнүүд: аудио, ажалай дэбтэр.

Хэшээлэй ябаса:

I. Эмхидхэлэй шата. Нурагшадые хэшээлдэ бэлэдхэл, психоло-гическа ушар нүхэсэл зохёолго.

II. Дабталга. Гэрэйнгээ даабари шалгая. Фото-зурагуудаараа хоорэгты. Тэдэнэ нэгэ коллаж болгожо, оорынгоо тоонто тухай хоорэе.

III. Хэшээлдэ харилсаха шэнэ ушартай танилсуулга болон ажал эмхидхэлгэ. Багша номоор харилсаха шэнэ ушартай танилсуулна.

1. Номоор хүдэлмэри.

а) Аудио. Шагнуулха. Асуудалдань харюусуулха.

б) Үбэсэ нютаг тухай хооруулхэ.

2. Ажалай дэбтэрээр хүдэлмэри. 1-дэхи даабари. Үбэсэ нютаг тухай бэшуулхэ. Хооруулхэ. Дуургэһыень угтэһэн критеринуудые хэрэглэн шалгуулха. «Цукерманай линейкэ» гэһэн хэрэгсэл хэрэглүүлхэ.

в) Уншуулха. Даабари дуургуулхэ.

IV. Хэшээлэй дун. Ямар нютагтай танилсаабибди. Үбэсэ нютаг ямар бэ?

V. Гэрэй даабари. Ажалай дэбтэр. 4-дэхи даабари.

4-дэхи хэшээл

Сэдэб: Улаан-Үдэ хото

Гол зорилго: Улаан-Үдэ хототой нурагшадые танилсуулан, угэнуудые хэрэглэн, мэдүүлэлнүүдые зохёолгожо нургаха, асуудалнуудта дүүрэн харюу угэжэ нургаха.

Хэшээлдэ хэрэглэгдэхэ зүйлнүүд: аудио, ажалай дэбтэр.

Хэшээлэй ябаса:

I. Эмхидхэлэй шата. Нурагшадые хэшээлдэ бэлэдхэл, психоло-гическа ушар нүхэсэл зохёолго.

II. Дабталга. Гэрэйнгээ даабари шалгая. Оорынгоо нютаг тухай хоорэгты. Сэгнэе. Ямар критеринуудые хэрэглэхэбибди?

III. Хэшээлдэ харилсаха шэнэ ушартай танилсуулга болон ажал эмхидхэлгэ. Багша номоор харилсаха шэнэ ушартай танилсуулна.

1. Номоор хүдэлмэри.

а) Аудио. Шагнуулха. Асуудалдань харюусуулха.

б) Уншуулха. Асуудалнуудта харюусуулха. Даабари дуургуулхэ.

в) Уншуулха. Даабари дуургуулхэ.

г) 5–6-дахи даабаринүүд. Уншуулха. Даабари дуургуулхэ. 2. Ажалай дэбтэрээр хүдэлмэри. 5-дахи, 8-дахи даабаринүүд. Дуургэһыень шалгуулха. Критеринуудые гаргуулха. Үгтэһэн критеринуудые хэрэглэн шалгуулха. «Цукерманай линейкэ» гэһэн хэрэгсэл хэрэглүүлхэ.

IV. Хэшээлэй дун. Улаан-Үдэ хото ямар бэ?

V. Гэрэй даабари. Ажалай дэбтэр. 7-дохи даабари.

5–6-дахи хэшээлнүүд

Сэдэб: Түрэл тоонтоороо аяншалга

Гол зорилго: Түрэл тоонтоорнь нурагшадые «аяншалуулха», угэнуудые хэрэглэн, мэдүүлэлнүүдые зохёолгожо нургаха, асуудалнуудта дүүрэн харюу угэжэ нургаха.

Хэшээлдэ хэрэглэгдэхэ зүйлнүүд: аудио, ажалай дэбтэр.

Хэшээлэй ябаса:

I. Эмхидхэлэй шата. Нурагшадые хэшээлдэ бэлэдхэл, психоло-гическа ушар нүхэсэл зохёолго.

II. Дабталга. Гэрэй даабари шалгая. Хэнэй оршуулга эгээ һайн бэ? Критеринуудые зохёожо, сэгнэе.

а) Аудио. Шагнуулха. Асуудалдань харюусуулха.

б) Уншуулха. Асуудалнуудта харюусуулха.

в) Зурагтай тааруулха.

г) Түрэл тоонтоороо «аяншалга» хэе.

Оһын аймагаар аяншалая. Уншуулха. Асуудалнуудта харюусуулха. Хунуудые һонирхуулха ямар юумэнууд бииб?

д) Аудио. Шагнуулха. Асуудалдань харюусуулха.

ж) Уншуулха. Асуудалнуудта харюусуулха.

Хори тоонтоор аяншалая. Хори нютаг ямар нютаг бэ?

Улаан-Үдэ хото ошоё. Тэрэ юүгээр баян бэ?

Буряад Енгууд нютаг айлшалая. Тэрэ юүтэйб? Эгээ ехэ баялигынь юун бэ?

2. Ажалай дэбтэрээр хүдэлмэри. 8-дахи даабари. Дуургэ- һыень угтэһэн критеринуудые хэрэглэн шалгуулха. «Цукерманай линейкэ» гэһэн хэрэгсэл хэрэглүүлхэ.

IV. Гурбалдайн гурбан сэсэн.

V. Хэшээлэй дун. Ямар нютаг тухай хоорэжэ шадаха болобобта?

VI. Гэрэй даабари. Ажалай дэбтэр. 9-дэхи даабари.

7–8-дахи хэшээлнууд Уншалгын хэшээл

Гол зорилго: Зуб, түргэн, ойлгон уншаха дадал бурилдуулхэ.

Оньһон үгэнуудые, үрээлнуудые уранаар уншажа һургаха. *Хэшээлдэ хэрэглэгдэхэ зуйл:* уншаха ном.

Хэшээлэй ябаса:

I. Эмхидхэлэй шата. Нурагшадые хэшээлдэ бэлэдхэл, психоло-гическа ушар нүхэсэл зохёолго.

II. Уншалгада бэлэдхэл. Фонетическэ һорилго: удаан болон түр-гэн аялгануудтай үгэнуудые, **х-һ** хашалгантай үгэнуудые уншалга.

III. Уншалгын шата.

1. Номоор хүдэлмэри.

а) Юу уншабабта? Ямар үдхатай оньһон үгэнууд бэ? Тоонто нютаг юүнтэй сасуулаатайб? Ямар һургаалтайб? Ямар үдхатай үрээлнууд бэ? Хэндэ хэлэгдэнэб? Ямар заабари угтэнэб?

б) Шүлэглэмэл зохёолнуудые уншуулха. Юун тухайб? Автор-тай гү? Хоорэгшэнь хэн бэ? Юун тухай хэлэгдэнэб?

в) Зураг анхарагты. Ямар текстдэ тааранаб?

г) Нэгэ һайшаагдаһан шүлэг сээжэлдуулхэ.

IV. Хэшээлэй дун. Ямар зохёолнуудтай танилсаабта? Тэдэ ямар сэдэбтэ тааранаб?

V. Гэрэй даабари. Ямар нэгэн шүлэг сээжэлдэхэ.

Пояснительная записка

1. Данная рабочая программа по бурятскому языку предназначена для учащихся 4 класса в средней общеобразовательной школе.

2. Программа составлена на основе следующих нормативных документов:

1. Закон Республики Бурятия «О языках народов Республики Бурятия» от 10.06.1992 №221-ХII.

2. Закон Республики Бурятия «Об образовании в Республике Бурятия» от 13.12.2013 №240-V.

3. Региональный стандарт начального и основного общего образования по бурятскому языку как государственному языку Республики Бурятия г. Улан-Удэ 2009 г.;

4. Программы по бурятскому языку как государственному для 2-9-х классов общеобразовательных школ с русским языком обучения под редакцией Содномова С.Ц., Дылыкова Р.С., Жамбалова Б.Д., Содномова Б.Д. г. Улан-Удэ, 2010 г.;

5. Методический блокнот учителя бурятского языка.

3. Данный учебный курс входит в предметную область «Филология»

4. Цели и задачи изучения учебного курса:

- формирование умений общаться на бурятском языке с учетом речевых возможностей и потребностей младших школьников: элементарных коммуникативных умений в говорении, аудировании, чтении и письме;
- развитие личности ребенка, его речевых способностей, внимания, мышления, памяти и воображения; мотивации к дальнейшему овладению бурятским языком;
- обеспечение коммуникативно-психологической адаптации младших школьников к новому языковому миру для преодоления психологических барьеров в использовании бурятского языка как средства общения;
- освоение элементарных лингвистических представлений, доступных младшим школьникам и необходимых для овладения устной и письменной речью на бурятском языке;
- приобщение детей к новому социальному опыту с использованием бурятского языка: знакомство младших школьников с культурой бурятского народа, детским фольклором и доступными образцами бурятской литературы;
- формирование речевых, интеллектуальных и познавательных способностей младших школьников, а также их общеучебных умений.

- развитие эмоциональной сферы детей в процессе обучающих игр, учебных спектаклей; - приобщение младших школьников к новому социальному опыту за счет различных ролей в игровых ситуациях, типичных для семейного, бытового, учебного общения.

5. Характеристика учебного предмета и ценностные ориентиры.

Младший школьный возраст характеризуется большой восприимчивостью к изучению языков, что позволяет им овладевать основами общения на новом для них языке. Изучение бурятского языка способствует развитию речевых способностей младших школьников, что положительно сказывается на развитии речи учащихся на русском языке, также изучение бурятского языка позволяет расширить словарный запас младшего школьника на русском языке за счет заимствованных слов и т. д.

Одним из приоритетов начального образования признается развитие личностных качеств и способностей ребенка в процессе приобретения им опыта разнообразной деятельности - учебнопознавательной, практической, социальной. Наряду с коммуникативными заданиями, которые обеспечивают приобретение учащимися опыта практического применения бурятского языка в различном социально-ролевом и ситуативном контексте, курс насыщен заданиями учебнопознавательного характера. Деятельностный характер предмета "Бурятский язык как государственный" позволяет сочетать речевую деятельность на бурятском языке с другими видами деятельности (игровой, познавательной, художественной и т. п.), осуществляя разнообразные связи с предметами, изучаемыми в начальной школе, и формировать общеучебные умения и навыки.

Обучение бурятскому языку на начальном этапе обладает выраженной спецификой по сравнению с последующими этапами. На первых годах обучения происходит интенсивное накопление языковых средств, необходимых для решения достаточно широкого круга коммуникативных задач. В дальнейшем на следующих этапах обучения учащиеся будут решать эти же задачи в других ситуациях общения, в рамках новых тем. Однако первоначальное накопление языковых и речевых средств происходит именно на начальном этапе. При этом существенное влияние на эффективность процесса обучения оказывает динамика накопления языковых средств, последовательность, обоснованность и интенсивность их введения.

Ценностные ориентиры содержания учебного предмета:

- представление о языке как средстве выражения чувств, эмоций, основе культуры мышления;
- достижение взаимопонимания в процессе устного и письменного общения с носителями бурятского языка, установления межличностных и межкультурных контактов в доступных пределах.

Формы и методы организации образовательного процесса: интерактивные технологии; метод сотрудничества; методики проектирования; использование ИКТ; деятельностный подход; Работа по алгоритму. Используемые технологии: Технология проблемного диалога. Технология оценивания учебных успехов.

б. Количество учебных часов, на которое рассчитана программа.

Учебная программа рассчитана на 68 часов из расчёта 2 часа в неделю. Плановых контрольных работ – 10 ч.

7. Для реализации программного содержания курса используются следующий **учебнометодический комплект:**

- Учебник «Эрдэни»: Буряад хэлэн. Учебник третьего года обучения. Э.П.Нанзатова, изд.-во «Бэлиг», 2010 год.
- Рабочая тетрадь «Эрдэни» Э.П.Нанзатова, изд.-во «Бэлиг», 2010 год.

8. Система оценки достижений учащихся:

№	Вид контроля	Критерии оценивания	Нормы оценки
1	Аудирование	- умение понимать прослушанное сообщение (объем 40-50 слов); - умение понимать текст	«5» - понимает полностью; «4» - допускает 1-2 неточности; «3» - допускает 3-5 неточностей; «2» - допускает более 5 ошибок, понимает не полностью.

		и предложения.	
2	Говорение Диалогическая речь	- умение продолжить или начать диалог по данной реплике; - умение составить диалог по предложенной учителем ситуации; - умение составить диалог с использованием основных типов диалогических единиц (не менее 4-5 реплик).	«5» - составляет диалог самостоятельно; «4» - составляет диалог с дозированной помощью учителя; «3» - составляет диалог с помощью учителя с использованием 1-2 реплик; «2» - не составляет диалог.
	Монологическая речь	- умение рассказать о себе, о своей семье и об окружающем мире; - умение составлять связное монологическое высказывание из 5-7 фраз;	«5» - монологическая речь развита, составляет монолог по заданной теме самостоятельно; «4» - составляет рассказ по заданной теме с небольшой помощью в подборе слов, выражений; «3» - составляет рассказ с помощью 1-2 наводящих вопросов; «2» - составляет рассказ только с помощью наводящих вопросов.
3	Чтение	- умение читать повествовательные и описательные тексты (объем текста – 60-70 слов); - умение выделять в тексте тему и основной замысел автора; - умение объяснить название текста; - умение понимать и передавать содержание текста; - умение выделять основную мысль.	«5» - умеет выразительно читать повествовательные и описательные тексты объемом 60-70 слов, выделяет тему и основной замысел автора, объясняет название текста, понимает и передает содержание текста, выделяет основную мысль; «4» - то же, что и при «5», но допускает неточности в пересказе; «3» - допускает неточности в формулировке темы и основной мысли текста; «2» - нет понимания содержания текста, затрудняется в пересказе, не выделяет тему и основную мысль текста.

4	Письмо	- умение писать словарные диктанты объемом 10-12 слов	«5» - каллиграфическое правильное письмо с соблюдением правил; «4» - 1-2 ошибки; «3» - 3-5 ошибки; «2» - более 5 ошибок.
5	Тестирование: - тематическое; - типовое; комбинированное.	- знание основных реализаций фонем и интонационных конструкций; - знание алфавита, слов, категорий числа, структуры предложения; - умение понимать и выполнять задания теста.	Шкала перевода результатов теста в оценку: 88-100 % - «5» 70-87 % - «4» 50-69 % - «3» 0-49 % - «2»

Содержание тем учебного курса

Содержание курса «Бурятский язык как государственный» в 4 классе включает в себя 10 разделов: 1. «Досвидания, мои самые любимые каникулы» 2. «Жду новый учебный год» 3. «Школа-начало учёбы»; 4. «Путешествие по сказочной стране»; 5. «Сказочная зима - моя зима»; 6. «Сагаалган»; 7. «Мама-радость всей жизни»; 8. «Дружная семья»; 9. «Процветай Улан-Удэ»; 10. «Здравствуйте, цветы».

Каждая глава состоит из тем, которые в свою очередь, делятся на уроки.

Курс открывается вводным уроком. На уроке в ходе коллективного обсуждения определяется место бурятского языка в системе школьного образования. Бурятский язык как предмет. Организация содержания школьного учебника бурятского языка. Знакомство с содержанием учебника бурятского языка 4 класса.

Программа учебного курса построена на основе тематического принципа – комплекса уроков, объединенных общей темой. В рамках изучения темы, рассчитанной на 4 и более часов, происходит формирование и развитие у школьников личностных, метапредметных, предметных результатов.

Баяртай, минии эгээн дуратай амаралта – 5 ч.

Танилсалгын хэшээл. Минии зунай амаралта. Эрдэниин зунай амаралта. Зурагаар ажаллалга.

Һуралсалай шэнэ жэлые хүлээнэб – 5 ч.

Шэнэ Һуралсалай жэл. Номой дэлгүүртэ. Һуралсалай хэрэгсэлнүүд. Хубсаһанай ба гуталай дэлгүүртэ. Зурагаар хүдэлмэри.

Һургуулимни – эрдэмэй эхин юм – 13 ч.

Манай Һургуули. Диалог. Һуралсал, Һургуули тухай оньон үгэнүүд. Хани нүхэд. Юумэнэй нэрэ. Дахуул үгэнүүд. Зураг дээрэ хүдэлмэри. Тогой нэрэ. Текст дээрэ хүдэлмэри. Э.Дугаров «Намда наалта бү хэгты». Оршуулга.

Ульгэрэй ороноор аяншалга – 5 ч.

«Сэсэн хулгана» отнохон. Юрэ хөөрэхэн, асууһан ба шангадхаһан мэдүүлэлнүүд. «Гэсэр» эпос тухай мэдэсэ. Текст дээрэ хүдэлмэри «Ута һүүл». Тэмдэгэй нэрэ. Онтохон «Хулгана, миисгэй, петух гурбан». Глагол.

Шэдитэ үбэл, минии үбэл – 7 ч.

Үбэл – шэдитэ үбэл, үльгэрэй орон. Абидын хөөрөөн. Үбэл тухай таабаринууд ба шүлэгүүд. Шэнэ жэлэй найндэр. Текст дээрэ хүдэлмэри.

Сагаалган, сагаалган сарюун нарамнай – 7 ч.

Сагаалган тухай эрдэм мэдэсэ. Сагаалганай найндэр нургуулида, гэр бүлэдэ. Текст дээрэ хүдэлмэри «Дангина ба Гэсэр». Юумэнэй нэрын олоной тоо. Сагаан нарын үреэлнүүд.

Эжымни жаргал – энэ дэлхэйн шэмэг – 5 ч.

Эжы – энэ дэлхэйн шэмэг. Эжын найндэр. Эжы тухай оньон үгэнүүд, таабаринууд ба шүлэгүүд. Диалог.

Эбтэй бүлэ – 9 ч.

Аянын гэр бүлэ. Гэр бүлынхидэй анкета. Эрдэниин гэр бүлэ. Диалог. Гэр бүлэ тухай шүлэгүүд.

Түрэнэн үдэр. Амаршалга. Текст дээрэ хүдэлмэри.

Жаргалтай байгыш, Улаан – Үдэмни – 6 ч.

Минии түрэл хото Улаан – Үдэмни. Текст дээрэ хүдэлмэри. Хотын дуу хатарай «Байгал ансамбль». Түрэл хотын олон нонирхолтой газарнууд.

Амар сайн, сэсэгүүд – 6 ч. Сэсэгүүд үльгэр домогуудта. Сэсэгүүдэй найндэр. Сэсэгүүд тухай шүлэгүүд. Текст дээрэ хүдэлмэри.

Контроль реализации программы

Проверочная работа — промежуточный метод проверки знаний учащегося.

Обычно проходит в письменном виде и на уроке и этим отличается от домашней работы. В ходе проверочной работы ученики обычно не имеют права пользоваться учебниками, тетрадями, конспектами и т. п.

Словарная работа – это целенаправленная педагогическая деятельность, обеспечивающая эффективное освоение словарного состава родного языка.

Самостоятельная работа учащихся - метод обучения и самообразования, предпосылка дидактической связи различных методов между собой.

Учебно-тематическое планирование

№ уро - ка	Наименование темы, урока	Колво час.	Дидактические элементы содержания знания	Планируемые результаты в соответствии с ФГОС		
				Личностные	Метапредметные	Предметные
Баяртай, минии эгээн дуратай амаралта – 5 ч.						
1.	Танилсал ын хэшээл. Минии зурага. Эрдэнийн зурагаар амаражаллалга.	5	Значение изучения бурятского языка для человека, общества Освоение форм работы с учебником, рабочей тетрадью, электронным приложением. Мои летние каникулы. Каникулы Эрдэни. Работа по рисунку.	Познавательный интерес к предмету «Бурятский язык » и становление основ смыслообразующей функции познавательного мотива к школьному курсу «Бурятский язык как государственный».	<p>Познавательные УУД:</p> <ul style="list-style-type: none"> - пользоваться оглавлением, аппаратом ориентировки учебника; - под руководством учителя выделять в тексте параграфа ведущие идеи, понятия. <p>Регулятивные УУД:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Целеполагание как постановка учебной задачи <p>Коммуникативные УУД: -</p> <ul style="list-style-type: none"> уметь слушать, учитывать разные мнения; - участвовать в диалоге по предложенной теме, по заданному вопросу; - <p>Формировать желание общаться на бурятском языке.</p>	<p>Познакомиться с требованиями к результатам обучения, учебно-методическим комплектом, особенностями работы с ним.</p> <p>Участвовать в обсуждении вопроса о том, для чего нужно изучать бурятский язык.</p>
Һуралсалай шэнэ жэлые хүлээнэб – 5 ч.						

2	Шэнэ нуралсалай жэл. Номой дэлгүүртэ. Нуралсалай хэрэгсэлнүүд. Хубсаһанай ба гуталай дэлгүүртэ. Зурагаар хүдэлмэри.	5	Новый учебный год. В книжном магазине. Школьные принадлежности. В магазине одежды и обуви. Работа по рисункам.	Общение – как главная цель в обучении бурятскому языку как государственному. Культура общения. Этические нормы и правила общения.	<p>Познавательные УУД:</p> <ul style="list-style-type: none"> - культура общения; - правила и нормы поведения при общении <p>Регулятивные УУД:</p> <ul style="list-style-type: none"> - научиться ставить цель, задачу на данный урок при помощи учителя; контролировать 	<p>Характеризовать значимость общения.</p> <p>Научиться приветствовать, знакомиться с другими людьми, обращаться с людьми.</p> <p>Объяснять понятия:</p>
---	---	---	--	---	---	---

					<p>оценивать свои действия при этом;</p> <ul style="list-style-type: none"> - корректировать собственное поведение в соответствии с требованиями обучения. <p>Коммуникативные УУД:</p> <ul style="list-style-type: none"> - уметь приветствовать, знакомиться на бур.яз; - участвовать в диалоге по предложенной схеме 	<p>Хэн, гэжэ нэрэтэй, минии нэрэ, хэдытэб?</p> <p>Знать: Лексику по темам, числительные.</p> <p>Уметь: Задавать вопросы, вести простейший диалог, отвечать на вопросы, придумывать рассказ по сюжетным картинкам.</p>
--	--	--	--	--	--	---

Нургуулимни – эрдэмэй эхин юм – 13 ч.

3	<p>Манай нургуули. Диалог. Нуралсал, нургуули тухай оньон үгэнүүд. Хани нүхэд. Юумэнэй нэрэ. Дахуул үгэнүүд. Зураг дээрэ хүдэлмэри. Тоогой нэрэ. Текст дээрэ хүдэлмэри. Э.Дугаров «Намда наалта бү хэгты». Оршуулга.</p>	13	<p>Наша школа Школьные принадлежности Пословицы о школе. Э.Дугаров «Мой друг». Имя существительное. Послеслоги в, на под, около. Рассказ «Хүхэ набшаад» Порядковые числительные Диалог этикетного характера «Разговор двух друзей» Составить мини-рассказ «Мой класс»</p>	<p>Широкая мотивационная основа учебной деятельности, включающая социальные, учебнопознавательные и внешние мотивы. стремление к совершенствованию собственной речевой культуры в целом.</p>	<p>Познавательные УУД: Расспрашивать собеседника и отвечать на его вопросы, высказывая свое мнение. Регулятивные УУД: Составление плана и последовательности действий. Коммуникативные УУД: Читать вслух и про себя тексты учебников и при этом: вести «диалог с автором» (прогнозировать будущее чтение; ставить вопросы к тексту и искать ответы.</p>	<p>Знать: новую лексику, правила перевода во мн.число, послелого, названия чисел, порядковые числа. Уметь: задавать на вопросы и отвечать на них; вести диалог по ролям. Уметь составлять высказывания на основе ключевых слов; находить нужную информацию в прослушанном или прочитанном тексте; понимать на слух основное содержание облегченных, доступных по объему текстов с опорой на наглядность, кратко составлять небольшие описания по картине, составлять мини-</p>
---	--	----	---	--	--	--

						рассказы.
Үльгэрэй ороноор аяншалга – 5 ч.						

4	<p>«Сэсэн хулгана» отнохон. Юрэ хөөрэнэн, асууһан ба шангадхаһан мэдүүлэлнүүд. «Гэсэр» эпос тухай мэдэсэ. Текст дээрэ хүдэлмэри «Ута һүүл». Тэмдэгэй нэрэ. Онтохон «Хулгана, миисгэй, петух гурбан». Глагол.</p>	5	<p>Путешествие по сказочной стране: «Умная мышь», «Мышь, кошка и петух». Повествовательное, вопросительное и восклицательное предложения. Работа над текстом Д. Ошорова «Длинный хвост». Понятие об эпосе «Гэсэр»</p> <p>Знакомство с новой лексикой (литэ,ульгэр, онтохон, онтохо хоорэхэ, залань улаан, арсалдаан, морхогор,...) Глагол, времена глагола.</p>	<p>Оценка жизненных ситуаций и поступков героев художественных текстов. Совершенствовать знания, умения, навыки в устной речи, чтении и аудировании.</p> <p>Познавательные УУД: Ориентироваться в своей системе знаний: самостоятельно <i>предполагать</i>, какая информация нужна для решения учебной задачи в один шаг.</p> <p>Регулятивные УУД: Учиться совместно с учителем обнаруживать и формулировать учебную проблему.</p> <p>Коммуникативные УУД: Читать вслух и про себя тексты учебников и при этом: вести «диалог с автором» (прогнозировать будущее чтение; ставить вопросы к тексту и искать ответы; проверять себя); отделять новое от известного; выделять главное; составлять план.</p>	<p>Знать: новую лексику.</p> <p>Уметь: читать про себя и понимать полностью учебные тексты, содержащие изученный языковой материал; уметь определять основную мысль из прочитанного текста и соотносить с подходящим по смыслу заглавием; уметь вести простой диалог-обмен мнениями (выражать согласие/несогласие).</p>
Шэдитэ үбэл, минии үбэл – 7 ч.					

5	<p>Үбэл – шэдигтэ үбэл, үльгэрэй орон. Абидын хөөрөөн. Үбэл тухай таабаринууд ба шүлэгүүд. Шэнэ жэлэй найндэр. Текст дээрэ хүдэлмэри.</p>	7	<p>Приметы зимы Ц-Х Хубитуева «И снова пришла зима» Имя прилагательное Микродиалог «Зимние игры» Новогодняя елка .Г.Чимитов «Дедушка мороз» Глагол. Времена глаголов. Поздравительная открытка</p>	<p>Стремление к совершенствованию собственной речевой культуры в целом; устанавливать доброжелательные отношения с друзьями (спорт, музыка, чтение); способность к самооценке на основе критериев успешности учебной деятельности</p>	<p>Познавательные УУД: Строить речевое высказывание в устной и письменной форме осознанно и произвольно. Регулятивные УУД: Учиться взаимодействовать со взрослыми и со сверстниками в учебной деятельности. Коммуникативные УУД: Донести свою позицию до других: <i>оформлять</i> свои мысли в устной и письменной речи с учётом своих учебных и жизненных речевых ситуаций.</p>	<p>Знать: новую лексику, основные имена прилагательные, времена глаголов. Уметь: оформлять поздравительную открытку, работать со словарем, развивать умения чтения и письма. Совершенствовать умения выборочного перевода.</p>
---	--	---	--	--	--	--

Сагаалган, сагаалган сарюун нарамнай – 7 ч.

6	Сагаалган тухай эрдэм мэдэсэ. Сагаалганай найндэр нургуулида, гэр бүлэдэ. Текст дээрэ хүдэлмэри «Дангина ба Гэсэр». Юумэнэй нэрын олоной тоо. Сагаан нарын үрээлнүүд.	7	Национальный праздник «Сагаалган». Встреча гостей. Бурятские народные игры и обряды. Бурятский национальный костюм. Традиционное жилище бурят. Бурятский национальный костюм. «Дангина и Гэсэр». Визитка. Благопожелания. Поздравительная открытка «С праздником Белого месяца». Множественное число имени существительного. Викторина	Стремление к лучшему осознанию культуры своего народа, республики, толерантное отношение к проявлениям иной культуры	<p>Познавательные УУД: Работа над содержанием текста. Общие представления об обычаях и традициях праздника «Сагаалган»</p> <p>Регулятивные УУД: Учиться совместно с учителем обнаруживать и формулировать учебную проблему. поиск и выделение нужной информации, обобщение и фиксация информации</p> <p>Коммуникативные УУД: проявлять активность во взаимодействии для решения коммуникативных и познавательных задач; задавать вопросы; слушать собеседника; определять общую цель и пути ее достижения; осуществлять взаимный контроль; оказывать в сотрудничестве взаимопомощь.</p>	<p>Знать: новую лексику, произношения долгих гласных, дифтонгов, согласных звуков .</p> <p>Уметь: Рассказать кратко о празднике, о национальных костюмах бурят, о юрте; уметь воспринимать на слух короткие высказывания и отвечать на них, выразительно читать стихи, научиться петь песни на бурятском языке.</p>
Эжымни жаргал – энэ дэлхэйн шэмэг – 5 ч.						

7	Эжы – энэ дэлхэйн шэмэг. Эжын найндэр. Эжы тухай оньон үгэнүүд, таабаринууд ба шүлэгүүд. Диалог.	5	Мама – радость всей жизни. Мамин праздник. Поздравительная открытка и телеграмма «С 8 марта». Стихи, пословицы и загадки о маме. Диалог.	Уважение и любовь к матери.	Познавательные УУД: Расширение объема лингворегионоведческих и экстралингвистических знаний, навыков и умений. Регулятивные УУД: Поиск и выделение нужной информации, обобщение и фиксация информации. Коммуникативные УУД: Развивать навыки аудитивных	Знать: новую лексику Уметь: передавать содержания прочитанного/прослушанного текста с опорой на ключевые слова/план и без опоры; оформлять поздравительную открытку, работать со
					навыков и умений, продолжить развитие навыков и умений устной речи в связи с прочитанным	словарем, развивать умения чтения и письма, вести диалог.
Эбтэй бүлэ – 9 ч.						
8	Аянын гэр бүлэ. Гэр бүлынхидэй анкета. Эрдэниин гэр бүлэ. Диалог. Гэр бүлэ тухай шүлэгүүд. Түрэнэн үдэр. Амаршалга. Текст дээрэ хүдэлмэри.	9	Рассказ о семье Аяны. Мой дом. Мой адрес. Порядок слов в предложении. Л.Ошанин «Пусть всегда будет солнце» Моя семья. Досуг. Э.Дугаров «Бабушки и дедушки» Тест.Моя анкета.	Уважение к истории своей семьи, взаимоуважение в семье, к друзьям и одноклассникам.	Познавательные УУД: Семья и семейные отношения. Общие представления о бурятской семье. Регулятивные УУД: Моделирование ситуаций поведения в классе, семье. Коммуникативные УУД: Развитие умения планировать свое речевое и неречевое поведение, умение взаимодействовать с окружающими.	Знать: лексику по теме: "Семья" Уметь: Составлять анкету, рассказывать о себе, о своей семье, о своем доме.

Жаргалтай байгыш, Улаан – Үдэмни – 6 ч.

9	Минии түрэл хото Улаан – Үдэмни. Текст дээрэ хүдэлмэри. Хотын дуу хатарай «Байгал ансамбль». Түрэл хотын олон һонирхолтой газарнууд.	6	Родной край Государственная символика. Герб и флаг. Гимн Республики Бурятия Г.Чимитов «Улан-Удэ» Музей природы Бурятии. Природа родного края. Достопримечательности Бурятии. Озеро Байкал. Легенда о Байкале. Ансамбль песни и танца «Байкал». Улан-Удэ-мой город Театры Бурятии.	Стремление к лучшему осознанию истории республики и готовность содействовать ознакомлению с ней других, формирование бережного отношения к окружающей среде.	Познавательные УУД: Расширение объема лингворегионоведческих и экстралингвистических знаний, навыков и умений. Регулятивные УУД: Поиск и выделение нужной информации, обобщение и фиксация информации. Коммуникативные УУД: познакомить учащихся с новой лексикой, развивать навыки устной речи, развивать умения задавать вопросы.	Знать: новую лексику по теме «Бурятия». Уметь: воспринимать на слух в аудиозаписи и понимать основное содержание небольших сообщений, рассказов, сказок, построенных в основном на знакомом языковом материале; употреблять в процессе общения активную лексику в соответствии с коммуникативной задачей;
---	---	---	--	---	--	---

						передавать содержание прочитанного/прослушанного текста с опорой на ключевые слова/план и б опоры; уметь представлять свою республику на бурятском языке, сообщая сведения о ее национальных традициях и обычаях
Амар сайн, сэсэгүүд – 6 ч.						
10	Сэсэгүүд үльгэр домогуудта. Сэсэгүүдэй найдэр. Сэсэгүүд тухай шүлэгүүд. Текст дээрэ хүдэлмэри.	6	Легенда о богине Флора Праздник цветов в разных странах. .Ц.Будаев «Незабудка» Диктант Повторение	Основы экологической культуры: принятие ценности природного мира, готовность следовать в своей деятельности нормам природоохранного, нерасточительного, здоровьесберегающего поведения; чувство прекрасного и эстетические чувства на основе знакомства с мировой и отечественной художественной культурой.	Познавательные УУД: <i>Отбирать</i> необходимые для решения учебной задачи источники информации среди предложенных учителем словарей, энциклопедий, справочников. Регулятивные УУД: В диалоге с учителем учиться выработать критерии оценки и определять степень успешности выполнения своей работы и работы всех, исходя из имеющихся критериев. Коммуникативные УУД: Донести свою позицию до других: <i>оформлять</i> свои мысли в устной и письменной речи с учётом своих учебных и жизненных речевых ситуаций	Знать: новую лексику по теме. Уметь: давать краткие ответы, опираясь на опору; составлять высказывания на основе ключевых слов; уметь кратко рассказывать; составлять небольшие описания по картинкам.

**Календарно – тематическое
планирование**

№ урока	Раздел (кол-во часов)	Тема урока	Кол-во уроков	Д	
				По плану	(
1	Баяртай, минии эгээн дуратай амаралта!-5 ч.	Танилсалгын хэшээл.	1	3.09	
2		Минии зунай амаралта.	1	8.09	
3		Эрдэнийн зунай амаралта.	1	10.09	
4		Зурагаар ажлалга.	1	15.09	
5		Шалгалтын ажал.	1	17.09	
6	Һуралсалай шэнэ жэлые хүлээнэб-5 ч.	Шэнэ Һуралсалай жэл.	1	22.09	
7		Номой дэлгүүртэ, Һуралсалай хэрэгсэлнүүд.	1	24.09	
8		Хубсаһанай ба гуталай дэлгүүртэ.	1	29.09	
9		Зурагаар хүдэлмэри.	1	1.10	
10		Шалгалтын ажал.	1	6.10	
11	Һургуулимни- эрдэмэй эхин юм 13ч.	Манай Һургуули.	1	8.10	
12		Диалог.	1	13.10	
		Һуралсал, Һургуули тухай оньһон үгэнүүд.	1	15.10	

III. Хэшээлдэ харилсаха шэнэ ушартай танилсуулга болон ажал
эмхидхэлгэ. Багша номоор харилсаха шэнэ ушартай танилсуулна.

13		Хани нүхэд.	1	20.10
14		Юумэнэй нэрэ.	1	22.10
15		Дахуул үгэнүүд.	1	27.10
16		Зураг дээрэ хүдэлмэри.	1	29.10
17		Э. Дугаров «Намда наалта бү хэгты». Уран уншалгын хэшээл.	1	10.11
18		Текст дээрэ хүдэлмэри.	1	12.11
19		Оршуулгын хэшээл. «Хүхэ набшанад» Ц.Дамбаевай оршуулга.	1	17.11
20		Текст дээрэ хүдэлмэри.	1	19.11
21		Тоогой нэрэ.	1	24.11
22		Шалгалтын ажал.	1	26.11
23	Үльгэрэй ороноор аяншалга-5ч.	«Сэсэн хулгана» онтохон. Юрэ хоорээн, асууһан ба шангадхаһан мэдүүлэлнүүд.	1	1.12
24		«Гэсэр» эпос тухай мэдэсэ.	1	3.12
25		Текст дээрэ хүдэлмэри. «Ута нүүл». Тэмдэгэй нэрэ.	1	8.12
26		Онтохон «Хулгана, миисгэй петух гурбан». Глагол.	1	10.12

27		Шалгалтын ажал.	1	15.12
28	Шэдитэ үбэл, минии үбэл!-7ч.	Үбэл-шэдитэ үбэл, үльгэрэй орон.	1	17.12
29		Абидын хоороон.	1	22.12

III. Хэшээлдэ харилсаха шэнэ ушартай танилсуулга болон ажал эмхидхэлгэ. Багша номоор харилсаха шэнэ ушартай танилсуулна.

30		Үбэл тухай таабаринууд ба шүлэгүүд.	1	24.12	
32		Диалог.	1	12.01	
33		Текст дээрэ хүдэлмэри. «Шэнэ жэл».	1	14.01	
34		Шэнэ жэлэй найдэр.	1	19.01	
35		Шалгалтын ажал.	1	21.01	
36	Сагаалган, сагаалган сарюун һарамнай.-7ч.	Сагаалган тухай эрдэм мэдэсэ.	1	26.01	
37		Сагаалганай найдэр нургуулида, гэр бүлэдэ.	1	28.01	
38		«Дангина ба Гэсэр» текст дээрэ хүдэлмэри.	1	2.02	
39		Юумэнэй нэрын олоной тоо.	1	4.02	
40		Диалог.	1	9.02	
41		Сагаан нарын үреэлнүүд.	1	11.02	
42		Шалгалтын ажал.	1	16.02	
43	Эжымни жаргалэнэ дэлхэйн шэмэг!-5ч.	Эжы - энэ дэлхэйн шэмэг.	1	18.02	
44		Эжын найдэр.	1	23.02	
45		Эжы тухай оньон үгэнүүд, таабаринууд ба шүлэгүүд.	1	25.02	
46		Диалог.	1	2.03	
47		Шалгалтын ажал.	1	4.03	
48	Эбтэй бүлэ-9ч.	Текст дээрэ хүдэлмэри. Аяанын гэр бүлэ.	1	9.03	
49		Гэр бүлынхидэй анкета.	1	11.03	

III. Хэшээлдэ харилсаха шэнэ ушартай танилсуулга болон ажал эмхидхэлгэ. Багша номоор харилсаха шэнэ ушартай танилсуулна.

50		Текст дээрэ хүдэлмэри. Эрдэнийн гэр бүлэ.	1	16.03	
51		Диалог.	1	18.03	
52		Текст дээрэ хүдэлмэри «Гээгээ».	1	23.03	
53		Гэр бүлэ тухай шүлэгүүд.	1	25.03	
54		Оршуулгын хэшээл «Хамар, хэлэн тухай».	1	6.04	
55		Түрээн үдэр. Амаршалга.	1	8.04	
56		Шалгалтын ажал.	1	13.04	
57	Жаргалтай байгыш, Улаан-Үдэмни!-бч.	Минии түрэл хото УлаанҮдэ.	1	15.04	
58		Текст дээрэ хүдэлмэри «Азиин үхибүүдтэй анда нүхэд».	1	20.04	
59		Хотын дуу хатарай «Байгал ансамбль.»	1	22.04	
60		Түрэл хотын олон нонирхолтой газарнууд.	1	27.04	
61		Оршуулгын хэшээл	1	29.04	
62		Шалгалтын ажал.	1	4.05	
63-64	Амар сайн, сэсэгүүд!- бч.	«Сэсэгүүд үльгэр домогуудта» текст дээрэ хүдэлмэри	2	6.05 11.05	
65		Сэсэгүүдэй найндэр.	1	13.05	
66		Сэсэгүүд тухай шүлэгүүд.	1	18.05	
67		Текст дээрэ хүдэлмэри.	1	20.05	
68		Шалгалтын ажал.	1	25.05	

III. Хэшээлдэ харилсаха шэнэ ушартай танилсуулга болон ажал эмхидхэлгэ. Багша номоор харилсаха шэнэ ушартай танилсуулна.

Требования к уровню подготовки учащихся

В соответствии с ФГОС НОО рабочая программа по курсу «Бурятский язык» ориентирована на **достижение личностных, метапредметных и предметных результатов:**

Личностные включают готовность и способность обучающихся к саморазвитию, сформированность мотивации к обучению и познанию, ценностно-смысловые установки обучающихся, отражающие их индивидуально-личностные позиции, социальные компетенции, личностные качества; сформированность основ гражданской идентичности.

Метапредметные включают освоенные обучающимися универсальные учебные действия (познавательные, регулятивные и коммуникативные), обеспечивающие овладение ключевыми компетенциями, составляющими основу умения учиться, и межпредметными понятиями.

Предметные включают освоенный обучающимися в ходе изучения бурятского языка опыт специфической для данной предметной области деятельности по получению нового знания, его преобразованию и применению, а также систему основополагающих

III. Хэшээлдэ харилсаха шэнэ ушартай танилсуулга болон ажал эмхидхэлгэ. Багша номоор харилсаха шэнэ ушартай танилсуулна.

элементов научного знания, лежащих в основе современной научной картины мира.

Личностные результаты освоения курса «Бурятский язык» должны отражать:

- 1) формирование основ российской гражданской идентичности, чувства гордости за свою Родину, малую родину, российский народ и историю России, Бурятии в том числе, осознание своей этнической и национальной принадлежности; формирование ценностей многонационального российского общества; становление гуманистических и демократических ценностных ориентаций; 2) формирование целостного, социально ориентированного взгляда на мир в его органичном единстве и разнообразии природы, народов, культур и религий средствами бурятского языка; 3) формирование уважительного отношения к иному мнению, истории и культуре других народов, в частности, на примере народов, населяющих Кяхтинский район, Бурятию;
- 4) овладение начальными навыками адаптации в динамично изменяющемся и развивающемся мире;
- 5) развитие самостоятельности и личной ответственности за свои поступки, в том числе в информационной деятельности, на

III. Хэшээлдэ харилсаха шэнэ ушартай танилсуулга болон ажал эмхидхэлгэ. Багша номоор харилсаха шэнэ ушартай танилсуулна.

основе представлений о нравственных нормах, социальной справедливости и свободе;

б) формирование эстетических потребностей, ценностей и чувств;

7) развитие этических чувств, доброжелательности и эмоционально-нравственной отзывчивости, понимания и сопереживания чувствам других людей;

8) развитие навыков сотрудничества со взрослыми и сверстниками в разных социальных ситуациях, умения не создавать конфликтов и находить выходы из спорных ситуаций;

9) формирование установки на безопасный, здоровый образ жизни, наличие мотивации к творческому труду, работе на результат, бережному отношению к материальным и духовным ценностям.

Метапредметные результаты освоения курса «Бурятский язык» должны отражать: 1) овладение способностью принимать и сохранять цели и задачи учебной деятельности, поиска средств ее осуществления;

2) освоение способов решения проблем творческого и поискового характера;

III. Хэшээлдэ харилсаха шэнэ ушартай танилсуулга болон ажал эмхидхэлгэ. Багша номоор харилсаха шэнэ ушартай танилсуулна.

- 3) формирование умения планировать, контролировать и оценивать учебные действия в соответствии с поставленной задачей и условиями ее реализации; определять наиболее эффективные способы достижения результата;
- 4) формирование умения понимать причины успеха/неуспеха учебной деятельности и способности конструктивно действовать даже в ситуациях неуспеха;
- 5) освоение начальных форм познавательной и личностной рефлексии;
- 6) использование знаково-символических средств представления информации для создания моделей изучаемых объектов и процессов, схем решения учебных и практических задач;
- 7) активное использование речевых средств и средств информационных и коммуникационных технологий (далее – ИКТ) для решения коммуникативных и познавательных задач;
- 8) использование различных способов поиска (в справочных источниках и открытом учебном информационном пространстве сети Интернет), сбора, обработки, анализа, организации, передачи и интерпретации информации в соответствии с коммуникативными и познавательными задачами и технологиями учебного предмета; в том числе умение вводить текст с помощью клавиатуры, фиксировать

III. Хэшээлдэ харилсаха шэнэ ушартай танилсуулга болон ажал эмхидхэлгэ. Багша номоор харилсаха шэнэ ушартай танилсуулна.

(записывать) в цифровой форме измеряемые величины и анализировать изображения, звуки, готовить свое выступление и выступать с аудио-, видео- и графическим сопровождением; соблюдать нормы информационной избирательности, этики и этикета;

9) овладение навыками смыслового чтения текстов различных стилей и жанров в соответствии с целями и задачами; осознанно строить речевое высказывание в соответствии с задачами коммуникации и составлять тексты в устной и письменной формах;

10) овладение логическими действиями сравнения, анализа, синтеза, обобщения, классификации по родовидовым признакам, установления аналогий и причинно-следственных связей, построения рассуждений, отнесения к известным понятиям;

11) готовность слушать собеседника и вести диалог; готовность признавать возможность существования различных точек зрения и права каждого иметь свою; излагать свое мнение и аргументировать свою точку зрения и оценку событий;

12) определение общей цели и путей ее достижения; умение договариваться о распределении функций и ролей в совместной деятельности; осуществлять взаимный контроль в совместной

III. Хэшээлдэ харилсаха шэнэ ушартай танилсуулга болон ажал эмхидхэлгэ. Багша номоор харилсаха шэнэ ушартай танилсуулна.

деятельности, адекватно оценивать собственное поведение и поведение окружающих;

13) готовность конструктивно разрешать конфликты посредством учета интересов сторон и сотрудничества;

Предметные результаты освоения курса «Бурятский язык».

Коммуникативная компетенция (речевые умения и навыки):

- соотносить звуки и буквы, правильно читать текст (чтение повествовательных и описательных текстов – 60-70слов);

- отвечать на вопросы по содержанию прочитанного текста;

- выделять в тексте основную мысль;

-участвовать в диалоге, в ситуациях общения;

- вести диалог этикетного характера, уметь приветствовать и отвечать на приветствие, представиться, познакомиться,

вежливо попрощаться, поздравить и

поблагодарить за поздравление и т. д.;

- вести диалог с опорой на образец;

- рассказывать о себе, о своей семье, о родителях, о школе, друзьях, школьных принадлежностях; - описывать игрушки;

- описывать, сообщить информацию о погоде, временах года, природе родного края;

III. Хэшээлдэ харилсаха шэнэ ушартай танилсуулга болон ажал эмхидхэлгэ. Багша номоор харилсаха шэнэ ушартай танилсуулна.

-правильно списывать слова в тетрадь; - выполнять лексические и грамматические упражнения; Языковая компетенция (языковые знания и умения):

- бурятский алфавит; основные понятия: гласный, согласный, краткие и долгие гласные, твердые и мягкие, звонкие и глухие согласные; - правописание долгих гласных, дифтонгов;

- правила правописания букв, правила пунктуации: точка, вопросительный и восклицательный знаки в конце предложения;

Социокультурная компетенция:

Знакомство. Обращение. Поздравление. Благодарность. Семья. Названия домашних и диких животных. Бурятские национальные игры. Бурятские национальные блюда. Бурятские национальные праздники. Имена наиболее известных персонажей детских литературных произведений.

Рабочая программа предусматривает формирование у обучающихся общеучебных умений и навыков, универсальных учебных действий и ключевых компетенций в следующих направлениях:

III. Хэшээлдэ харилсаха шэнэ ушартай танилсуулга болон ажал эмхидхэлгэ. Багша номоор харилсаха шэнэ ушартай танилсуулна.

1) использование учебных умений, связанных со способами организации учебной деятельности, доступных обучающимся начальной школы и способствующих самостоятельному изучению бурятского языка и культуры бурятского народа;

2) развитие специальных учебных умений, таких как нахождение ключевых слов при работе с текстом, их семантизация на основе языковой догадки, словообразовательный анализ, выборочное использование перевода; умение пользоваться двуязычными словарями; участвовать в проектной деятельности межпредметного характера

Овладение следующими приемами учебной работы:

-внимательно слушать учителя и реагировать на его реплики в быстром темпе в процессе фронтальной работы группы; работать в парах и малых группах; работать с аудиозаписью в классе и дома; работать с рабочей тетрадью в классе и дома;

- принимать участие в разнообразных играх, направленных на овладение языковым и речевым материалом; инсценировка диалогов, сказок, отрывков из художественных произведений; работа с учебными моделями (слова, устные высказывания, тексты) и т.д.

III. Хэшээлдэ харилсаха шэнэ ушартай танилсуулга болон ажал эмхидхэлгэ. Багша номоор харилсаха шэнэ ушартай танилсуулна.

Общеучебные умения учащихся начальной основной школы

предполагают следующее: - научиться действовать по образцу или аналогии при выполнении отдельных заданий и составлении высказываний на изучаемом языке;

- научиться работать с информацией (сокращать, расширять); извлекать основную информацию из текста (прослушанного или прочитанного), а также запрашиваемую или нужную информацию; полную и точную информацию;

- научиться выполнять проектные задания индивидуально или в составе группы учащихся; - научиться пользоваться справочным материалом: двуязычными словарями, грамматическими и лингвострановедческими справочниками, , мультимедийными средствами, ресурсами Интернета; - овладеть необходимыми для дальнейшего самостоятельного изучения бурятского языка способами и приёмами.

Специальные учебные умения включают в себя способность:

- сравнивать явления русского и бурятского языков на уровне отдельных грамматических явлений, слов, словосочетаний и предложений;

III. Хэшээлдэ харилсаха шэнэ ушартай танилсуулга болон ажал эмхидхэлгэ. Багша номоор харилсаха шэнэ ушартай танилсуулна.

- освоить приемы работы с текстом, пользоваться определенными стратегиями чтения или аудирования в зависимости от поставленной коммуникативной задачи;
- пользоваться ключевыми словами;
- вычленять культурные реалии при работе с текстом, сопоставлять их с реалиями родной культуры, выявлять сходства и различия и уметь объяснять эти различия речевому партнеру или человеку, не владеющему бурятским языком;
- догадываться о значении слов на основе языковой и контекстуальной догадки, словообразовательных моделей;
- узнавать грамматические явления в тексте на основе дифференцирующих признаков; - при необходимости использовать перевод.

В ценностно-ориентационной сфере:

- представление о языке как средстве выражения чувств, эмоций, основе культуры мышления; - достижение взаимопонимания в процессе устного и письменного общения с носителями бурятского языка, установления межличностных и межкультурных контактов в доступных пределах;

III. Хэшээлдэ харилсаха шэнэ ушартай танилсуулга болон ажал эмхидхэлгэ. Багша номоор харилсаха шэнэ ушартай танилсуулна.

В эстетической сфере:

- владение элементарными средствами выражения чувств и эмоций на бурятском языке;
- стремление к знакомству с образцами художественного творчества на бурятском языке и средствами бурятского языка;
- развитие чувства прекрасного в процессе обсуждения мест обитания животных, места жительства и любимых занятий.

В трудовой и физической сферах:

- умение рационально планировать свой учебный труд; - умение работать в соответствии с намеченным планом; - стремление вести здоровый образ жизни.

В результате обучения бурятскому языку в начальной школе ученик должен:

знать/понимать:

- алфавит, буквы, основные словосочетания, звуки бурятского языка;
- основные правила чтения и орфографии бурятского языка;
- особенности интонации основных типов предложений;
- имена наиболее известных персонажей бурятских детских литературных произведений;
- наизусть рифмованные произведения детского фольклора, доступные по форме и содержанию.

III. Хэшээлдэ харилсаха шэнэ ушартай танилсуулга болон ажал эмхидхэлгэ. Багша номоор харилсаха шэнэ ушартай танилсуулна.

**У
м
е
т
ь
:

в

о
б
л
а
с
т
и

а
у
д
и
р
о
в
а**

III. Хэшээлдэ харилсаха шэнэ ушартай танилсуулга болон ажал эмхидхэлгэ. Багша номоор харилсаха шэнэ ушартай танилсуулна.

Н
И
Я
:

- понимать на слух речь учителя, одноклассников, основное содержание облегченных, доступных по объему текстов, с опорой на зрительную наглядность; **в области говорения:**

- участвовать в элементарном этикетном диалоге (знакомство, поздравление, благодарность, приветствие);

- расспрашивать собеседника, задавая простые вопросы (Хэн? (Кто?) Юун? (Что?) Хэзээ? (Когда?) Хаана (Где?) Хайшаа? (Куда?) Хаанаһаа (Откуда?) Юундэ? (Почему?) и отвечать на них;

- кратко рассказывать о себе, своей семье, друге; • составлять небольшие описания предмета, картинки (о природе, школе) по образцу; **в области чтения:**

- доступные по объему тексты, построенные на изученном языковом материале;

- читать про себя, понимать основное содержание доступных по объему текстов, построенных на изученном языковом материале, пользуясь в случае необходимости двуязычным словарем; **в области письма и письменной речи:**

III. Хэшээлдэ харилсаха шэнэ ушартай танилсуулга болон ажал эмхидхэлгэ. Багша номоор харилсаха шэнэ ушартай танилсуулна.

- списывать текст, вставляя в него пропущенные слова в соответствии с контекстом;
- писать краткое поздравление с опорой на образец.

Перечень учебно-методического обеспечения

- Учебник «Эрдэни»: Буряад хэлэн. Учебник третьего года обучения. Э.П.Нанзатова, изд.-во «Бэлиг», 2010 год.
- Рабочая тетрадь «Эрдэни» Э.П.Нанзатова, изд.-во «Бэлиг», 2010 год.
- методические рекомендации «Буряад зэлэн» Э.П.Нанзатова, изд.-во «Бэлиг», 2012 год.
- Нанзатова Э.П. Мүнгэн туяа. Серебряный лучик. Учебное пособие. изд.-во «Бэлиг», 2010 год.
- Санжадаева Г.С., Кушеева О.П. «Тоонто нютаг». Книга для учащихся русских школ. Издательство «Бэлиг», 2010 г.
- Санжадаева Г.С., Кушеева О.П. «Тоонто нютаг». Учебное пособие по этнокультуре для детей младшего школьного возраста. Издательство «Бэлиг», 2011 г.
- Э.Дугаров «Шэлэгдэмэл зохёолнууд» изд.-во «Бэлиг», 2011 год.
- Буряад арадай аман зохёол, изд.-во «Бэлиг», 2014 год.

III. Хэшээлдэ харилсаха шэнэ ушартай танилсуулга болон ажал эмхидхэлгэ. Багша номоор харилсаха шэнэ ушартай танилсуулна.

- Дуутайхан тоонто нютагнай. Методическое пособие. Улан – удэ, 2013 г.

- Н.Л.Артугаева «Эдир зурааша». Улан – Удэ, 2013 г.

- Д.Б.Будаева «Краткий бурятско – русский русско – бурятский словарь». Улан – Удэ, 2010 г. - С.М.Бабушкин «Бурятско – русский русско – бурятский словарь», изд.-во «Республиканская типография», 2011 г.

Ц.С. Жанчипов «Табан хушуу малай зурагламал буряад ород тайлбари толи», изд.-во «Бэлиг», 2014 год.

О.А.Дареева, О.И.Богомолова «Путешествуем по Бурятии». Учебное пособие, изд.-во «Бэлиг», 2010 год.

- Правила орфографии и пунктуации бурятского языка, изд.-во «Бэлиг», 2009 год.

Комплект таблиц.

№ 1

Нютагаймнай
шубууд/ Птицы

нашего края №

2 Нютагаймнай

шубууд/ Птицы

нашего края

№ 3 Мэргэжэл/ Профессии

№ 4 Мэргэжэл/ Профессии

№ 5 Бүлэ/ Семья

№ 6 Литэ/ Календарь

№ 7 Нютагаймнай ан амитад/ Звери нашего края

№ 8 Нютагаймнай ан амитад/ Звери нашего края

III. Хэшээлдэ харилсаха шэнэ ушартай танилсуулга болон ажал эмхидхэлгэ. Багша номоор харилсаха шэнэ ушартай танилсуулна.

№ 9 Үбэлэй наадан/ Зимние игры
№ 10 Шэнэ жэл/ Новый год
№ 11 Буряад орон/ Моя Бурятия
№ 12 Буряад хубсаһан/ Национальная одежда
№ 13 Жэлэй сагууд/ Времена года
№ 14 Табан хушуу мал/ Пять домашних животных
№ 15 Минии уялга/ Мои обязанности
№ 16
Мини
и
сүлөө
саг/
Мой
досуг
№ 17
Буряа
д
үзэгүү
д/
Бурятс
кий
алфав
ит
Нагля
дные

III. Хэшээлдэ харилсаха шэнэ ушартай танилсуулга болон ажал эмхидхэлгэ. Багша номоор харилсаха шэнэ ушартай танилсуулна.

пособ

ия.

Д

и

с

к

и

Т

е

х

н

и

ч

е

с

к

и

е

с

р

е

д

с

III. Хэшээлдэ харилсаха шэнэ ушартай танилсуулга болон ажал эмхидхэлгэ. Багша номоор харилсаха шэнэ ушартай танилсуулна.

т
в
а

о
б
у
ч
е
н
и
я
:

Мультимедийный проектор
Экспозиционный экран

III. Хэшээлдэ харилсаха шэнэ ушартай танилсуулга болон ажал эмхидхэлгэ. Багша номоор харилсаха шэнэ ушартай танилсуулна.

III. Хэшээлдэ харилсаха шэнэ ушартай танилсуулга болон ажал эмхидхэлгэ. Багша номоор харилсаха шэнэ ушартай танилсуулна.